

BORIS VIAN

SPUMA ZILELOR

O SONERIE se desprinde din perete si-si anunta proprietarul; nodul de la o cravata, recalcitrant si pudic pîna la salbaticie, musca degetul celui ce vrea sa-l prinda; suprafata unui tort se prefaca în disc si cînta; comedoanele au constiinta propriei urîtenii; razele soarelui din apartamentul lui Colin au o elasticitate de polipi si o coerenta nestatornica de hidrargir; din magnetofonul lui Chick tîsnesc lumini verzui cu viata autonoma; apartamentul lui Colin e un adevarat cuib matricial, umplut de un vazduh amniotic: patruns de muzica, se rotunjeste pîna la sfera, într-o echivalare directa a jubilatiei, iar cînd ceva se fisureaza într-un echilibru necunoscut, el se contracta, expulzîndu-si rodul în moarte. Stratul lucrurilor.

Alt strat e cel al oamenilor, mai înclinat spre schimbare, în ciuda aparentei versatilitati mai accentuate a neînsufletitului. Ei se misca într-un oras cu sugestii pariziene lipsite de importanta, într-o geografie minutios descrisa pe mici portiuni, aparent discontinue, unite însa în precizia nelinistitoare a fixitatii onirice si în contururile de o sacadata intensitate ale grotescului si absurdului. Oamenii sînt o prezenta mai mult banuita, figurile izolate sînt de altminteri rare, si cînd totusi apar, cu exceptia personajelor de prim-plan, au fie un rol de recuzita dinamica, fie de problematizare caricaturala. Munca apare ca o intruziune, salbatica si alienanta, a masinii în om, sub o totala absenta de finalitate, sau a unei vagi ierarhii administrative, aflate într-un ridicol contratimp functional, care înglobeaza pîna si biserica, tarifata, hilar fastuoasa în ceremonial si vegheata de un Isus din care nu a mai ramas decît comoditatea zîmbitoare si indiferenta a unui semn. Multimile prinse în patimi unificatoare cad prada unor masacre de o inocenta cruzime, fie în toiul distractiilor de la patinoar, fie în pojarul fanatismului pentru, initial simpaticul, Jean-Sol Partre. Aparatul represiv, liberii profesionisti, corpul de utilitate publica al pompierilor sînt aproape mecanisme functionînd în acelasi gol ca si omoloagele lor tehnice.» Apoi, animalele asumînd destine omenesti. Peste cîmpuri dezolate, zbor de alerioni heraldici. Prin toate, scapararea de oglinda, cu nenumarate fatete, a cuvîntului.

Nota cea mai persistenta si mai remarcata a *Spumei zilelor* e lirismul poetic, plutind însa pe un echivoc fundamental, care da masura întregii valori a romanului. Chloe îi rasare lui Colin parca dintr-o plasa de spatialitati magice de natura muzicala, era la un moment dat doar *Chloe* a marelui Duke Ellington, apoi o naluca plasmuita de dorinta lui Colin, nauc de nedragoste si proiectîndu-si ameteala într-un viitor care, pentru o clipa, avea sa se închege în trasaturile unei suave si carnale fete. Chloe pluteste în aer, Colin o presimte, o stie, învata sa danseze dupa modularile ei melancolice, o asculta, o pipaie în vazduhuri primavaratice si geroase. si apoi Chloe exista. Oare aici sa fie clipa de har a povestii, punctul imobil în jurul caruia totul e rotire, iar feeria rotirii - încremenire? Poate dainui

macar umbra acestei cristalizari extatice, cînd în rest nu e decît o zvîrcolire a fiecarui atom spre altceva si o decadere în nimic? Cartea lui Boris Vian ar fi basmul acestui vis, ar fi acea realitate proiectata, "prin atmosfera piezisa si fierbinte, pe un plan referential neuniform ondulat si prezentând distorsiuni", ar fi pregnantă tarîmului imaginar dintre Memphis si Davenport, unde, în rastimpul a doua zile de anotimp incert si niciodata petrecute, 8 si 10 martie 1946, muzica s-ar fi putut opri în loc si întrupa, dacă n-ar fi lipsit ceva, instrumentul magic în stare sa le pastreze lucrurilor si oamenilor alcatuirile, fie si vrajmase în ordinea firii, dar visate si mîntuitoare, dacă n-ar fi lipsit, în clipa de irepetabila armonie, ceva incoruptibil si deasupra disonantelor ce preced armonia, o însolesc amplificîndu-se si, pîna la urma, o înabusa. si pier nu numai Colin si Chloe.

Toata cartea e de fapt o sufocare de basm într-o lume amputata pîna si de speranta transcendentei. Setea de dragoste, fantezia gratioasa care coloreaza simpatetic frînturile de natura ivite, îmbatata evocare a trupului femeiesc si senzualitatea nereticenta, dar esentializata pîna la desprinderea de trup, ca în inflexiunile unei melodii de Duke Ellington, bucuria luminii si a culorii si, mai cu seama, elogiul iubirii împlinite în casatorie îi dau cartii dimensiunile unui epitalam, singularizînd-o printre celelalte romane ale lui Boris Vian: *L'Automne a Pekin* (1946) este, printre altele, romanul integralei deziluzii erotice si al esecului absolut al cuplului; *L'Herbe rouge* (1950) si *L'Arrache-coeur* (1953) duc si mai departe însingurarea si coborîrea insului în vis si în moarte. si cele doua cupluri principale din *Spuma zilelor* se destrama în moarte, dar moartea lor e mai curînd un esec al lumii care nu poate sa-i continua. Nu e vorba însa de o natura înțeleasa ca stare sufleteasca - pe portiuni da, sa ne gîndim la episodul norisorului trandafiriu ce ocroteste plimbarea îndragostitilor - ci dimpotriva, de o solutie de continuitate în fluxul unificator al totalitatii. *Spuma zilelor* farmeca, e un poem trist.

împestritat de sotiile unei imaginatii nonconformiste, dar mai pretioasa ni se pare semnificatia ei grava, obîrsia filonului tragic, voalat de grimase si zîmbete. Romanul acesta al lui Vian ni se pare a fi un epitalam negativ, o initiere în moarte prin toate treptele unei iubiri desavîrsite petrecute într-o ambianta aproape mitica. E vaduvita însa de orice duh metamorfic, marturie a unicei entitati formative. Poate fi privit ca o replica la *Dafnis si Hloe*. In pastorală lui Longos, cei doi îndragostiti fac ucenicia iubirii cu complicitatea întregii lumi înconjuratoare: orice adversitati i-ar întîmpina, ele au mai mult rostul unor factori de potentare a sentimentelor, si, oricum, pîna la urma se domolesc, firea si divinitatile ei sînt activ binevoitoare, o dulce osmoza între om si cosmos, o calda compensare mutuala netezesc si împaca poticnirile, rituri fecunde la care participa însufletitul si neînsufletitul rotunjesc coltul de existenta într-o sfera de apoteoze calme si minore. în *Spuma zilelor* însa, Colin si Chloe, pentru a ne margini la ei, sînt împrejmuiti de o lume a obiectelor nu atît ostila, cît încordata si mefienta, mentinîndu-se, ca apartamentul lui Colin, într-un fragil echilibru ce lasa impresia unei armonii intrinseci. Cei doi cauta o

iubire desavîfsita pe toate treptele ei, deci o încremenire, într-o lume care nu cunoaste imobilitatea, în care - dupa Wolf din *Iarba rosie* - nu exista, niciodata si nicaieri, o ordine ideala. Pasiunea celor doi e totusi o încercare nu numai de a descoperi spatiul acesta imposibil si inaderent, ci si de a-l coloniza. Colin crede ca nu oamenii, ci lucrurile se schimba, lucrurile însa ni se înfatiseaza geloase de neparticiparea lor la orice dinamism organic, si, asa, reflectia lui Colin întrupeaza mai curînd dezamagirea cuiva frustrat de încremenirea blînda a unei fericiri ipotetice într-un vârtej de antagonisme fara leac. Realitatea adîncă a lumii din *Spuma zilelor* e însa destinul schimbarii generale, ceea ce nu ar fi decît un adevar elementar, daca nu ar interveni si o alta distinctie. Sa revenim putin: s-ar parea deci ca, la Vian, tragicul ar sta în schimbare, Colin aspirînd la încremenire. Lumea lucrurilor ar fi prin urmare incompatibila cu tragicul, ar fi chiar lumea ideala, brazda unicitatilor pure: "unicitatea, repet - spune Vian - e o însusire proprie obiectului, si nu omului, deoarece omul nu exista decît cînd este mort, adica obiect, si de-a lungul întregii sale vieti este mai mult ori mai putin indefinit". Dar sînt, într-adevar, lucrurile neschimbatoare în *Spuma zilelor*? Scurta introducere în universul lor cu care am inaugurat însemnarile de fata respinge asertiunea lui Vian. Drama apartamentului care dubleaza pieirea celor doi soti e la fel de patetica si, cum am aratat, nu are nicidecum semnificatia unei participari romantioase a inanimatului la dialectica afectului. E o drama *alaturi* sau *în jurul* dramei lui Colin si-a Chloe, o decadere a structurilor neutre si izolate în perfectiunea lor beata spre *altceva*.

7

si, ca sa ne formulam mai curînd banuiala, vom spune ca sursa tragicului la Boris Vian, cel putin în *Spuma zilelor*, ni se pare a sta nu în oprirea omului de catre obiect, ci în incongruenta vectorilor metamorfici care strabat lumea obiectelor si lumea constiintei: omul tinde spre iluzoria staza purificata a obiectului; obiectul, la rîndul sau, tinde - caci la Vian si obiectele, nu numai cuvintele au initiativa! - spre ambiguitatea vitalizata a omului. Doua tarîmuri care s-ar putea mîntui reciproc prin instaurarea unei osmoze meta-morfice, dar care se pierd prin saltul nimicitor în analogie! Obiectele alcatuiesc o replica suferinda, de semn contrar, a lumii omenesti. Rareori obiectul apare la Vian în ipostaze de stihiala omogenitate - piatra, apa, vînt, lemn, foc, metal - ci e supus contaminarii nu numai sub semnul aceluiasi mod ontologic, cît mai ales al coruperii vinovate, al hibridarii incompatibilitatilor de regnuri diferite: microdrama grotesca a masinii de fabricat pilule, împuscata de farmacist nu ar fi decît una dintre ilustrarile posibile. S-ar putea aduce contraargumentul unui univers pur si simplu de fictiune stiintifica, rod al unei imixtiuni omenesti de natura tehnologica, retezata la un moment dat si continuînd autonom, într-o devenire paralela, lumea rezultata. Dar suferinta celor doua planuri

e atît de intensă, încît semnificatia poetica nu ni se pare a putea fi atît de nenuantata. "Raul e undeva în adînc", spune Colin.

Momentele de cadere a omului în obiect si a obiectului în om exista, dar nu salveaza nimic, desi se produc pe directia veleitatilor celor doua planuri. Ele sînt un soi de comunicare în contratimp, prin medii nu osmotice - care sa îngaduie o metamorfoza, deci mîntuirea - ci neutru vibratile, dînd loc numai unei mimari de ordin analogic, care duce la o smulgere din radacinile esentiale si la anulare. si aceasta cadere se produce într-un moment de fisurare a impenetrabilitatii zonei de contact dintre cele doua lumi întrepatrune, iar nu paralele, zona ce garanta, pare-se, armonia exemplara dintre Colin-Chloe si apartamentul lor. E suficienta însa iesirea din ritmul secret al existentei lor, calatoria prin tinuturi degradate de molima caderii în obiect a omului (paznicii soselei mocirloase, muncitorii de la minele de cupru) sau bîntuite de entitati ambigue (zapada minerala, merii telescopati miniatural unul din altul, boala geamului, ale carui "fontanele" nu se închid), precum si actiunea nefasta a banului - finalitate degradanta a efortului -pentru ca sa se produca degingolada formelor unele în celelalte, si ireversibila desfiintare reciproca. Chloe, roasa de lumile incompatibile navalite în ea, de cresterea devoranta a nufarului, moare, devine obiect tragic: o data în sicriu, e la fel de indiferenta si, la nevoie, de brutala, ca si trandafirul de otel iscat de Colin, mutilînd, azvîrlit pe fereastra, un copil ce se juca pe trotuar. Echilibrul compromis atrage

si agonia inversa a diamantinei stari a obiectelor din jurul ei: apartamentul e supus unei lente descompuneri spre un organic derizoriu de materii amorfe, vîscoase si pulverulente, de întuneric lipicios si umed, de concrescente semivegetale, de mucegaiuri, într-un dezolant compromis ontologic. Singura salvare imaginabila, cum spuneam, ar fi, într-o lume mitica, metamorfoza, dar ea e inexistentă în universul propus de Vian. Semn, odinioara, al manifestarii, recunoscatoare ori vindicative, a zeilor-în-lume, mod de împacare sau de retragere în inaccesibil, metamorfoza oferea unica punte între modurile ontologice. Dafne, de pilda, nu era devorata de laur, ci *devenea* laur, asumînd o alta zare existentiala. în Chloe, nufarul carnivor, strain si de lumea florilor, care-l ameninta, nu poate nici determina o preschimbare fundamentala, nici accepta o simbioza de compromis, si nici nu-si poate încorpora esenta victimei, si astfel moare, omorînd. Spaima lui Colin cînd, dupa moartea Chloe, pîndeste ivirea nufarului din ape e, de fapt, spaima de o adevarata molima a ambiguitatii inconsistente, dar ucigase. Substituirea planurilor ontologice e prin urmare cu neputinta în *Spuma zilelor*, dar exista acea *ananke* a formei interioare, aspiratia catre contrariile ontice, ca spre o rasturnare paradiziaca în linistea refuzata propriei conditii. Toate "fiintarile" romanului sînt robite ei, si, simptomatic, pîna si modul heraldic, daca ar fi sa-l imaginam drept cel mai rarefiat si mai imobil mod ontologic, își paraseste cadrul si, sub chipul stolurilor de alerioni - vulturi emblematici fara cioc si picioare - pluteste pe cerul mohorît la înmormîntarea Chloe. în aceasta

cascada tragica de incongruente active, imaginea universului, pe care ni se pare a-l recunoaste la Vian, se precizeaza, cum poate am sugerat, nu ca o alternare de lumi paralele, ci ca un ghem de zone incompatibile, dar imbricate, întrepătrunse, carora pacea împartășirii le e refuzata. Aceasta ordonare a elementelor lirice din romanul lui Vian ni se pare esentiala pentru configurarea fantasticului sau atît de personal, desi construit din elemente usor reperabile într-o bogata ascendenta literara ubuesca si suprarealista. Dovada, înca o data, a importantei tensiunii dintre termeni, superioara semnificatiei termenilor izolati.

si, cum spuneam, peste aceasta ireductibila zvîrcolire se-ntinde pelicula cuvintelor ce par sa realizeze, în vârtejul exploziilor semantice si în himerice compuneri autonome, contrapartea grotesca a metamorfozelor ratate si înfaptuite în schimb aici, rascumpărînd astfel tragismul infuz al cosmoidului romanesc la care ne-am oprit pîna acum. Patruns de patafizica doctorului Faustroll al lui Jarry (postum, 1911) - "stiinta solutiilor imaginare, care acorda simbolic liniamentelor proprietatile obiectelor descrise prin virtualitatea lor" - de spiritul "cadavrelor delicioase" suprarealiste, precum

si - inginer si matematician - de principiile semanticii generale fondate de Alfred Korzybski: spirit nonconformist, zeflemist de geniu, Boris Vian își întrupeaza universul într-un limbaj care, el singur, e în stare sa sugereze o structura cosmotica independenta {*langage-univers*, dupa J. Bens). Logosul, la Vian, se sminteste, si cuvintele se pulverizeaza în scînteietoare ravasiri de semnificatii hibridate, devin un mediu bun conducator de intentionalitati paradoxale, miez elastic si divizibil, ca mercurul razelor din culoarul

lui Colin, scapat de constrîngerea crustei semnificante univoce, capatînd extraordinare însusiri de asimilare, substituie, anagramare, scindare si recompunere arbitrara (verge Saintorix!) Cuvintele se sfîsie, ratacesc trunchiate sau se împerecheaza absurd, denumesc sau adera la nenumit, joaca în conformari infinit schimbatoare, umbrind, luminînd, adîncind perspective, schimonoseala, hohot, forfota, zîmbet, caricatura brutala, aglomerare postisa, într-un strat subtire însa, scindat parca uneori de zona semnificatului. în cuvînt, pe care e departe de a-l trata ca ultima avangarda a limbajului din anii nostri, arta lui Boris Vian își manifesta nestînjenit polaritatile, subîntinzînd sau învelind tragismul neconcilierilor ontice cu grotesc, umor negru si gratuitate pura. E, în realizarea lor, si mai putin în semnificatia demersului, ceva din inventivitatea calamburesca a lui Rabelais, le Chuiche (svitelul), le Bedon (Țîrclovnicul) sau le Chevêche (Epliscopul) descinzînd parca din clerul sorbonificard al Parisului vizitat de Gargantua. Analiza sistematica a procedeelor comicului de limbaj la Vian nu face obiectul acestor note, dupa cum nici scriitura romanescă propriu-zisa, cu atît mai mult cu cît, în afara unor foarte interesante racursiuri sintactice (de tipul: "si-o sa-l întreb pe Nicolas la bucatarie: - Nicolas, vrei sa vii sa dansezi cu mine? - Doamne-Dumnezeule, spuse Nicolas, daca domnul insista, vin etc....", ea

se înscrie oarecum într-un "traditionalism al avangardei", care se poate reîntîlni și la un, de altminteri, inovator de limbaj, cum e Robert Pinget, apropiat însă, în *Graal-Flibuste*, de viziunea lui Boris Vian. Ne-au interesat liniile de forță ale fenomenului, întrucît faptul lexical concret am fost silit să-l echivalăm, analizîndu-l deci totodată și încercînd să-i restituim, fără note și marturisiri de intraductibilitate, jocul de tensiuni specific. Am încercat să traducem glosînd implicit. Rîndurile de pînă aici sînt doar o propunere de lectură. Dacă textul transpus va izbuti să sugereze *mai multe*, neîndrăznind să-si aroge virtutea *nenumaratelor* lecturi posibile în original, traducatorul își va socoti misiunea îndeplinită.

SORIN MĂRCULESCU

Martie, 1969

10

CRONOLOGIE *

1920-1937

BORIS VIAN se naște la Ville-d'Avray, lînga Paris, "în ziua de 10 martie [...], din tata provensal (de la Viana, închipuiți-vă) și mama pariziană" - scrie el, iar altundeva: "Nici o ascendenta rusească. Pur și simplu, părinților le plăcea prenumele". Copilarie fără zbucium, alături de ceilalți trei frați ai săi, el fiind al doilea copil. La doisprezece ani e lovit de o insuficiență valvulară a aortei. Amenințarea bolii de inimă îl va urmări tot restul scurtei sale vieți, cu repercusiuni obsesive în opera sa. Elev normal, "spre norocul meu eram înzestrat, și faceam impresia că muncesc, cînd colo saream peste medie fără nici un fel de efort" - spune Wolf, în *L'Herbe rouge*. La cincisprezece ani, bacalaureat în latină-greacă; la șaptesprezece ani, bacalaureat în filozofie și matematici.

1938

Învăța să cînte la trompetă și înjghebea o mică orchestră împreună cu François Rostand, fiul celebrului biolog, vecin de stradă.

În alcătuirea acestei *Cronologii*, fără alta pretentie decît de a grupa datele mai importante referitoare la Boris Vian, destul de greu accesibile altminteri, ne-am servit, în afara de scrierile sale, editate la J.-J. Pauvert, Editions de Minuit, Gallimard, Pierre Seghers, Editions du Scorpion și Au Terrain Vague, de următoarele monografii: ^ David Noakes, *Boris Vian*, col. Classiques du XX-e siècle, Éditions Universitaires, 1964, clară, universitar construită, lucidă și bine informată; Freddy de Vree, *Boris Vian*, essai, Eric Losfeld éditeur, 1965, prețioasă pentru critica "simpatetică" pe care o practica, împartășind, în marginile unei informații

bogate, un anumit teribilism critic, cu specificari tipologice de cea mai curata vibratie argotica, date ample si viu înfatissate despre formatia intelectuala si lecturile lui Vian; în fine, Henri Baudin, *Boris Vian - la poursuite de la vie totale*, Editions du Centurion, 1966, utila doar pentru unele date si sistematizari, altfel mostra semnificativa de exagerari de-a dreptul hagiografice.

11

Are, cu urmari asupra întregii sale vietii, revelatia jazzului cu ocazia concertelor date de Duke Ellington la Paris - unul dintre marile momente ale existentei sale. Prin jazz, ajunge sa cunoasca Statele Unite, fara a fi parasit niciodata Franta. *Surprise-parties* în floare, atmosfera de petreceri facile, din care se dezvoltă spiritul "trasnit" (*loufoque*), sintetizat în primul roman al lui Vian (*Vercoquin et le plancton*).

Intra la Ecole Centrale, pregatindu-se pentru cariera de inginer. Paraseste trompeta, la sfatul medicilor.

1940

Vacanta anului 1940 si-o petrece la Cap-Breton, unde i se refugiase familia. Aici o cunoaste pe Michelle Leglise, prima lui sotie, Bibi din dedicatia *Spumei zilelor*. Bravînd, reia trompeta.

1941

În iulie se casatoreste cu Michelle. 1942

Cînta în orchestra de amatori a unui prieten, Claude Abadie. În aprilie, nasterea fiului sau, Patrick. Spre sfîrsitul anului, dupa obtinerea diplomei de inginer, se angajeaza la AFNOR (Association Francaise de Normalisation). Multe dintre personajele sale vor fi ingineri, iar firma la care lucreaza va deveni obiect de satira (Consiliul de administratie pentru construirea caii ferate în Exopotamia, din *Toamna la Pekin*).

1943

Scrie *Trouble dans les Andains* (inedit) si *Vercoquin et le plancton*, aceasta din urma ca "sa-mi amuz prietenii", evocare a frumosilor ani 1935-1939. Romanul va aparea abia în 1947: "Strînse si vechi legaturi cu Jean Rostand si fiul lui - Jean, gasind romanul hazliu, propune sa-l citeasca Queneau - Aprobare cu unele rezerve din partea acestuia din urma - Refacut cartea acceptata de Gallimard".

1944-45

Scrie nuvelele care vor alcatui culegerea *Les Fourmis*, conturând câteva dintre temele viitoarelor romane - alienarea si

12

vidul metafizic, omul derizoriu, munca distrugatoare (*L'ecrevisse*, *Les poissons morts*, *Le figurant*, *Les bons e'leves* etc. Epoca glorioasa "Saint-Germain-des-Pres".

Scrie *L'Ecume des jours*, "cea mai sfîsietoare si mai patetica poveste de dragoste din romanul contemporan" - Pierre Kast "Cel mai miscator roman de dragoste contemporan" - Queneau. Colaboreaza la revista lui Jean-Paul Sartre, *Les Temps modernes*, cu nuvele, capitole din *L'Ecume des jours* si rubrica "Chroniques du Menteur".

1946

Scrie, între 5 si 15 august, romanul *J'irai cracher sur vos tombes* "carte care, literar vorbind, nu merita nici o zabava" - dupa cum spune el ("prost, f. prost Comercial vorbind, e bine construit stiu. Nu-s degeaba inginer", avea sa-si comenteze Vian cartea), dîndu-l drept traducere din americanul Vernon Sullivan, nume sub care va publica înca trei romane. Mistificarea i se va întoarce împotriva, opinia literara refuzînd multa vreme sa-l înregistreze pe veritabilul Vian. Romanul îl sefie ca sa cîstige un pariu cu Jean d'Halluin de la Editions du Scorpion, care cauta un "thriller" de succes. "De ce sa te-adresezi unui american? - îi spune Boris. Da-mi cincisprezece zile, am sa ti-l scriu eu".

Din septembrie pîna în noiembrie, scrie *L'Automme a Pekin*, cel mai bogat si mai dens roman al sau, patruns de leitmotivul "cautarii" si al "esecului" ciclic; opera prin excelenta deschisa, tribulatiile eroilor sai, dintre care doctorul Mangemanche descinde din *Spuma zilelor* - personaje grupate în jurul întreprinzatorilor ce construiesc o cale ferata în desertul Exopotamiei, prin mijlocul singurei case de aici - sînt pasibile de nenumarate interpretari: "e inutil sa încercam o descriere, întrucît orice solutie poate fi luata în considerare" - spune ultima fraza din roman. Roman "ingineresc" si criticist, pledoarie pentru cautarile de profunzime (Francois Caradec), "cautare alchimica" a pietrei filozofale (Noe'l Arnaud), constructie ezoterica, cu sensuri hermetice (Freddy de Vree), eroti-con dezabuzat. O analiza amanuntita si corecta în David Noakes, pp. 70-79.

Inaugureaza cronicile consacrate jazzului în *Combat* si *Jazz-Hot*.

În iunie, picteaza mult Postum i se va organiza si o expozitie.

Îsi da demisia de la AFNOR, renuntînd la meseria de inginer.

își începe prima piesa de teatru, *L'Equarissage pour tous*, "vodevil paramilitar" dedicat "inamicului sau intim, Carol Magnul", pe care o termina în anul următor: "Textul acesta urmarea un singur

13

r

tel: sa stîrneasca rîsul lumii cu ceva ce nu-i de loc hazliu: razboiul. Ar fi fost usor, mi se pare acum, sa te ratacesti, cu un asemenea subiect, în profunzimile gîndirii asa-zis inteligente. Constat cu placere ca n-am facut-o", spune Boris Vian despre piesa lui.

În decembrie. Daniel Parker, "presedinte al Ligii parintilor de familie", declanseaza o actiune în justitie împotriva primului roman ..Sullivan" - considerîndu-l pornografic. Nu i se da curs, data aparitiei scotînd cartea de sub incidenta legii din 16.VII.1947. Rasunetul scandalului îl va urmari însa toata viata

1947

În ianuarie îi apare la Gallimard *Vercoquin et le plancton*, iar în martie *L'Ecume des jours*. La Editions du Scorpion apare *L'Automme a Pekin*.

Frecventeaza cercurile existentialiste, mai ales barul "Le Tabou", primul "local existentialist" (Sartre își tinea cartierul general la Cafe-Flore - vezi *Spuma zilelor*); dar Boris Vian nu e nicidecum un existentialist ortodox: "Cînd o sa puteti admite - se adresa el criticilor - ca poti scrie la *Temps modernes* fara a fi existentialist, ca-ti pot placea farsele fara sa le faci tot timpul? Cînd veti admite oare libertatea?" (Postfata la *Les morts ont tous la meme peau*).

Scrie al doilea roman semnat Vernon Sullivan: *Les morts ont tous la meme peau*. Începe sa faca traduceri, ocupatie careia i se va consacra pîna la sfîrsitul vietii

1948

Îi apare al doilea roman "Sullivan", precum si al treilea, scris anul acesta: *Et on tuera tous les affreux*. Îl scrie si pe cel de-al patrulea si ultimul: *Elles se rendent pas compte*. Publica versuri: o placheta ilustrata de Jean Boullet - *Barnum's Digest*, neglijabila, si scrie *Cantilenes en gele'e*, care vor aparea în 1950. "E cu neputinta sa citezi versuri; construite ca niste cîntece, poemele lui Vian alcatuiesc un tot, o structura - își poarta în ele propria lor muzica, propriul lor farmec, propria lor tandrete atît de temator cruda", spune Freddy de Vree, care adauga, în

1965, în stilul sau de critica "loufoque" intraductibil: "et ii faut vachement que ce recueil soit reedite". si a fost

La Theâtre Verlaine i se joaca o adaptare dupa *J'irai cracher sur vos tombes* (22.IV).

Colaboreaza intens la cîteva periodice. Continua cronica jazzului în *Combat*, fara întrerupere. La *Jazz-Hot* sustine rubrica "Revista presei", inaugurata în decembrie 1947, pe care, cu minime întreru-

14

peri, o duce pîna în ultimele sale zile. Nu se multumeste, ca "revuedepressiste", cum îsi spunea, cu o montare seaca a ultimelor noutati din lumea jazzului, ci întretine si o corespondenta cu cititorii, într-o nota directa de amicitie calda si camaraderie bizuita pe pasiunea comuna pentru muzica de jazz si interpretii ei de buna calitate: "De-a lungul paginilor si lunilor, în revista presei s-a desfasurat o întreprindere de salubritate a spiritului care, în acelasi timp, prezenta o profesie de credinta, cu cea mai mare fantezie, cu cea mai mare libertate [...] S-au manifestat desigur si indignari, pasiunea jazzului nu presupune neaparat un înalt nivel intelectual sau finete spirituala din partea cititorului" (Jacques J. Gaspard).

În aprilie, i se naste al doilea copil, o fata, Carolle.

Publica versiunea "originala" a primului roman "de" Vernon Sullivan, */ Shall Spit on your Graves*, confectionata cu ajutorul unui militar american, prieten.

1949

Îsi publica nuvelele sub titlul de *Les Fourmis* (Editions du Scorpion), singura carte originala ce-i apare în acest an.

La Gallimard îi apare o traducere din Peter Cheyney {*Dames Don *t Care*).

În august, la unul dintre cocteilurile pe care Gaston Gallimard le oferea saptamînal, întîlneste o tînara dansatoare din Zurich, Ursula Kiibler, de care se îndragosteste. O paraseste pe Michelle, copiii ramînînd la ea

1950

Publica sceneta *Le dernier des me'tiers* si piesa *L'Equarissage pour tous*, pe care, în aprilie, la "Noctambules", i-o joaca Andre Reybaz si trupa lui. Nu are succes, criticile rau-voitoare curg, ranind o susceptibilitate pe care Vian încearca sa si-o mascheze polemic.

Tot în acest an, îi apar, neobservate, încă doua scrieri: *Cantilenes en gele'e* - culegere de nouasprezece poeme - ilustrate de Christiane Alanore si publicate în colectia "Poesie et critique". condusa de G. E. Clancier, în doua sute de exemplare, si un roman scurt, *L'Herbe rouge*, de o mare concentrare, un soi de "cautare a timpului pierdut" cu sugestii psihanalitice si onirice: Wolf, inginer, casatorit cu Lil, vrea sa-si rememoreze viata, cu ajutorul unei masini construite de el pentru ca astfel sa-si suprime amintirile. Saphir Lazuli se sinucide, obsedat de omul-umbra care-l face incapabil de a o iubi pe Folavril. Singurul fericit pâna la abrutizare e cîinele, Senatorul Dupont, care-si gaseste *ouapiti-ul* rîvnit si se satura.

1951

Continua sa publice traduceri (Dorothy Baker, James Cain, Strindberg - *Domnisoara Mia*).

Scrie *Le Gouter des generaux*, piesa în trei acte, si lucreaza la un *Tratat de civism*.

1952

La 8 iunie e primit oficial în colegiul de 'Patafizica, stiinta "solutiilor imaginare", a carei biblie o constituie *Les Gestes et opinions du docteur Faustroll*, opera postuma a lui Alfred Jarry, scrisa în 1898 si publicata în 1911. Colegiul a fost fondat la 29 decembrie 1948 elaborînd titluri impresionante, un ritual solem-nisim, un calendar original si o întreaga mitologie care-i însotesc manifestarile. Printre membri: Rene Clair, Michel Leiris, Eugene Ionesco, Max Ernst, Jacques Prevert, Raymond Queneau, Francois Caradec etc. "Subcomisia Cantonadei" asistase cu încîntare, la 13 aprilie 1950, la o reprezentatie a *Ecarisajului pentru toti*, eveniment care determina apropierea lor de Vian. Raymond Queneau avea sa afirme ca "daca Colegiul n-ar fi fost (presupunere ce implica o *contradictio in nunucupatione*), 'patafizic, l-ar fi facut Boris". în *Caietul de 'Patafizica ale* Colegiului, nr. 11 (iunie 1953) se anunta ca Corpul Satrapilor, "pentru Promovarea si Decorarea 'Patafizicii în aceasta Lume si în celelalte, a fost ornat cu destule catedre 'patafizice pentru a putea oferi în chip de omagiu Satrapii - i se ofera una si lui Boris Vian, «Ecarisor clasa I»". Participa activ la lucrarile Colegiului, culminînd cu "Ceremonia Aclamatiei" de la 10 iunie 1959, desfasurata pe terasa TTSS (Transcendentilor Satrapi) Boris Vian si Jacques Prevert - pe atunci vecini de apartament A detinut titlul de "Promoteur Insigne de l'Ordre de la Grande Gidouille". Vian publica în *Caiete o Scrisoare catre Proveditor-edi-tor asupra întelepciunii natiunilor*, urmata de alte trei *Scrisori*, în nr.19 (martie 1955), si nr.21 (decembrie 1955), si în *Dossiers acenonetes* nr.7 (iunie 1959).

În septembrie se pronunta divortul de Michelle Leglise. Traduceri: *Memoriile* generalului Omar N. Bradley.

1953

Publica "unul dintre cele mai bogate si mai originale romane de azi" (Francois Billetdoux) aproape neremarcata la aparitie: *L'Arrache-coeur*: Jacquemort, psihiatru, vrea sa gaseasca, prin psihanaliza, calea propriei sale vindecari, sa-si umple vidul interior

16

printr-un soi de identificare cu pasiunile bolnavului, nereusind decît, dupa esecul cu subiecti umani, sa-si incorporeze substanta mentala a unei pisici. În satul bizar în care își face experientele, îl cunoaste pe Angel, respins de sotia sa, Clementine, mama salbatica ce-si închide copiii într-o cusca spre a-i feri de primejdii. Jacquemort sfîrseste prin a-i lua locul barcagiului La Gloire, platit de sateni sa se rusineze în locul lor.

Scrie, la comanda municipalitatii din Caen, împreuna cu compozitorul Georges Delarue, un libret de spectacol muzical, dupa legendele Mesei Rotunde - *Le Chevalier de Neige*. Spectacolul are loc în iunie 1953. Avea sa fie transformat în opera, prezentata la Nancy în februarie 1957.

Lucreaza la un scenariu cinematografic dupa *J'irai cracher sur vos tombes*.

Cum în ultimii ani tocmai din asemenea activitati extraliterare avea sa-si cîstige existenta Boris Vian, e instructiv sa-i urmarim justificarea, cu atît mai mult cu cît lumineaza si multilateralitatea *constiincioasa* a autorului: "Vezi periodic sfatuitori benevoli încarcati de brînzeturi grase deplîngînd dispretul cu care autorii parasesc arta momiti de îndeletnicirile vulgare materiale ca jurnalismul, sansonistica, romanul infraliterar sau traducerile - daca nu chiar bacania pur si simplu.

E regretabil ca sfatuitoarii acestia uita un adevar elementar: *primum vivere*. E usor sa creezi cînd ai mijloacele materiale de trai; e dificil, cu exceptia rentelor, sa ai mijloace materiale de trai fara a te prostitua mai mult ori mai putin; si daca nu vrei sa te prostituezi, trebuie sa practici alta meserie. Cu toate neajunsurile pe care le comporta. Practicarea mai multor meserii te expune calificativului de amator; se uita ca pretinsul amator poate practica cu *rigoare profesionista* aceste meserii, si ca, de altminteri, îndrazneala îi e aspru penalizata... Toate astea spuse fara urma de amaraciune si de rautate; pur si simplu fiindca, din cînd în cînd, te simti usurat sa le spui". (Boris Vian, într-un articol despre *Le Chevalier de Neige*, apud David Noakes, pp. 35-36.)

Traduceri: A. E. van Vogt, *The World of A* si *The Players of A*, romane stiintifico-fantastice bazate pe teoriile nonaristotelice ale lui Alfred Korzybski, citit si admirat de Vian.

1954

În februarie se casătorește cu Ursula Kibler. Scrie *Tete de Meduse* - inedita.

Traduceri: *The Man with the Golden Arm* de Nelson Algren, publicat întâi în *Les Temps modernes*, apoi la Gallimard, în 1958.

17

1955

An fecund în *chansons*; va scrie în cinci ani textul și temele melodice a patru sute de cântece, pe care, deseori, le va interpreta el însuși. Reușește, și în acest domeniu, să producă "scandal", scriind o "complângere" antirazboinică, *Le Déserteur*, lansată în ianuarie 1955, cântată la 222g69c radio de diversi interpreți și, finalmente, interzisă. A fost înregistrată, la Philips, împreună cu alte nouă cântece (*Chansons possibles et impossibles*) pe un disc retras ulterior din comerț.

În octombrie e angajat ca "Director artistic (jazz și varietăți americane)" la Societate Phonographique Philips, contract reînnoit, ca director artistic adjunct - din motive de sănătate - în ianuarie 1957.

Scrie *Serie bleme* (inedita: tragedie în argou și în alexandrini).

1956

În iulie, edem pulmonar, "rezultat al unui surmenaj neîntrerupt, grefat pe o inimă destul de anemică" - scria Vian. Refacut parțial, își duce mai departe viața obișnuită, fără nici un menajament Reia lucrul întrerupt la *Traite du civisme*.

1957

^Nou edem pulmonar. Boala de inimă i se agravează din ce în ce. "În ultimii ani de viață - scrie David Noakes - inimă lui bolnavă devenise o adevărată prezenta pe care-o auzai uneori în apartament și ale cărei pulsații faceau ca pieptul să-i vibreze foarte vizibil."

Scrie, în câteva zile, cea mai bună piesă de teatru a sa, *Les Bâtisseurs d'empire*, jucată postum, în decembrie 1959, admirabilă parabolă deschisă a golului existential, a fricii și a ipocriziei istorice, care-l lansează pe Vian printre cei mai de seamă dramaturgi ai absurdului: o familie, terorizată de un zgomot inexplicabil, fuge tot mai împutinată, în apartamente suprapuse, tot mai mici, însoțită de o vîetate mută, un *schmurz*, pe care totî, în afara de tînara Zenobie, îl brutalizează făcîndu-se ca-l ignora.

Publica un libret de opera, *Fiesta*, si un eseu despre *chanson*, *En avânt la Zizique... et par ici les gros sous*. Scribe poeme care-i vor fi publicate postum în culegerea *Je voudrais pas crever* - dupa titlul unuia dintre ele.

Traduceri: *The Three Faces of Eve* de E. G. H. Thigpen si H. M. Cleckley; *Erik XIV* de A. Strindberg.

1959

În ianuarie, concediu lînga Cherbourg, singur. Apoi îsi reia viata epuizanta. Cu ajutorul Colegiului de 'Patafizica îsi vede publicata, în februarie, piesa *Les Bâtisseurs d'empire*. Traduce *The Quare Fellow* (*Le Client du matin*) de Brendan Behan.

La 23 iunie, dimineata, se duce sa asiste la avanpremiera unui film mediocru adaptat dupa *Virai cracher sur vos tombes*. Se parea ca, în ciuda debutului minor, îi surîdea o cariera cinematografica, în domeniul careia, pîna atunci, dupa spusele lui Pierre Kast (*Cahiers du cinema*, XVII, nr. 98 august 1959), daduse doar cîteva comentarii de scurtmetraje, aparuse în cîteva filme create de prieteni si scrisese vreo zece scenarii. Grabit sau cuprins de un exces de optimism, uita sa-si ia medicamentul zilnic. La zece minute dupa începutul filmului, inima înceteaza sa-i mai bata.

Cariera postuma a lui Boris Vian e spectaculoasa. Scrierile îi sînt reeditate, comentate, teatrul jucat, se organizeaza expozitii, asociatii ale prietenilor scriitorului. Desigur, sub amenintarea unei pripite "hagiografii". Opera lui, importanta si, poate, înca putin cunoscuta, asteapta pesemne momentul de har al unei taceri care sa-i dezvaluiе sensurile cele mai tulburatoare. Acest "iconoclast cu inima de copil" stie mai multe decît spune.

S.M.

SPUMA ZILELOR

Pentru Bibi

CUVINT ÎNAINTE

Esential în viata e sa emiti despre tot judecati apriorice. Se dovedeste, într-adevar, ca masele dau totdeauna gres, iar indivizii au totdeauna dreptate. Sa ne ferim a scoate de aici reguli de conduita: ele nu trebuie sa aiba nevoie de o formulare pentru a fi urmate. Exista doar doua lucruri: dragostea, în toate felurile, cu fete frumoase, si muzica din New Orleans sau a lui Duke Ellington. Restul s-ar cadea sa dispara, caci restul e hîd, iar cele cîteva pagini demonstrative de mai jos îsi trag toata forta din faptul ca povestea e în întregime adevarata, de vreme ce am nascocit-o de la un cap la celalalt. Realizarea ei materiala propriu-zisa consta în esenta dintr-o

proiectare a realitatii, prin atmosfera piezisa si fierbinte, pe un plan referential, neuniform undulat si p'rezentînd distorsiuni. E, dupa cum se vede, un procedeu prin excelenta avuabil.

New Orleans 10 martie 1946

COLIN își ispravea toaleta. La iesirea din baie, se înfasurase într-un vast prosop plusat din care nu i se mai zureau decît bustul si picioarele. Lua atomizorul de pe etajera de sticla si își pulveriza uleiul fluid si parfumat pe parul de culoare deschisa. Pieptenul de chihlimbar îi împarti chica matasoasa în lungi suvite portocalii asemenea brazdelor pe care voiosul plugar le trage cu o furculita în dulceata de caise. Colin puse pieptenul la loc si, înarmîndu-se cu forfecuta de unghii, își tesa colturile pleoapelor mate, ca sa-si încarce de mister privirea. Operatia trebuia s-o faca des, pleoapele cresteau repede la loc. Aprinse mica lampa de deasupra oglinzii maritoare si se apropie ca sa-si cerceteze starea epidermei. În jurul narilor îi ieseau în relief cîteva comedoane. Vazîndu-se asa de urîte, ele se retraseră iute în piele si, multumit, Colin stinse lampa și descinse prosopul ce-i înfasura salele si își trecu unul dintre colturi printre degetele de la picioare, ca sa absoarba ultimele urme de umezeala. În oglinda se putea vedea cu cine seamana, cu blondul din rolul lui Slim din *Hollywood Canteen*. Avea cap rotund, urechi mici, nas drept, ten auriu. Surîdea des, cu un zîmbet de prunc si, din cauza asta, cu vremea, îi aparuse o gropita în barbie. Era destul de înalt, zvelt, cu picioarele lungi si foarte placut. Numele de Colin i se potrivea destul de bine. Fetelor le vorbea cu delicatete, iar baietilor cu voiosie. Mai întotdeauna era bine dispus; restul timpului, dormea.

Goli baia dînd o gaura în fundul cazii. Pardoseala baii, cu dale de gresie ceramica de un galben-deschis, era în panta si îndrepta apa spre un orificiu sub care se afla chiar biroul locatarului de la etajul de jos. Nu de mult, acesta, fara

23

a-l înstiinta pe Colin, își mutase biroul în alt loc. Acum, apa curgea pe dulapul de provizii.

își vîrî picioarele într-o pereche de sandale din piele de cîine-zburator si se îmbraca într-un costum de casa elegant cu pantaloni de catifea reiata, verde ca apele foarte adînci, si haina de alpaca de culoarea alunei. Atîrna prosopul de rastel, puse presul de baie pe marginea cazii si presara peste el un strat bun de sare pentru a-l sili sa dea afara toata apa. Presul începu sa lase bale si sa faca ciorchini din basicute de sapun.

Iesi din baie si o lua catre bucatarie spre a supraveghea ultimele pregatiri pentru masa. Ca-n fiecare luni seara, Chick venea sa cîneze, statea foarte-aproape. Era abia sîmbata, dar Colin se simtea patruns de dorinta

de a-l vedea pe Chick si de a-l pofti sa se înfrupte din meniul alcatuit cu o bucurie senina de catre Nicolas, noul sau bucatar. Chick, burlac si el, era de-o vîrsta cu Colin - douazeci si doi de ani - avea înclinari literare ca si el, dar mai putini bani. Colin avea destula avere ca sa poata duce o viata decenta fara a munci pentru altii. Chick, în ceea ce-l privea, trebuia sa se duca o data pe saptamîna la minister, sa-si viziteze unchiul si sa-i ceara bani cu împrumut, caci meseria de inginer nu-i aducea un venit cu care sa se mentina la nivelul muncitorilor din subordinea lui, si e greu sa comanzi unor oameni mai bine îmbracati si mai bine hraniti decît tine. Colin facea totul ca sa-l ajute si-l invita la masa ori de cîte ori putea, orgoliul lui Chick însa îl silea sa fie prudent si sa nu arate, prin înlesniri prea dese, ca avea de gînd sa-i vina în ajutor.

Culoarul dinspre bucatarie era luminos, cu pereti de sticla de ambele parti, si de fiecare parte stralucea cîte un soare, deoarece Colin îndragea lumina. Mai peste tot erau robinete de alama lustruite cu grja. Licaririle sorilor pe robinete stîrneau efecte feerice. soarecilor din bucatarie le placea sa joace în sunetul razelor de soare ce se izbeau de robinete si alergau dupa margelusele pe care le formau razele pulverizîndu-se pe pardoseala, ca niste tîsnituri de hidrargir galben. Colin mîngîie în treacat un soricel, care avea mustati negre, lungi detot, era sur si mladiu si minunat de lucios. Bucatarul îi hranea foarte bine, fara a-i lasa sa se

îngrase prea mult soarecii nu faceau zgomot peste zi si se jucau doar pe culoar.

Colin împinse usa emailata de la bucatarie. Bucatarul Nicolas își supraveghea tabloul de bord. sedea în fata unui pupitru vopsit tot în email galben-deschis, pe care se aflau cadranele corespunzatoare diferitelor aparate culinare, însirate de-a lungul peretilor. Acul de la cuptorul electric, reglat pentru friptura de curcan, oscila între "aproape" si "numai bine". Se apropia clipa s-o scoata. Nicolas apasa pe un buton verde, declansînd astfel palpatorul senzitiv. Acesta patruse fara a întîmpina rezistenta si chiar atunci ajunse la "numai bine". Cu un gest rapid, Nicolas deconecta cuptorul si puse în functiune încălzitorul de farfurii.

- O sa fie buna? întreba Colin.
- Domnul poate fi sigur, întari Nicolas. Curcanul era perfect calibrat
- Pentru felu-ntîi, ce ne-ai pregatit?
- Doamne-Dumnezeule, de data asta, spuse Nicolas, nimic nou. M-am marginit sa-l plagiez pe Gouffe.
- Bine ca nu ti-ai gasit un maestru mai prost! observa Colin. si ce fragment din opera lui vei reproduce?

- Cel tratat la pagina 638 din lucrarea lui *Carte de bucate*. Voi citi pasajul cu pricina

Colin se aseza pe un taburet capitonat cu cauciuc spongios si cu matase impermeabilizata, asortata la culoarea peretilor, si Nicolas începu astfel:

- Se face o foaie de pateu cald obisnuit, ca pentru aperitiv. Se pregateste un tipar mare si se taie în bucati de cîte trei centimetri. Bucatile de tipar se pun într-o cratita, adaugîndu-se vin alb, sare si piper, ceapa în felii subtiri, ramurele de patrunjel, cimbru, dafin si, de asemenea, un catel de usturoi.

- N-am putut sa-l jupoi cum as fi vrut, spuse Nicolas, s-a stricat detot masatul.

- O sa-l schimb, îi raspunse Colin. Nicolas continua.

- Se da totul în fiert. Se scoate tiparul din cratita si se trece într-o tigaie. Se strecoara fiertura printr-o sita de matase, se adauga faina de grîu spaniol si se lasa sa se îngroase pîna ce sosul ramîne pe lingura. Se da sosul printr-un tifon,

24

25

se toarna peste bucatile de tipar pîna le acopera si se lasa sa fiarba doua minute. Se umple foaia de pateu cu tipar. Se instaleaza un cordon de ciuperci pe marginea foii si la mijloc se pune un buchet de lapti de crap. Se îmbiba totul cu sosul pastrat.

- De acord, aproba Colin. Cred ca lui Chick o sa-i placa.
- Nu am avantajul de a-l cunoaste pe domnul Chick, spuse Nicolas în concluzie, dar, daca nu-i va placea, data viitoare voi gati altceva, ceea ce-mi va îngadui sa stabilesc, cvasiprecis, ierarhia spatiala a gusturilor si dezgusturilor domniei sale.
- Mmda!... spuse Colin. Te las, Nicolas. Ma duc sa pun masa.

Strabatu culoarul în sens invers si, trecînd prin camera, ajunse în sufrageria-studio, cu un covor de un albastru-stins si cu pereti bej-trandafirii, adevarata odihna pentru ochii deschisi.

Încaperea, de yreo patru metri pe cinci, primea lumina dinspre bulevardul Louis Armstrong prin doua deschideri foarte late. Cristale fara amalgam glisau în ambele parti si îngaduiau introducerea miresmelor primaverii, cînd se nimereau sa fie pe-afara. În partea opusa, o masa de stejar

mladioasa ocupa unul dintre ungherele încăperii. Doua banchete în unghi drept însoteau doua dintre laturile mesei, iar pe celelalte doua laturi libere se înșirau scaune asortate, cu perne de marochin albastru. Mobilierul din încăpere mai cuprindea si o piesa lunga si joasa, amenajata ca discoteca, un pick-up de cel mai mare tip si o mobila, simetrica fata de cea dintâi, unde se tineau prastiile, farfuriile, paharele si celelalte unelte folosite pentru mîncat la oamenii civilizati.

Colin alege o fata de masa de un albastru-deschis, potrivita cu covorul. În mijlocul mesei aseza un vas ornamental - un borcan cu formol înăuntrul caruia doi embrioni de gaina pareau ca mimeaza *Spectrul Rozei* în coregrafia lui Nijinski. Împrejur, cîteva ramuri de mimoza-curea: un prieten gradinar o obtinuse prin încrucisarea mimozei-co-colos cu panglica neagra de lemn-dulce pe care-o gasesti la negustorii de maruntisuri, cînd pleci de la scoala. Lua apoi, pentru fiecare, doua farfurii de portelan alb cu nervuri de

26

aur transparent, cîte un tacîm din otel inoxidabil cu mînere ajurate, înăuntrul carora cîte o buburuza împaiata, izolata între doua placute de plexiglas, purta noroc. Adauga cupe de cristal si servete împaturite în forma de palarie de preot; toate astea cereau ceva timp. Abia apuca sa ispraveasca pregatirile, ca soneria se si desprinsese din zid si veni sa-i vesteasca sosirea lui Chick.

Colin netezi o cuta gresita a fetei de masa si se duse sa deschida.

- Ce mai faci? îl întreba Chick
- Da' tu? raspunse Colin. Scoate-ti balonul si hai sa-l vezi la treaba pe Nicolas.
- Noul tau bucatar?
- Da, spuse Colin. De la matusa-mea, i l-am dat în schimb pe cel vechi si-un chil de cafea belgiana.
- E bun?
- Se pare ca-si cunoaste meseria. E discipol de-al lui Gouffe. w
- Ăla cu cufarul? se interesa Chick îngrozit, si mustacioara neagra i se pleosti tragic.
- Nu, ma, capsomane, Jules Gouffe, renumitul bucatar.

- stii, eu..., spuse Chick, în afara de Jean-Sol Partre, nu citesc mare lucru.

O lua dupa: Colin pe culoarul cu dale, mîngîie soarecii, si își puse în treacat cîteva picături de soare în bricheta.

- Nicolas, spuse Colin intrînd, ti-l prezint pe prietenul meu Chick.

- Buna ziua, domnule, spuse Nicolas.

- Buna ziua, Nicolas, raspunse Chick. N-ai cumva o nepoata pe nume Alise?

- Ba da, domnule. O tînara de altminteri dragalasa, dac-as îndrazni cumva sa fac o apreciere.

- Grozav seamana cu dumneata, spuse Chick. Desi, în ce priveste bustul, sînt unele deosebiri.

- Eu sînt destul de lat în umeri, spuse Nicolas, ea, în schimb, e mai dezvoltata pe perpendiculara, daca domnul binevoieste sa-mi îngaduie aceasta precizare.

- Bravo, spuse Colin, iata-ne ca-n familie. Nu-mi spu-sesesi ca ai o nepoata, Nicolas.

27

- Sora-mea a calcat strîmb, domnule, spuse Nicolas. A facut studii filozofice. Nu-s lucruri de lauda într-o familie care se mîndreste cu traditiile ei...

- De..., spuse Colin, cred ca ai dreptate. Oricum, te-nteleg. Dar ia arata-ne pateul ala de tipar...

- Ar fi periculos sa deschid cuptorul în momentul de fata, îi avertiza Nicolas. S-ar putea produce un fenomen de uscare provocat de patrunderea unei atmosfere mai sarace în abur decît cea dinauntru.

- Prefer, spuse Chick, surpriza de-a-l vedea prima oara pe masa.

- Nu pot decît sa fiu de acord cu domnul. Mi-as putea permite sa-i adresez domnului rugamintea de a binevoi sa-mi îngaduie sa-mi reiau ocupatiile?

- Bineînteles. Nicolas, chiar te rog.

Nicolas își vazu mai departe de treburi, scotînd din forme fileurile de limba-de-mare în aspic, împanate cu felii de trufe și menite să servească drept garnitura la gustările de peste. Colin și Chick parasira bucataria.

- Iei un aperitiv? Întreba Colin. Pianocteilul meu e gata, ai putea să-l încerci.

- Merge? Întreba Chick.

- Perfect Mi-a dat de furca pîna l-am pus la punct, dar rezultatul îmi întrece toate așteptările. Am obținut, pornind de la *Black and Tan Fantasy*, un amestec de-a dreptul uluitor.

- Pe ce principiu? Întreba Chick.

- Fiecarei note, spuse Colin, fac să-i corespundă un alcool, un lichior sau o aromă. Pedala forte corespunde cu oul bătut și cea surdă cu înghetată. Pentru sifon e necesar un tril în registrul acut. Cantitățile sînt direct proporționale cu durata: treizecimoimea e egală cu a saisprezecea parte dintr-o unitate, patrimea cu o unitate, nota întreaga cu patru unități. Cînd cînti o arie lentă, intra în acțiune un sistem de vane, așa încît să sporească doza - ceea ce ar da un cocteil prea abundent -, ci concentrația alcoolică. Și, în raport cu durata ariei, poți să variezi după plac valoarea unității și să o reduci bunaoara la o sutime, spre a putea obține o bautură sensibilă la toate armoniile, cu ajutorul unui reglaj lateral.

28

- Complicat, spuse Chick.

- Totul e comandat prin contacte electrice și releuri. Nu-ți dau amănunte, știi cum vine. De altfel, unde mai pui că pianul funcționează cu adevărat

- Minunat! spuse Chick.

- Un singur lucru e suparator, spuse Colin, pedala forte pentru oul bătut. Am fost nevoit să prevăd un sistem de interblocare special, deoarece cînd cînti o bucată prea "hot", cad în cocteil bucăți de omletă și abia-l mai îngheți. O să-l modific. Pîna una-alta, cu atenție, merge. Pentru smîntîna proaspătă - sol grav.

- O să-mi fac unul pe *Loveless Love*, spuse Chick. O să fie nemaipomenit

- E încă în debară, unde mi-am instalat un atelier, spuse Colin, fiindcă plăcile de protecție nu sînt fixate. Hai să mergem acolo. O să ti-l reglez la început pentru două cocteiluri de circa douăzeci de centilitri.

Chick se aseza la pian. La sfîrsitul melodiei, o parte din panoul frontal se lasa cu un zgomot sec si se ivi un sir de pahare. Doua dintre ele erau pline ochi cu un amestec îmbietor.

- M-am speriat, spuse Colin. La un moment dat, ai gresit o nota. Din fericire, armonia n-a avut de suferit

- Tine seama de armonie? spuse Chick.

- Nu în întregime, spuse Colin. Ar fi prea complicat Sînt cîteva limitari doar. Bea si hai la masa.

II

- PATEUL de tipar e remarcabil, spuse Chick. Cine ti-a dat ideea sa-l faci?

- Nicolas a fost cu ideea, spuse Colin. A pomit de la un tipar care vine - sau mai bine zis venea - în fiecare zi în chiuveta prin teava de apa rece.

- Curios, spuse Chick. si de ce venea?

- îsi scotea capul si golea tubul de pasta de dinti strîngîndu-l în falci. Nicolas foloseste doar pasta americana cu ananas si se vede ca asta l-a ispitit

- Cum l-a prins? întreba Chick.

29

- în locul tubului a pus un ananas întreg. Cînd înghitea pasta, putea sa ingurgiteze si sa-si retraga apoi capul, dar cu ananasul nu i-a mai mers si de ce tragea, mai rau i se înfingeau dintii-n ananas. Nicolas...

Colin se opri.

- Nu-mi vine sa-ti spun, o sa-ti taie poate pofta de mîncare.

- Da-i drumul, spuse Chick, mi s-a si dus aproape toata.

- Atunci a intrat Nicolas si i-a retezat capul cu o lama de ras. Pe urma a deschis robinetul si-a venit cu restul.

- Asta-i tot? spuse Chick. Mai da-mi niste pateu. Sper ca are o familie numeroasa pe teava.

- Nicolas a pus pasta cu zmeura ca sa vada... zise Colin. Da', ia spune-mi, Alise aceea despre care-i vorbeai...?

- Tocmai la ea ma gîndesc, spuse Chick. Am întîlnit-o la o conferinta a lui Jean-Sol. Stateam amîndoi pe burta, sub estrada, asa am cunoscut-o.

- Cum arata?

- Nu ma pricep la descrieri, spuse Chick. E frumoasa...

- Aha!... spuse Colin.

Nicolas se întoarce; aducea curcanul.

- Stai cu noi la masa, Nicolas, spuse Colin. La urma urmei, vorba lui Chick, esti ca-n familie.

- întîi ma duc sa vad de soareci, daca domnul n-are nimic împotriva, spuse Nicolas. Vin pe urma, curcanul e împartit... Sosul e acolo...

- Ai sa vezi, spuse Colin. E un sos cu crema de manghier si ienupar, rulat în felii de carne de vitel cusute. Apesi si iese ca din tub.

- Strasnic! zise Chick.

- N-ai vrea sa-mi spui cum ai facut ca sa intri-n relatii cu ea?... continua Colin.

- Ei..., spuse Chick, am întrebat-o daca-i place Jean-Sol Partre, ea mi-a spus ca îi colectioneaza operele... si-atunci i-am spus: - "si eu..." si, de cîte ori îi spuneam ceva, ea-mi raspundea: "si eu...", si viceversa... Atunci, la

30

sîrșit, asa, ca sa fac o experienta existentialista, i-am spus: "Te iubesc mult" si ea a spus: "Oh!"

- Experienta a dat gres, spuse Colin.

- Da, spuse Chick. Dar ea n-a plecat totusi. Atunci i-am spus: "O iau pe-acolo" si ea a spus: "Eu nu" si-a adaugat: "Eu o iau pe-acolo".

- Extraordinar, îl asigura Colin.

- Atunci i-am spus: "si eu", spuse Chick. si m-am dus peste tot pe unde s-a dus si ea...

- si cum s-a terminat? spuse Colin.

- Ei!... spuse Chick. Era ora de culcare...

Colin se îneca si, ca sa-si revina, bau o jumatate de litru de vin de Burgundia.

- Mîine ma duc cu ea la patinoar, spuse Chick. E duminica. Vii cu noi? Preferam dimineata, ca sa nu fie lume multa. Nu prea ma amuza, observa el, fiindca patinez prost, dar o sa putem sta de vorba despre Partre.

- Vin..., promise Colin. Vin cu Nicolas... Poate mai are si alte nepoate...

III

COLIN coborî din metrou, apoi urca scarile. Iesi în sens gresit si dadu ocol statiei, ca sa se orienteze. Cerceta directia vîntului cu o batista de matase galbena, si culoarea batistei, luata de vînt, se lasa pe o cladire mare, de forma neregulata, care dobîndi astfel înfatisarea patinoarului Molitor.

în drum spre el, se afla piscina de iarna. O lasa în urma si, prin fatada laterala, patruse în acel organism pietrificat, strabatînd o dubla garnitura de usi de cristal cu bare de cupru. Îsi prezenta abonamentul, care-i facu controlorului cu ochiul din doua gauri rotunde gata perforate. Controlorul raspunse cu un zîmbet complice, ceea ce nu-l împiedica sa practice însa o a treia strapungere în cartonul lucios de culoare portocalie, si tichetul orbi. Colin, fara nici o remuscare, îsi vîrî abonamentul la loc în portopielea de fel rusesc, si-o lua la stînga, pe culoarul cu covor de cauciuc care deservea sirurile de cabine. La parter nu mai erau locuri. Urca, asadar, scara de beton, încrucisîndu-se cu fiinte

31

înalte, cocotate pe lame verticale, care se straduiau sa topaie cît mai natural, în ciuda evidentei stîngeneli. Un barbat în pulover alb îi deschise o cabina, încasa baccisul ca sa nu spuna, fatarnic cum parea, bag sisul, si-l parasi în chilie, dupa ce, cu o creta neglijenta, înscrie initialele clientului pe un dreptunghi negru instalat anume în cabina. Colin observa ca omul nu avea cap de om, ci de hulub, si nu pricepea de ce a fost repartizat sa lucreze la patinoar si nu la piscina. Dinspre pista urca un murmur oval, complex modulat de muzica megafoanelor împrastiate de jur împrejur. Tropaiala patinatorilor nu atingea înca nivelul sonor al momentelor de afluenta cînd se aseamana cu zgomotul facut de-un regiment care paseste în noroi împruscîndu-l pe caldarîm. Colin îi cauta cu privirea pe Alise si pe Chick, dar ei nu apareau pe gheata. Nicolas urma sa vina ceva mai tîrziu; mai avea de lucru la bucatarie pentru masa de prînz.

Colin îsi desfacu sireturile de la pantofi si vazu ca pingelele se dusesera. Scoase din buzunar un sul de musama, nu era însa de ajuns. Îsi aseza atunci pantofii într-o baltoaca adunata sub bancheta de ciment si îi stropi cu îngrasaminte concentrate ca sa creasca talpa la loc. Îsi puse o pereche de sosete de lîna cu dungi mari, galbene si violete alternativ, si îsi încalta

ghetele de patinaj. Lama patinelor se bifurca în fata, permitându-i astfel schimbări de direcție mai lesnicioase.

Iesi, coborî un etaj. Picioarele i se cam frîngeau pe covoarele de cauciuc perforat care împodobeau culoarele betonate. Când sa se încumete pe pista, fu nevoit sa urce la loc, în cea mai mare graba, cele doua trepte de lemn ca sa nu se pravaleasca: o patinatoare, ispravind un magnific salt de pajura, slobozise un ou urias care se sparse de picioarele lui Colin.

În vreme ce unul dintre feciorii-farasari îi aduna cioburile razletite, Colin îi zari pe Chick si pe Alise care intrau pe pista din partea opusa. Le facu un semn pe care ei nu-l vazura si se-avînta în întâmpinarea lor, fara a tine seama însa de sensul giratoriu. Urmarea fu rapida ivire a unui considerabil morman de protestanti, peste care se înghesuira, clipa de clipa, alti muritori ce dadeau cu disperare din brate, din picioare, din umeri si din tot trupul

32

Înainte de a se prabusi peste primii pravaliti. Soarele topise fata ghetii si sub gramada apa clipoce.

Curînd, noua zecimi dintre patinatori se strînsesera acolo, iar Chick si Alise aveau la dispozitie numai ei, sau aproape numai ei, întreaga pista. Se apropiara de bulucul colcailor, si Chick, recunoscîndu-l pe Colin dupa patinele bifide, îl smulse din maldar apucîndu-l de glezne. Îsi strînsesera mîna. Chick o prezenta pe Alise si Colin se aseza de-a stînga ei, partea dextra fiind deja ocupata de Chick.

Ajungi la capatul din dreapta al pistei, se dadura la o parte ca sa faca loc feciorilor-farasari care, nemaisperînd sa gaseasca în muntele de victime altceva decît zdrente fara noima de individualitati disociate, se înarmasera cu razui-toare pentru a îndeparta tot vraful celor întinsi pe jos si navaleau spre gura de evacuare cîntînd imnul patinoarului Molitor, compus în 1709 de catre Vaillant-Couturier si care-ncepe astfel:

*Domnilor si doamnelor, Evacuati pista, va rog, (Cu voia dumneavoastra)
Spre a ne-ngadui sa-n Cepem curatatul...*

Totul punctat de urlete de claxon menite sa întretina, în adîncul sufletelor celor mai calite, un fior de nestapînita groaza.

Patinatorii ramasi în picioare aplaudara initiativa si chepengul se-nchise înghitind totul. Chick, Alise si Colin rostira o scurta rugaciune si-si reluara rotirea

Colin o privea pe Alise. Era îmbracata, printr-o ciudata întâmplare, într-un jersey alb si-ntr-o fusta galbena. Purta ghete albe si galbene si patine de

hochei. Avea ciorapi fumurii si sosete albe rasfrînte peste ghetete cu carîmb scund, legate cu sireturi albe de bumbac rasucite de trei ori în jurul piciorului. Mai consta dintr-un fular de matase verde-stralucitor si dint par blond nemaipomenit de des, înramîndu-i chipul într-o învalatucire marunt ondulata. Privea cu ajutorul unor ochi albastri-deschisi, iar volumul îi era hotarnicit de o piele frageda si aurie. Poseda brate si

33

pulpe rotunde, o talie fina si un piept atît de bine desenat, încît ai fi zis ca e fotografiat

Colin își muta privirea de cealalta parte, ca sa-si regaseasca echilibrul. Izbuti si, privind în pamînt, îl întreba pe Chick daca pateul de tipar îi cazuse bine.

- Nu-mi mai aduce-aminte, spuse Chick. Toata noaptea am pescuit în chiuvea, doar oi gasi si eu unul. La mine însa nu vin decît pastravi.

- Nicolas cred ca stie ce sa faca din ei! îl asigura Colin. Aveti, urma el, adresîndu-se îndeosebi Alisei, un unchi nemaipomenit de înzestrat

- E mîndria familiei, spuse Alise. Mama nu se poate consola cînd se gîndeste ca s-a maritat cu un simplu agregat în matematici, pe cînd fratele ei a reusit atît de stralucit în viata.

- Tatal dumneavoastra are agregatia în matematici?

- Da, este profesor la College de France si membru al Institutului sau cam asa ceva..., spuse Alise, e lamentabil... la treizeci si opt de ani. Ar fi putut sa-si dea putina osteneala. Noroc cu unchiul Nicolas.

- Nu era vorba sa vina azi? întreba Chick.

Un parfum fermecator se înalta din parul Alisei. Colin se îndeparta un pic.

- Cred ca-ntîrzie. îi tot umbla mintea la ceva înca de dimineata... Ce-ar fi sa veniti amîndoi la masa?... O sa aflam ce-avea de gînd...

- Perfect, spuse Chick. Da' daca-ti închipui c-o sa accept o asemenea propunere, îți fauresti o conceptie falsa despre univers. Musai sa-ti gasesti o a patra persoana Doar n-o s-o las pe Alise sa vina la tine, ai seduce-o cu armoniile pianociteiului si nu-mi trebuie asa ceva

- Oh!..., se împotrivi Colin. îl auziti?... ■

Dar n-auzi raspunsul, caci un ins de-o înaltime fara seaman, care de cinci minute facea o demonstratie de viteza, îi zvîcnise printre picioare, aplecat

la limita în fata, si vâr-tejul de aer astfel produs îl înalta pe Colin la câtiva metri deasupra solului. Se înclesta de cornisa galeriei de la etajul întâi, executa o ridicare în brate si recazu, făcând-o cum nu trebuia, alaturi de Chick si Alise.

34

- N-ar trebui sa li se permita sa goneasca în halul asta, spuse Colin.

Apoi își facu cruce, deoarece patinatorul tocmai se zdrobise de zidul restaurantului, la celalalt capat al pistei, si ramasese lipit de el, ca o meduza de mucava sfârtecata de un copil crud.

Feciorii-farasari își îndeplinira înca o data menirea si unul dintre ei înalta o cruce de gheata la locul accidentului, în timp ce ea se topea, impiegatul puse discuri religioase.

Apoi totul reintra în ordine. Chick, Alise si Colin se-nvîrteau mai departe.

IV

- UITE-L pe Nicolas! striga Alise.

- si uite-o pe Isis! spuse Chick.

Nicolas își facuse aparitia la intrare, iar Isis pe pista. El se îndrepta spre etajele de sus, iar ea spre Chick, Colin si Alise.

- Buna ziua, Isis, spuse Colin. Ți-o prezint pe Alise. Alise, iat-o pe Isis. Pe Chick îl cunosti.

Urmara strângeri de mîna si Chick profita de ele ca s-o stearga împreuna cu Alise, lasînd-o pe Isis în bratele lui Colin; o luara si ei îndata din loc.

- Ma bucur ca te vad, spuse Isis.

Colin era si el bucuros s-o vada. Isis, în al optspreze-ce-lea an de viata, reusise sa se înarmeze cu par castaniu, cu un pulover alb si o fusta galbena, cu un fular de un verde acid, cu ghete în alb si galben si cu ochelari de soare. Era frumoasa. Dar Colin îi cunostea foarte bine parintii.

- Saptamîna viitoare avem o serbare, spuse Isis. Ziua de nastere a lui Dupont

- Care Dupont?

- Pudelul meu. Asa ca mi-am invitat toti prietenii. Vii? La patru?...

- Da, spuse Colin. Cu cea mai mare placere.
- Invita-i si pe prietenii dumitale, spuse Isis.
- Pe Chick si Alise?
- Da, sînt simpatici... Deci, pe duminica!

35

- Cum, si pleci? spuse Colin.
- Da, niciodata nu stau prea mult. Sînt aici de la zece, zau, si oricum...
- Dar e abia unsprezece! spuse Colin.
- Am fost la bar!... La revedere!...

V

COLIN iutea pasul pe strazile luminoase. Batea un vînt uscat si patrunzator si, sub picioare, mici ochiuri de gheata plesnita se sfarîmau trosnind.

Oamenii îsi ascundeau barbia în ce-aveau la îndemîna: gulerul de la pardesiu, fular, manson, vazu chiar pe unul care folosea în acest scop o colivie de pasari facuta din sîrma, a carei usita cu arc i se rezema de frunte.

- Mîine ma duc la sotii Ponteauzanne, se gîndea Colin.

Erau parintii lui Isis.

- Asta-seara cinez cu Chick...
- Ma duc îndata acasa sa ma pregatesc pentru mîine...

Facu un pas mare ca sa evite o dunga din bordura trotuarului ce i se parea primejdioasa.

- Daca pot sa fac douazeci de pasi fara sa calc pe vreuna, spuse Colin, mîine n-o sa-mi iasa cosuri pe nas...
- Nu-i nimic, zise el calcînd cu toata greutatea pe-a noua dunga, e o tîmpenie. Tot n-o sa-mi iasa nici un cos.

Se apleca sa culeaga o orhidee albastra si trandafirie pe care gerul o facuse sa rasara din pamînt Avea parfumul parului Alisei.

- Mîine o s-o vad pe Alise...

Era un gînd pe care trebuia sa-l alunge. Alise îi aparținea lui Chick, fara discutie.

- Gasesc eu mîine cu siguranta o fata. Dar gîndurile-i zaboveau la Alise.
- Sa fie adevarat ca vorbesc despre Jean-Sol Partre cînd sînt singuri!...

Poate era însa mai bine sa nu se gîndeasca la ce faceau cînd erau singuri.

36

- Cîte articole a scris Jean-Sol Partre de-un an încoace?

Oricum, pîna acasa tot nu-i mai ramînea timp sa le numere.

- Ce-o fi pregatind Nicolas pentru diseara?

Daca stai sa te gîndesti, asemanarea dintre Alise si Nicolas n-are nimic extraordinar, de vreme ce sînt din aceeasi familie. Dar asta îl aducea iarasi pe nesimtite la subiectul interzis.

- Ma-ntreb, deci, ce-o fi pregatind Nicolas pentru diseara?
- Nu stiu ce-o sa faca pentru diseara Nicolas, care seamana cu Alise.

Nicolas e cu unsprezece ani mai mare ca Alise. Douazeci si noua de ani batuti pe multe. Are mari talente culinare. O sa faca friptura împanata.

Colin se apropia de casa.

- Dughenele florareselor n-au niciodata obloane de fier. Nimeni nu-ncearca sa fure flori.

Era de la sine înteles. Culese o orhidee portocaliu-ce-nusie a carei delicata corola se încovoia. Stralucea într-o împestritare de culori.

- E de culoarea soricelului cu mustatile negre... Am ajuns acasa.

Colin urca scara de piatra îmbracata în lîna. În broasca usii de sticla argintata vîrî o cheita de aur.

- Veniti, credinciosii mei slujitori!... Caci, iata, m-am întors!...

Îsi arunca impermeabilul pe un scaun si-o porni spre Nicolas.

VI

Colin.

NICOLAS, asta-seara faci friptura împanata? întreba

- Vai de mine, spuse Nicolas, domnul nu m-a înști-. intat Aveam alte planuri.

- Ei, parascovenia parascoveniilor, spuse Colin, de ce-mi vorbesti tot timpul la persoana a treia?

37

- Daca domnul îmi îngaduie sa-mi expun motivul, gasesc ca o anumita familiaritate nu e admisibila decât daca am fi mâncat împreuna dintr-un blid
- si nu este cazul.

- Esti trufas, Nicolas, spuse Colin.

- Am orgoliul pozitiei mele, domnule, spuse Nicolas, si n-aveti de ce sa mi-o reprosati.

- De buna seama, spuse Colin. Mi-ar placea sa te vad mai putin distant

- Nutresc fata de domnul o afectiune sincera, desi nemarturisita, spuse Nicolas.

- Sînt mîndru si fericit, Nicolas, sa-ti raspund cu aceleasi sentimente. Asadar, ce gatesti asta-seara?

- Ma voi mentine, o data mai mult, în traditia lui Gouffe, elaborînd, de data asta, un caltabos exotic cu porto tamîios.

- si cum se pregateste?... spuse Colin.

- Precum urmeaza: "Se ia un caltabos si se jupoaie fara a-i lua în seama tipetele. Se pastreaza pielea cu grija. Se împaneaza caltabosul cu picioare de homari taiate în felii subtiri si perpelite la foc iute de picior în unt caldut. Se lasa sa cada pe gheata într-o oala goala-pusca. Se încinge plita strîns si în spatiul astfel cîstigat se aranjeaza cu gust turtite de orez bine fiert Cînd caltabosul emite un sunet grav, se ia repede de pe foc si se stropeste din belsug cu porto de calitate. Amestecarea se face cu o spatula de platina. Se unge cu grasime o forma si se întinde bine ca sa nu ruginasca. În clipa cînd se aduce la masa, se face o fiertura dintr-un saculet de oxizi de litiu si-un sfert de litru de lapte proaspat. Garnisiti cu orez, serviti si spalati putina."

- Mi-a luat piuitul, spuse Colin. Mare om Gouffe. Spune-mi, Nicolas, oare mîine o sa-mi iasa un cos pe nas?

Nicolas examina protuberanta lui Colin si trase o concluzie negativa.

- si, fiindca veni vorba, stii sa dansezi zbanghino?
- Am ramas la entorsada stil Boissiere si la boleroul lansat semestrul trecut la Neuilly, spuse Nicolas, asa ca zbanghinoul nu-l stiu bine... am doar idee de el...
- Ce crezi, întreba Colin, într-o sedinta se poate însusi tehnica necesara?

38

- Mi se pare ca da, raspunse Nicolas. În esenta, nu e ceva complicat Trebuie doar sa se evite greselile grosolane si lipsa de gust. Una dintre ele ar fi sa dansezi zbanghinoul pe ritm de boogie-woogie.

- Ar fi o greseala?
- Ar fi o lipsa de gust

Nicolas puse pe masa grepul pe care-l curatase de coaja în timpul convorbirii si-si clati mîinile cu apa rece.

- Esti grabit? întreba Colin.
- Nu, domnule, nicidecum; gatitul merge struna.
- Ji-as ramîne atunci îndatorat daca mi-ai da cîteva notiuni de zbanghino, spuse Colin. Vino-n salon, pun un disc.
- I-as sugera domnului un tempo de atmosfera, în stilul lui *Chloe* în aranjamentul lui Duke Ellington, sau al *Concertului pentru Johnny Hodges...*, spuse Nicolas. Ceea ce peste ocean poarta denumirea *demoody* sau *sultry tune*.

VII

- PRINCIPIUL zbanghinoului, spuse Nicolas, pe care domnul, desigur, îl cunoaste, consta în producerea de interferente din doua surse însufletite de o miscare oscilatorie riguros sincronizata.
- Habar n-aveam, spuse Colin, ca pentru asa ceva sînt necesare cunostinte de fizica atît de avansate.
- În speta, spuse Nicolas, dansatorul si dansatoarea stau la o distanta destul de mica unul de altul, imprimînd trupurilor o ondulatîe conforma cu ritmul muzicii.

- Zau? zise Colin cam nelinistit.
- Se produce atunci, spuse Nicolas, un sistem de unde statice prezentînd, ca în acustica, noduri si ventre, ceea ce contribuie nu într-o mica masura la crearea atmosferei în sala de dans.
- Desigur..., sopti Colin.
- Profesioniștii zbanghinoului, continua Nicolas, izbutesc uneori sa instaleze focare de unde parazite punîndu-si în vibrație sincronizata, separat, unele membre.

39

r

Nu insist înșã si voi încerca sa-j arat domnului cum se procedeaza.

Colin alege *Chloe*, dupa cum îi recomandase Nicolas, si-l aseza pe discul pick-upului. Puse delicat vârful acului în prima rila si-l privi pe Nicolas cum începe sa vibreze.

VIII

- DOMNUL va reusi! spuse Nicolas. înca un efort.
- Dar, întreba Colin, lac de naduseala, de ce se alege o arie asa de lenta? E mult mai greu.
- Exista o explicatie, spuse Nicoîas. în principiu, dansatorul si dansatoarea stau la o distanta mijlocie unul de altul. Cu o melodie lenta, poti ajunge sa reglezi ondulația în asa fel, încît focarul fix sa se stabileasca la semiînaltimea celor doi parteneri: atunci devin mobile capul si picioarele. Acesta e rezultatul pe care trebuie sa-l obtii teoretic. S-a întîmplat - si e regretabil ~ ca persoane fara scrupule sa danseze zbanghinouî ca negrii, pe un tempo rapid.
- Adica? întreba Colin.
- Adica un focar mobil la picioare, unul la cap si, din nenorocire, unul intermediar mobil la nivelul salelor, punctele fixe sau pseudoarticulațiile fiind stemul si genunchii.

Colin rosi.

- înteleg, spuse el.

- Pe muzica de boogie, încheie Nicolas, efectul e, de ce sa n-o spunem pe sleau, cu atît mai obscen, cu cît melodia e în general mai obsedanta.

Colin ramase pe gînduri.

- Unde ai învățat zbanghino? îl întreba el pe Nicolas.

- M-a învățat nepoata-mea..., spuse Nicolas. Teoria completa a zbanghinoului am stabilit-o în cursul conversatiilor cu cumnatul meu. Este membru al Institutului, domnul stie, desigur, si nu i-a fost prea greu sa prinda metoda. Mi-a spus chiar c-a facut asta acum nouasprezece ani...

Colin.

40

- Nepoata dumitale are nouasprezece ani? întreba

- si trei luni..., rectifica Nicolas. Daca domnul nu mai are nevoie de mine, ma întorc sa-mi vad de gatit.

- Du-te, Nicolas, si multumesc, spuse Colin, luînd discul care tocmai se oprise.

IX

- O SĂ-MI PUN costumul bej cu camasa albastra si cravata bej cu rosu, si pantofii de antilopa cu gaurele, si sosetele bej cu dungi rosii.

- Mai întîi o sa ma spal, si-o sa ma rad, si-o sa ma verific.

si-o sa-l întreb pe Nicolas la bucatarie:

- Nicolas, vrei sa vii sa dansezi cu mine?

- Vai de mine, spuse Nicolas, daca domnul insista, vin, altminteri însa as fi fericit sa-mi pot rezolva cîteva treburi de-o urgenta tot mai imperativa.

- E o indiscretie, Nicolas, daca-ti cer mai multe amanunte?

- Sînt, spuse Nicolas, Presedinte al Cercului Filozofic al Oamenilor de serviciu din arondisment si, prin urmare, sînt nevoit sa particip cu oarecare sîrguinta la întîlniri.

- Nu-ndraznesc, Nicolas, sa te-ntreb care este tema întîlnirii de azi...

- Se va discuta despre angajare. S-a stabilit o paralela între angajarea dupa teoriile lui Jean-Sol Partre, angajarea sau reangajarea în trupele

coloniale si angajarea sau luarea cu simbrie de catre particulari a persoanelor asa-zise la toate.

- Uite, asta l-ar interesa pe Chick! spuse Colin.
- Este regretabil, spuse Nicolas, dar, din nefericire, cercul e foarte închis. Domnul Chick n-ar putea fi admis. Doar persoanele de serviciu...
- Nicolas, întreba Colin, de ce spui mereu persoanele?
- Domnul va observa, desigur, spuse Nicolas, ca "barbat la toate" e cam sters, dar ca expresia "femeie la toate" capata un înțeles vadit agresiv... /

41

- Ai dreptate, Nicolas. Ce crezi, sînt sorti sa-mi întîlnesc azi sufletul geaman?... As vrea un suflet geaman de felul nepoatei dumitale...
- Domnul greseste gîndindu-se la nepoata-mea, de vreme ce împrejurările recente învederează ca domnul Chick a optat primul.
- Bine, Nicolas, spuse Colin, dar tare as vrea sa fiu îndrăgostit...

Un abur subtire iese pe teava ceainicului si Nicolas se duce sa deschida. Portareasa aducea sus doua scrisori.

- A venit posta? spuse Colin.
- îmi cer iertare, domnule, spuse Nicolas, dar amîndoua sînt pentru mine. Domnul asteapta vesti?
- As vrea sa-mi scrie o fata, spuse Colin. Tare mi-ar placea
- E douasprezece, conchise Nicolas. Domnul doreste micul dejun? Avem coada de vaca praf si-o cupa de punci aromat cu feliute de pîine unse cu ansoa
- Nicolas, de ce nu vrea sa vina Chick la masa cu nepoata dumitale, daca nu invit si alta fata?
- Sa ma scuze domnul, dar la fel as face si eu. Domnul e fara îndoiala un tînar destul de chipes...
- Nicolas, daca asta-seara n-o sa ma-ndragostesc de-a binelea, o sa... o sa colectionez operele ducesei de Bovouard ca sa-i fac în ciuda amicului Chick.

X

- As VREA sa ma-ndragostesc, spuse Colin. Ai vrea sa te-ndragostesti. Ar vrea *idem* (sa se-ndragosteasca). Am vrea, ati vrea sa va-ndragostiti. si ei ar vrea sa fie îndragostiti...

Îsi înnodea cravata în fata oglinzii din baie.

- Mai am sa-mi pun haina si paltonul si fularul si manusa dreapta si manusa stînga. Palarie nu, ca sa nu-mi stric freza. Ce faci acolo?

II interpela pe soricelul sur cu mustatile negre care de buna seama n-avea ce cauta în paharul de dinti, nici chiar rezemat, cu un aer nepasator, de buza amintitului pahar.

42

- Ia gîndeste-te, îi spuse el soricelului, asezîndu-se pe marginea cazii (rectangulare, de email galben) ca sa fie mai aproape de el, ca la familia Ponteauzanne dau de vechiul meu prieten Cutare...

soricelul fu de acord.

- Presupune, de ce nu? ca are o verisoara. Ar purta un jersey alb si o fusta galbena si-ar chema-o Al... Onezima...

soricelul îsi încrucisa labele si paru surprins.

- Nu-i un nume frumos. Dar tu esti soarece si mai ai si mustati. Ce mai vrei?

Se ridica-n picioare.

- S-a si facut trei. Vezi, din cauza ta îmi pierd timpul. Chick si... cu siguranta Chick o sa vina foarte devreme.

Îsi supse degetul si-l ridica deasupra capului. Îl lasa-n jos aproape imediat Simtea în el o arsura ca într-un cuptor.

- O sa fie dragoste-n aer, trase el concluzia. si asta încinge.

- Eu ma scol, tu te, el se scoala, noi, voi, ei ne sculam, va sculati, se scoala. Vrei sa iesi din pahar?

soricelul dovedi ca n-avea nevoie de nimeni si iesi singur, taindu-si o bucata de sapun în forma de suzeta.

- Vezi sa nu-l întinzi peste tot, spuse Colin. Vai, lacom mai esti!...

Iesi, se duse-n camera la el si îsi puse haina.

- Nicolas o fi plecat pesemne... Se vede c-o fi cunoscînd niste fete extraordinare... Se zice ca fetele din Auteuil se angajeaza la filozofi ca fete bune la toate...

Închise usa camerei.

- Captuseala de la mîneca dreapta mi s-a cam rupt... Nu mai am izolirband... Atîta paguba, o s-o prind cu un cui.

Usa se trînti în urma-i cu zgomotul unei palme goale peste o buca goala... Asta-l facu sa tresara...

- Vreau sa ma gîndesc la altceva Sa zicem ca-mi rup gura pe scara...

Covorul de pe scara, de un mov-pal, nu era ros decît din trei în trei trepte: într-adevar, Colin cobora cîte patru deodata. Se-mpiedica de-o vergea nichelata si se încurca în balustrada.

- Asta o sa ma-nvete minte sa mai spun tîmpenii. Halal treaba. Eu, tu sînt, idiot mai e!...

43

Îl durea spinarea Se dumiri de ce, cînd ajunse jos si îsi extrase o vergea întreaga din gulerul pardesiului.

Usa de la intrare se închise în urma lui cu zgomotul unui sarut pe-un umar gol.

- Ce se poate vedea pe strada aceasta?

În prim plan erau doi sapatori care jucau sotron. Pîntecele celui mai gras sarea în contratimp cu stapînul lui. Ca piatra de aruncat foloseau un crucifix vopsit în rosu caruia îi lipsea crucea.

Colin trecu de ei.

Pe dreapta, pe stînga se înaltau mîndre constructii de chirpici cu ferestre-ghilotina. La o fereastră se apleca o femeie. Colin îi trimise o bezea, iar ea îi scutura în cap carpeta de la pat, din molton negru-arginitiu, pe care barbatul ei n-o putea suferi.

Înfatisarea cruda a marilor imobile o mai înveseleau magazinele. O vitrina cu articole pentu fachiri îi atrase atentia lui Colin. Constata urcarea preturilor, fata de saptamîna trecuta, la salata de sticla pisata si la cuiele de tapiterie.

Îi iesira în cale un câine și încă doi inși. Cerul îi ținea pe oameni acasă. Cei ce reușeau să se smulgă din gheare își lăsau în ele bucăți întregi de haine și răposau de anghină.

Agentul de circulație de la răspîntie își ascunsese capul în pelerină. Sămana cu o umbrelă neagră, uriasă. Chelneri de cafea încinseseră o horă în jurul lui, ca să se încălzească.

Doi îndrăgostiți se sărutau sub un portal.

- Nu vreau să-i vad... Nu vreau, nu vreau să-i vad... M-apuca stenoahoria...

Colin trecu strada. Doi îndrăgostiți se sărutau sub un portal.

Închise ochii și-o lua la fugă.

Îi deschise de îndată, căci vedea, înapoiatul pleoapelor, o droaie de fete care-l abateau din drum. Una era în fața lui. Mergea în aceeași direcție. I se zăreau picioarele frumoase în cizmulite din blana de oaie albă, mantoul din piele de iuț roșie și toacă asortată. Par roșcat sub toacă. Mantoul îi făcea umerii largi și flutura pe ea.

- Vreau să-i o iau înainte. Vreau să-i vad chipul... I-o lua înainte, dar îl podidira lacrimile. Număra pe puțin

cincizeci și nouă de ani. Se așeza pe bordura și mai plînsese oarecând. Asta-l usura nespuse și lacrimile înghețau cu o ușoară trosnitură și se spargeau pe granitul lustruit al trotuarului.

Își dadu seama, după cinci minute, că se gasea în fața casei lui Isis Pontea Suzanne. Două tinere trecură pe lângă el și pătrunseră în vestibulul imobilului.

Înima îi se umflă peste măsură, își pierdu greutatea, îl ridică de jos, și Colin intra după ele.

XI

CHIAR de la primul etaj începea să se audă hărmalaia înăbusită a reuniunii de la părinții lui Isis. Scara se încolăcea de trei ori în jurul axei și-n golul ei amplifică sunetele ca aripioarele din rezonatorul cilindric al unui vibrafon. Colin suia cu nasul la înălțimea tocurilor celor două fete. Gîngăse tocuri armate din plastic trandafiriu, pantofi avîntați din piele fină și glezne delicate. Apoi, dungile de la ciorapi, ușor încrețite, ca niște omizi lungi, și scobiturile articulate de la încheietura genunchilor. Colin se opri și pierdu două trepte. Porni iar. Acum vedea partea de sus a ciorapilor fetei din stînga, dublul strat de ochiuri și albul umbrat al coapsei. Fusta celeilalte, cu

pliuri late, nu-ngaduia aceeasi desfatare, dar, sub mantoul de castor, soldurile i se leganau mai rotunde decât ale celei dintâi, iscînd frîngerea unei mici cute alternative. Din decanta, Colin își muta privirea la picioare si le vazuu oprindu-se la etajul al doilea

Le urma pe cele doua fete carora le deschisese o subreta.

- Buna, Colin, spuse Isis. Ce mai faci?

O trase catre el si-o saruta aproape de radacina parului. Mirosea frumos.

- Dar nu e ziua mea! protesta Isis, ci a lui Dupont!...

- Unde-i Dupont? Sa-l felicit!...

-■ E dezgustator, spuse Isis. Azi-dimineata a fost dus la tuns, ca sa fie ferches. I s-a facut o baie si tot dichisul, iar pe la doua i s-au înfiintat aici, cu un pachet de oase învechit si scîrbos, trei prieteni de-ai lui care l-au luat cu ei. Precis c-o sa vina într-un hal far' de hal!...

44

45

- La urma urmelor, e ziua lui, observa Colin. Zarea, prin pervazul usii duble, baietii si fetele. O

duzina dansau. Cei mai multi, în picioare unii lînga altii, stateau, cu mîinile la spate, perechi-perechi de acelasi sex, si schimbau impresii nu prea convingatoare cu un aer nu prea convins.

- Scoate-ti paltonul, spuse Isis. Vino, hai sa te conduc la vestiarul baietilor.

O urma, întîlnind în drum alte doua fete care se întorceau, în zgomote de genti si pudriere, din camera lui Isis, metamorfozata în vestiar pentru fete. Din tavan atîrnau cîrlige de fier împrumutate de la macelar si, ca sa le dea o nota placuta, Isis împrumutase si doua capete de oaie bine jupuite ce surîdeau la extremitatea sirurilor.

Vestiarul baietilor, instalat în biroul tatalui lui Isis, consta în suprimarea mobilelor sus-zisului birou. îti zvîrleai blana pe podea si gata povestea. Colin facu si el la fel si zabovi putin în fata unei oglinzi.

- Hai, vino odata, își pierdu Isis rabdarea Am sa te prezint unei fete fermecatoare.

Colin o trase spre sine, apucînd-o de încheieturile mîinilor.

- Ai o rochie rapitoare, îi spuse el.

Era o rochie foarte simplă, din lână de un verde ca de migdala, cu nasturi mari de ceramica aurită și cu un grilaj de fier forjat în chip de platcă, la spate.

- Îți place! spuse Isis.

- E absolut rapitoare, spuse Colin. Poti vîrî mîna printre gratii fără să fii muscat?

- Fii cu bagare de seamă, spuse Isis.

Se desprinse, îl lua pe Colin de mîna și-l tîrî spre centrul de sudare. Îmbrîncira alți doi invitați de sex ascuțit, lunecarea la turnanta coridorului și ajunseră la nucleul central prin ușa dinspre sufragerie.

- Ia te uita!..., spuse Colin, Alise și Chick au și ajuns?

- Da, spuse Isis. Vino, îți prezint...

Jumatate dintre fete erau prezentabile. Una din ele purta o rochie de lână de un verde-migdală, și, la spate, o platcă de o formă deosebită.

46

- Prezintă-mă mai ales aceleia, spuse Colin. Isis îl scutura, ca să-l potolească.

- Nu te-astîmperi odată?...

Colin și pusese ochii pe alta și își tragea de mîna calauza.

- El e Colin, spuse Isis. Colin, ți-o prezint pe Chloe. Colin înghiti în sec, amutînd. Gura i se umplu parca

de-un gust de razatură de clatite arse.

- Bună ziua! spuse Chloe...

- Bu... Sînteti aranjată de Duke Ellington? Întreba Colin... și-o rupse la fuga imediat, convins că a spus o nerozie.

Chick îl prinse din urmă de pulpana hainei.

- Încotro ai pornit-o așa? Doar n-o să pleci de-acum! Ia privește!

Scoase din buzunar o cartușie legată în marochin roșu.

- Exemplar original din *Paradoxul despre Borătura*, de Partre...
- Ai reusit totusi sa-l gasesti? spuse Colin. Apoi își aminti ca fugea si-o rupse la fuga. Alise îi taie calea.
- Zi, pleci fara sa fi facut macar un dansulet cu mine? spuse ea
- Iarta-ma, spuse Colin, dar adineauri m-am purtat ca un idiot si mi-e greu sa mai rămân.
- Totusi, când te priveste cineva asa, esti nevoit sa accepti...
- Alise..., scînci Colin, înlantuind-o si frecîndu-si obrazul de parul ei.
- Ce e, draga Colin?
- Sst... Ssst... si pusche!... Parascovenia parascove-niilor!... O vezi pe fata aia?...
- Chloe?...
- O cunosti?... zise Colin. I-am spus o nerozie, de-asta plecam.

Nu mai adauga însa ca asta-l facea parca sa simta în interiorul toracelui o muzica militara nemteasca din care n-auzi decît toba mare.

- Nu-i asa ca-i draguta? întreba Alise.

47

Chloe avea buzele rosii, parul brunet, înfatisarea fericita, si asta fara vreo înrîurire a rochiei.

- N-am sa-ndraznesc! spuse Colin.

si-apoi o parasi pe Alise si se duse s-o invite pe Chloe. Ea îl privi. Rîdea si își puse mîna dreapta pe umarul lui. Colin îi simtea degetele gingase pe gît Micsora ecartamen-tul dintre trupurile lor cu ajutorul unei contractari a bicepsului drept, comandata de la creier, de-a lungul unei perechi de nervi cranieni judicios alese.

Chloe îl privi iar. Avea ochii albastri. își scutura capul

ca sa-si arunce îndarat parul coafat si stralucitor si, cu un

gest hotarît si îndraznet, își lipi tîmpla de obrazul lui Colin.

Se asternu o tacere îmbelsugata-n jur, si cea mai mare

parte a lumii începu să valoreze pentru ei cât o ceapă degerată.

Dar, după cum era de așteptat, discul se opri. Abia atunci se trezi Colin la adevărata realitate și își dădu seama că tavanul e din grilaj de sîpci printre care privesc locatarii de deasupra, că un canaf gros de stînjenei galbeni ascunde poalele peretilor, că aburi, felurit colorați, se scurg prin deschizăturile lăsate din loc în loc și că prietena lui, Isis, îi sta înaintea oferindu-i pesmeciori pe un platou hercinic.

- Multumesc, Isis, spuse Chloe, scuturîndu-și zulufii.
 - Multumesc, Isis, spuse Colin, luînd o corabioară miniaturală cu coca de lemn.
 - Rau faceți, îi spuse el Chloei. Sînt foarte buni. și-apoi tusi, fiindcă, din nefericire, dăduse peste un
- ghimpe de arici pitit în prăjitura.

Chloe rîse, dezvelindu-și dinții frumoși.

- Ce s-a-ntîmplat?

Trebuia să-o parasească și să se îndepărteze ca să tusească-n voie și pînă la urmă se liniști. Chloe se întoarse

cu două pahare.

- Bea asta, spuse ea, o să-ți facă bine.
- Multumesc, spuse Colin. E sampanie?
- E un amestec.

Bău o dușcă strasnica și se îneca. Chloe nu-și mai putea stăpîni rîsul. Chick și Alise se apropiară.

- Ce s-a-ntîmplat? întrebă Chick.
- Nu știu să bea! spuse Chloe.

48

Alise îl bătu pe spate, amabilă, stîrnind rasunet de gong balinez. Brusc, toți își întrerupseră dansul ca să treacă

la masa.

- Gata, zise Chick. E liniste. Dac-am pune un disc bun?...

îi facu cu ochiul lui Colin.

- Ce-ar fi sa dansam putin zbanghino? propuse Alise. Chick scotocea în vraful de discuri de lînga pick-up.

- Danseaza cu mine, Chick, îi spuse Alise.

- Uite, spuse Chick, pun un disc. Era un boogie-woogie.

Chloe astepta

- Doar n-o sa dansati zbanghino pe muzica asta?...

spuse Colin îngrozit

- De ce nu?... întreba Chick.

- Nu te uita la asa ceva, îi spuse el Chloe.

îsi apleca usor capul si-o saruta între ureche si umar. Ea fremata, dar nu-si îndeparta capul.

Nici Colin nu-si îndeparta buzele.

între timp, Alise si Chick se consacrau unei remarcabile demonstratii de zbanghino în stil negru.

Discul se ispravi repede. Alise se reculese si cauta ce sa mai spuna. Chick se trînti pe un divan. Colin si Chloe stateau în fata lui. îi apuca de picioare si-i facu sa cada lînga el.

- Ei, mieluseilor, spuse el, merge struna?

Colin se aseza si Chloe se cuibari comod alaturi de el.

- Draguta, fetita asta, nu? spuse Chick.

Chloe surise. Colin nu raspunse, dar îsi trecu bratul pe dupa gîtul fetei si începu sa se joace nepasator cu primul nasture de la rochie, care se descheia în fata.

Alise se întoarse.

- Da-te mai încolo, Chick, vreau sa m-asez între

Colin si tine.

Alesese bine discul. Era *Chloe*, în aranjamentul lui Duke Ellington. Colin îi musca strengareste Chloe parul de lângă ureche. îi sopti:

- E leita tu.

si pîna sa aiba Chloe vreme sa raspunda, toti ceilalti se întoarsera la dans, dîndu-si seama pîna la urma ca nu era nicidecum momentul sa treaca la masa.

- Oh!... spuse Chloe, ce pacat!...

49

XII

- O SĂ TE MAI VEZI CU EA? întreba Chick. sedeau la masa în fata ultimei creatii a lui Nicolas, un

dovleac cu nuci.

- Nu stiu, spuse Colin. Nu stiu ce sa fac. stii, e o fata foarte binecrescuta. Data trecuta, la Isis, bause multa sampanie...

- O prindea foarte bine, spuse Chick. E foarte draguta. Nu face mutra asta! închipuieste-ti c-am gasit azi o editie din *Optiunea Prealabila dinaintea Scîrbei* de Partre, pe hîr-tie igienica nedantelata...

- Dar de unde iei tot banetul asta? spuse Colin. Chick se posomori

- Ma costa foarte scump, dar nu ma pot lipsi de ele, spuse el. Am nevoie de Partre. Sînt colectionar. îmi trebuie tot ce-a facut

- Dar nu mai contineste cu facutul, spuse Colin. Publica cel putin cinci articole pe saptamîna...

- stiu, stiu, spuse Chick. Colin îl mai servi cu dovleac.

- Cum as putea s-o revad pe Chloe? întreba el. Chick îl privi si zîmbi.

- Asa e, spuse el. Te bat la cap cu Jean-Sol Partre al meu. Te ajut bucuros... Ce trebuie sa fac?

- E groaznic, spuse Colin. Sînt disperat si totodata înspaimîntator de fericit. E nespus de placut sa doresti într-atît ceva.

- As vrea, continua el, sa stau tolanit pe-o iarba un pic pîrjolita, cu pamînt uscat si soare, stii, iarba aurie ca paiele si sfarîmicioasa, cu o multime de gînganii, si cu muschi tot uscat Te trîntesti pe burta si privesti. Mai trebuie si un zaplaz cu pietre si pomi rasuciti si strîmbi, si frunze marunte. E grozav de bine.

- si cu Chloe, spuse Chick.

- si cu Chloe, fireste, spuse Colin. Cu Chloe în gînd. Ramasera muti cîteva clipe. O carafa profita de tacere

ca sa iste un sunet cristalin rasfrînt de pereti.

- Mai ia nitel vin alb de Sauternes, spuse Colin. - Da, spuse Chick, multumesc.

Nicolas aducea felul urmator, capatîna de ananas în crema de portocale.

- Multumesc, Nicolas, spuse Colin. Dupa parerea dumitale, ce-as putea face ca sa revad o fata de care sînt îndragostit?

- Sfinte Doamne, domnule, spuse Nicolas, evident, se poate ivi un asemenea caz... trebuie sa-i marturisesc domnului ca asa ceva mie nu mi s-a mai întîmplat niciodata.

- Fireste, spuse Chick. Ai un fizic de Johnny Weissmiiller. Dar nu asta-i regula generala!

- îi multumesc domnului pentru aceasta apreciere care-mi merge drept la inima, spuse Nicolas. îl sfatuiesc pe domnul, urma el adresîndu-se lui Colin, sa se stradiiasca sa adune, prin mijlocirea persoanei la care domnul a întîlnit-o pe persoana de a carei prezenta domnul pare a duce lipsa, unele informatii asupra obiceiurilor si relatiilor acesteia din urma.

- în ciuda complexitatii întorsaturilor dumitale, spuse Colin, cred, Nicolas, ca asta e o posibilitate, într-adevar. stii, însa, cînd esti îndragostit, nu mai esti teafar la minte. De-asta nu i-am spus lui Chick ca de mult ma tot gîndesc la asa ceva.

Nicolas se-ntoarse la bucatarie.

- Baiatul asta e de nepretuit, spuse Colin.

- Da, spuse Chick, stie sa gateasca.

Mai baura putin sauternes. Nicolas se întorcea cu o prajitura uriasa.

- E un desert suplimentar, spuse el.

Colin lua un cutit si se opri în clipa cînd era gata sa cresteze suprafata neteda.

- E prea frumoasa, spuse el. O sa mai asteptam un pic.
- Asteptarea, spuse Chick, e un preludiu în modul minor.
- Ce te face sa spui asta? zise Colin.

Lua paharul lui Chick si-l umplu cu un vin auriu, greu si fluid ca un eter apasator.

- Habar n-am, spuse Chick. E o cugetare neasteptata.
- Gusta! zise Colin.

îsi golira deodata paharele.

50

51

- E formidabil!..., zise Chick si în ochi prinsera sa-i scapere lumini schimbatoare si rosietice.

Colin se tinea de piept

- Mai mult decît atît, spuse el. Nu seamana cu nimic cunoscut

- Asta n-ar avea nici o importanta, spuse Chick. Nici tu nu semeni cu ceva cunoscut

- Sînt sigur, spuse Colin, ca daca bem destul, Chioe o sa vina imediat

- Trebuie s-o dovedesti! zise Chick.

- Ma provoci! spuse Colin si întinse paharul. Chick le umplu pe-amîndoua.
- Asteapta! spuse Colin.

Stinse lustra din tavan si mica lampa ce lumina masa. Mai ardea într-un colt doar lumina verde de la icoana scotiana înaintea careia obisnuia Colin sa mediteze.

- Oh!..., murmură Chick.

În cristal, vinul luase o strălucire fosforescentă și nehotărâtă, răspândită parca de mii de puncte luminoase de toate culorile.

- Bea! zise Colin.

Baura. Lucoarea le stăruia pe buze. Colin aprinse iar lumina. Părea că nu prea mai are curaj să rămână în picioare.

- O dată n-o fi foc, spuse el. Cred că se cade să

găsim sticla

- Ce-ar fi să tăiem prăjitura? spuse Chick.

Colin lua un cutit de argint și începu să traseze o spirală pe luciul alb al tortului. Se opri brusc și își contempla opera cu uimire.

- Am să fac o încercare, spuse el.

Desprinse o frunză de ilice din buchetul de pe masă și lua tortul într-o mână. Învîrtindu-l iute în vârful degetului, așeza, cu cealaltă mână, unul dintre vîrfurile frunzei în

spirală.

- Ascultă!... spuse el.

Chick asculta. Era *Chioe* în aranjamentul lui Duke

Ellington.

Chick se uita la Colin. Îi fugise tot sîngele din obraz.

Chick îi lua cutitul din mână și-l împlînta cu un gest hotărît în tort îl despica în două, și în prăjitura se afla un

nou articol al lui Partre pentru Chick și-o întîlnire cu Chioe pentru Colin.

XIII

COLIN, în picioare la colțul pietei, o aștepta pe Chioe. Piața era rotundă și în ea erau o biserică, porumbei, un scuar, niște bănci și, în față, automobile și autobuze, pe caldarîm. Și soarele o aștepta pe Chioe, dar el putea să se distreze făcînd umbre, ajutînd semintelor de fasole salbatică să încoltească în crapăturile cuvenite, deschizînd obloanele și acoperind de rușine un felinar aprins din pricina inconstienței unui retelist

Colin își rasfrîngea tivul de la manusi, pregatindu-si prima fraza. Aceasta se modifica din ce în ce mai rapid pe masura ce se apropia ora. Nu stia unde sa mearga cu Chioe. Poate într-un salon de ceai, dar acolo, de obicei, atmosfera e mai degraba deprimanta si nu-i placeau deloc cucoanele lacome, de patruzeci de ani, care manînce sapte prajituri cu crema ridicîndu-si degetul cel mic. Nu înțelegea lacomia decît la barbati, la ei își gaseste întregul tîlc fara a le stirbi demnitatea fireasca. La cinema nici vorba, ca n-o sa vrea. La deputodrom nu, ca n-o sa-i placa. La cursele de vitei nu, c-o sa-i fie frica. La spitalul Saint-Louis nu, ca nu-i voie. La muzeul Luvru nu, pentru ca îndaratul heruvimilor asirieni se atin satiri. Nici la gara Saint-Lazare, acolo nu mai sînt decît roabe si nici urma de tren.

- Buna ziua!...

Chioe sosise pe la spate. Colin își scoase iute manusa, se-ncurca în ea, își dadu cu sete un pumn în nas, exclama "îii!..-." si-i strînse mîna. Ea rîdea.

- Pari foarte stingherit!...

Un mantou de blana cu spic lung, în culoarea parului, si o toca tot de blana, si cizmulite scunde, cu carîmbi de blana.

Îl lua de brat.

- Da-mi bratul. Esti cam amortit azi!...

- Mergea mai bine data trecuta, marturisi Colin. Chioe continua sa rîda si-l privi si iarasi rîse si mai

cu pofta.

52

53

- Îti bati joc de mine, spuse Colin, jalnic. Nu ti-e mila.

- Îti pare bine ca ma vezi? spuse Chloe.

- Da!..., zise Colin.

Mergeau, apucînd-o pe primul trotuar iesit în cale. Un nouras trandafirii cobora din vazduh si se apropia de ei.

- Vin! propuse el.

- Vino, spuse Colin.

si norul îi învalui. Înăuntru era cald si mirosea a zahar cu scortisoara.

- Nu ne mai vede nimeni! spuse Colin... Dar noi îi vedem!...

- E cam transparent, spuse Chloe. Fii cu bagare de seama.

- Nu-i nimic. E mai placut totusi, spuse Colin. Ce vrei sa facem?

- Sa ne plimbam, atît... Te plictiseste?

- Spune-mi ceva atunci...

- Nu stiu nimic prea bine, spuse Chloe. Putem sa ne uitam la vitrine. Ia uita-te la asta!... E interesant

În vitrina, o femeie frumoasa sedea pe o somiera. Pieptul îi era gol si un aparat îi peria sînii de jos în sus, cu perii lungi si matasoase, cu un par alb si fin. Pe pancarta statea scris: *Economisiti-va încaltamintea cu Antipodul Reverendului Carol.*

- Buna idee, spuse Chloe.

- Dar se potriveste ca nuca-n perete!..., spuse Colin. Cu mîna e mult mai placut.

Chloe rosi.

- Nu spune asa ceva. Nu-mi plac baietii care spun grozavii de fata cu fetele.

- îmi pare tare rau..., zise Colin, nu voiam sa... Avea aerul atît de mîhnit, încît ea îi zîmbi si-l scutura

un pic ca sa-i arate ca nu era suparata.

Într-alta vitrina, un grasan cu sort de macelar casapea copii mici. Era o vitrina de propaganda pentru Asistenta Publica.

- Uite pe ce se duc banii, spuse Colin. Grozav de mult trebuie sa-i coste curatatul în fiecare seara.

- Nu-s adevarati!..., spuse Chloe alarmata.

- Poti sa stii? spuse Colin. Îi iau pe-o nimica toata de la Asistenta Publica..
.-

- Nu-mi place. Înainte nu se vedeau vitrine de propaganda ca asta Nu gasesc ca-i un progres.

- N-are importanta, spuse Colin. Nu-i influenteaza decât pe cei ce cred în asemenea tîmpenii.

- si asta?..., întreba Chloe.

În vitrina era o burta, montata pe roti cauciucate, rotunda si durdulie bine. Pe anunt se putea citi: *Nici a dumneavoastra nu va face cute daca o calcati cu Fierul Electric.*

- Dar o cunosc!..., zise Colin. E burta lui Serge, fostul meu bucatar!... Ce-o fi facînd aici?

- Nu face nimic, spuse Chloe. Doar n-oi fi vrînd sa tii un logos despre burta asta. E si mult prea mare de altfel...

- stia sa gateasca, nu gluma!

- Sa mergem, spuse Chloe. Nu mai vreau sa ma uit la vitrine, nu-mi place.

- Ce facem atunci? întreba Colin. Mergem sa luam un ceai undeva?

- O!... E înca prea devreme... si pe urma nu-mi prea place.

Colin rasufla usurat si-i trosnira bretelele.

- Cine-a facut zgomotul asta?

- Am calcat pe-o creanga uscata, o lamuri Colin rosind.

- Ce-ar fi sa ne plimbam la Padure? spuse Chloe. Colin o privi încîntat.

- Foarte buna idee. N-o sa fie tipenie de om. Chloe rosi.

- Nu de-asta De altfel, adauga ea în chip de razbunare, nu vom parasi aleile mari, altminteri ne vom uda la picioare.

Colin strînse putin bratul pe care-l simtea sub al sau.

- Hai prin pasajul subteran, zise Colin.

Pasajul era marginit, de-o parte si de alta, de cîte un sir de colivii de mari dimensiuni, în care Aranjatorii Urbani depozitau porumbeii de schimb pentru Scuaruri si Monumente. Erau si Crescatorii de vrabii si crescendouri

55

ciripitoare de vrabioare. Lumea nu cobora prea des acolo fiindca aripile atîtor pasari stîrneau un curent de aer grozav în care se-nvîrtejeau minuscule fulgi albi si albastri.

- Nu se opresc niciodata din vînzoleala asta? întreba Chloe, tinîndu-si toca strîns, ca sa nu-i zboare.

- Nu sînt întotdeauna aceleasi, spuse Colin. Lui îi dadeau de furca pulpanele pardesiului.

- Sa ne grabim, sa trecem de porumbei, vrabiile fac mai putin curent, spuse Chloe, strîngîndu-se lînga Colin.

Se grabira si iesira din zona primejdioasa. Norisorul nu venise dupa ei. O luase pe scurtatura si-i si astepta la celalalt capat.

XIV

BANCA parea cam umeda si de un verde-închis. Cu toate astea, aleea nu era prea umblata si nu se simteau

stingheriti.

- Nu ti-e frig? o întreba Colin.

- Cu norul asta, nu, spuse Chloe... Dar tot as vrea sa stau mai aproape.

- Oh!..., spuse Colin si rosi.

încerca un simtamînt ciudat. îsi trecu bratul pe dupa mijlocul fetei. Toca îi era înclinata în partea opusa si, chiar iînga buzele lui, îl îmbia un val de par lucitor.

- îmi place cu tine, spuse el

Chloe nu raspunse. Rasufla mai grabit si se apropie de el pe nesimtite.

Colin aproape îi vorbea la ureche.

- Nu te plictisesti? întreba el.

Ea facu semn din cap ca nu, si Colin izbuti sa se apropie si mai mult sub obladiurea leganarii.

- stii..., îi spuse el la ureche, si, chiar atunci, ca din greseala, ea își întoarse capul si Colin o saruta pe buze. N-a durat prea mult, dar a doua oara a fost si mai bine. Atunci, își îngropa fata în parul ei si ramasera asa, fara sa spuna nimic.

XV

- DRĂGUȚ din partea ta ca ai venit, Alise, spuse Colin. Ai sa fii însa singura fata...

- Nu-i nimic, spuse Alise. Chick e de acord

Chick confirma. Dar, la drept vorbind, glasul Alisei nu era pe de-a-ntregul vesel.

- Chloe nu-i în Paris, spuse Colin. A plecat pe trei saptamîni în Sud, cu niste rude.

- A! spuse Chick, cred ca esti foarte nefericit.

- N-am fost niciodata mai fericit! spuse Colin. Voiam sa va anunt logodna noastra...

- Felicitari, spuse Chick.

Se ferea s-o priveasca pe Alise.

- Ce-i cu voi? întreba Colin. Parca nu prea merge motorul.

- Nu-i nimic, spuse Aii se. Chick e un prost

- Nici vorba, spuse Chick. N-o asculta, Colin... Nu-i nimic.

- Sustineti amîndoi acelasi lucru si totusi nu va înțelegeti, spuse Colin, deci unul dintre voi minte - sau ctiîar amîndoi. Haideti, o sa cinam imediat.

Trecura în sufragerie.

- Ia loc, Aîise, spuse Colin. Vino lînga mine, ia spune-mi ce s-a-ntîmpîat

- Chick e un prost, spuse Alise. Zice ca face o greseala ca ma tine linga eî, de vreme ce n-are bani ca sa-mi ofere o viata îmbelsugata si-i e rusine ca nu se însoara cu mine.

- Sînt un nemernic, spuse Chick.
- Nu stiu ce sa va spun, facu Colin.

Era atît de fericit, încît toate astea îl îndurerau nespuse.

- Nu atît din pricina banilor, zise Chick. Parintii Alisei n-au sa admita niciodata s-o iau de nevasta, si pe buna dreptate. E o poveste ca asta într-o carte a lui Partre.

- O carte excelenta, spuse Alise. N-ai citit-o, Colin?
- Asta-mi sînteti voi, zise Colin. Sînt sigur ca toti banii vi se duc tot pe el.

Chick si Alise lasara capul în pamînt.

56

57

- Eu sînt de vina. Alise nu mai cheltuiește nimic pentru Partre. N-o mai intereseaza aproape deloc de cînd e cu mine.

Glasul lui avea o nuanta de reproș.

- îmi place mai mult de tine decît de Partre, spuse Alise.

îi venea sa plînga.

- Esti buna, zise Chick. Nu te merit. Dar asta mi-e viciul, sa colectionez Partre. si, din nenorocire, un inginer nu-si poate îngadui sa aiba totul.

- Sînt dezolat, spuse Colin. As vrea ca totul sa va mearga bine. Desfaceti-va mai bine servetele.

Sub servetul lui era un exemplar semilegat în piele de sconcs din *Borîtura*, si sub servetul Alisei, un inel gros de aur în forma de greata.

- Oh!..., facu Alise.

îsi încolaci bratele pe dupa gîtul lui Colin si-l saruta.

- Esti un tip si jumatate, spuse Chick. Nu stiu cum sa-ti multumesc; de altfel, stii prea bine ca nu-ti pot multumi dupa cum as vrea...

Colin se simtea mai în apele lui. si Alise era cu adevarat stralucitoare în seara asta.

- Cu ce parfum îți dai? întreba el. Chloe se parfumeaza cu esenta de orhidee bidistilata.
- Cu nici un parfum, spuse Alise.
- E natural, spuse Chick.
- Minunat!..., spuse Colin. Mirosi a padure cu un pârâu si iepurasi.
- Vorbeste-ne despre Chloe!..., spuse Alise magulita. Nicolas aducea aperitivele.
- Buna, Nicolas, zise Alise. Sanatos, bine?
- Da, spuse Nicolas. Puse tava pe masa.
- Nu ma saruti? întreba Alise.
- Nu te sfii, Nicolas, spuse Colin. si mi-ai face o mare placere dac-ai vrea sa manînci cu noi...
- Oh! Da..., spuse Alise. Ramîi la cina cu noi.
- Domnul ma pune în cea mai mare încurcatura, spuse Nicolas. Nu ma pot aseza la masa în tinuta aceasta...

58

- Asculta, Nicolas, zise Colin. Du-te si schimba-te, daca vrei, dar îți ordon sa iei masa cu noi.

, - Multumesc, domnule, spuse Nicolas. Ma duc sa ma schimb.

Lasa tava pe masa si iese.

- Deci, cum e cu Chloe? spuse Alise.
- Serviti-va, spuse Colin. Nu stiu ce e, dar cred ca e ceva bun.
- Ne faci sa tînjim!..., spuse Chick.
- Ma-nsor cu Chloe peste o luna, spuse Colin. Tare-as vrea sa fie ca mîine!...
- Ei, spuse Alise, ai noroc.

Colin se simtea cuprins de rusine la gîndul ca e asa de bogat

- Asculta, Chick, spuse el, vrei o parte din banii mei? Alise îl privi pe Colin cu duiosie. Era atît de bun, încît

în vinele de la mîini i se zarea palpitul gîndurilor albastre si mov.

- Nu cred ca ar ajuta la ceva, spuse Chick.

- Ai putea sa te însori cu Alise, spuse Colin.

- Parintii ei nu vor, raspunse Chick, si nu vreau s-o rupa cu ei. E prea tînara...

- Nu sînt chiar asa de tînara, spuse Alise, îndreptîndu-se din sale pe bancheta capitonata, ca sa-si puna în valoare pieptul provocator.

- Nu vrea sa spuna asta!..., interveni Colin. Asculta, Chick, am o suta de mii de dublezoni, îti dau un sfert din ei si-o sa poti trai în liniste. O sa muncesti mai departe si-o sa mearga.

- N-am sa fiu niciodata în stare sa-ti multumesc cum se cuvine, spuse Chick.

- Nu-mi multumi. Pe mine ma intereseaza nu fericirea tuturor oamenilor, ci a fiecaruia în parte.

Se auzi soneria.

- Ma duc sa deschid, spuse Alise. Doar eu sînt cea mai tînara, chiar tu mi-ai reprosat-o...

Se ridica si picioarele ei stîrnira un ropot marunt pe covorul elastic.

Era Nicolas, coborîse pe scara de serviciu. Se întorcea acum îmbracat într-un pardesiu din stofa mitoasa, cu

59

7*^

galoane bej si verzi, iar în cap cu un fetru yankeu extraplat. Purta manusi de porc jecmanit, pantofi de gavial consistent si, dupa ce se dezbraca, aparu în întreaga-i splendoare, haina de velur cu dungi ivorii si pantaloni albastru-petrol cu mansete largi de cinci degete basca policarul.

- Ah! facu Alise. Ce sic esti!

- Ce mai faci, nepotico? Tot frumoasa? O mîngîie pe sîni si pe solduri.

- Hai la masa, spuse Alise.
- Buna, baieti, spuse Nicolas facîndu-si intrarea
- În fine! Te-ai hotarît sa vorbești omeneste.
- Bine-nteles! spuse Nicolas. Pot si-asa. Da' ia zi, continua el, ce-ar fi sa ne tutuim tuspatru?
- S-a facut, spuse Colin. Da-i drumul. Nicolas se aseza în fata lui Chick.
- Ia din aperitive, spuse acesta din urma.
- Fratilor, conchise Colin, n-ati vrea sa-mi fiti cavaleri de onoare?
- De acord, accepta Nicolas. Dar sa nu trebuiasca sa ne-mperechem cu domnisoare ciume, nu? Figura e clasica si binecunoscuta...
- Ma gîndesc sa le rog pe Alise si Isis sa fie domnisoare de onoare, iar fratii Desmaret pederasti de onoare.
- S-a facut! spuse Chick.
- Alise, spuse Nicolas, du-te la bucatarie si adu platoul din cuptor. Acum cred ca e gata

Alise urma instructiunile lui Nicolas si aduse platoul de argint masiv. si, cînd Chick lua capacul, vazura înauntru doua figurine din ficat de gîsca sculptat, înfatisîndu-i pe Colin în redingota si pe Chloe în rochie de mireasa. De jur împrejur se putea citi data casatoriei, iar într-un colt, o semnatura: *Nicolas*.

XVI

COLIN ALERGA PE STRADĂ.

- Va fi o nunta minunata... Mîine, mîine dimineata. Toti prieteni-mi vor fi de fata...

Strada ducea spre Chloe.

- Chloe, dulci îti sînt buzele. Obrazul tau e ca un fruct. Ochii tai vad cum trebuie sa vada si trupul tau ma înfierbînta...

Bile de sticla se rostogoleau pe strada si-n urma lor veneau copii.

- Îmi vor trebui luni întregi, luni întregi ca să mă satur de sărutările ce ți le voi darui. Vor trebui ani de luni ca să-mi secatuiesc sărutările ce vreau să le astern pe tine, pe mâinile tale, pe parul, pe ochii, pe gâtul tau...

Se ivira trei fetite, cântau o hora roata și-o jucau în triumfi.

- Chloe, aș vrea să-ți simt sânii pe pieptul meu, încrucișându-mi mâinile pe tine, bratele tale înlantuite pe după gâtul meu, capul tău parfumat în culcusul umărului meu, și pielea ta zvîcnitoare, și mireasma ce-o raspîndești...

Cerul era pur și albastru, era încă ger, dar mai puțin. Arborii, golasi și negri, începeau să arate lumii, pe crengile mohorâte, mugurii verzi, stînd să plesneasca.

- Cînd departe ești de mine, mi te nazaresti în rochia prinsă în nasturi de argint, dar, ia stai, cînd ai purtat-o? Nu fusese-nțîia oară? Era în ziua întîlnirii, și sub mantoul greu și matasos, ți-era lipită strîns pe trup.

Împinse ușa de la prăvălie și intra.

- Vreau brate-ntregi de flori pentru Chloe, spuse el.

- Cînd să i le trimitem? Întreba florareasa

Era tînara și plapînda și mâinile îi erau roșii. Îi placeau mult florile.

- Duceți-le mîine dimineața, și duceți și la mine. Să ne umple camera, crini, gladiole albe, trandafiri și multe, multe flori albe, dar să fie neapărat și un buchet mare de trandafiri roșii...

XVII

FRAȚII DESMARET se îmbracău de nuntă. Erau invitați foarte des ca pederasti de onoare, deoarece erau foarte prezentabili. Erau gemeni. Pe cel mare îl chema Coriolan. Avea păr negru și creț, piele albă și catifelată, aer feciorelnic, nas drept și ochi albaștri sub gene lungi, galbene.

↑""

60

61

Mezinul, pe nume Pegase, avea o înfățișare asemanătoare, cu deosebirea că genele îi erau verzi, indiciu suficient, îndeobște, ca să-l distingi pe unul de celălalt. Cariera de pederasti o îmbrățisaseră de nevoie și de plăcere, dar cum erau bine plătiți ca pederasti de onoare, nu mai munceau

aproape deloc si, din nenorocire, lenea asta funesta îi împingea din când în când spre viciu. Asa se facuse ca în ajun Coriolan se purtase necuviincios cu o fata. Pegase îl dojenea cu toata asprimea, în vreme ce își masa salele cu o crema de migdale de parte barbateasca, privindu-se în oglinda mare cu trei fete.

- si la ce ora te-ai întors, hm? îl întreba Pegase.
- Nu mai stiu, spuse Coriolan. Lasa-ma-n pace. Vezi-ti de salele tale.

Coriolan își epila sprâncenele cu ajutorul unei pense hemostatice.

- Obscenule! zise Pegase. Cu o fata!... daca te-ar vedea tanti!...
- Ee!... Da' ce, parca tu n-ai facut-o niciodata, hm? zise Coriolan amenintator.
- Când?... zise Pegase oarecum nelinistit.

își întrerupse masajul si facu câteva miscari de mladiere în fata oglinzii.

- Biiine! zise Coriolan, nu insist. Nu vreau sa te fac sa intri-n pamînt de rusine. Mai bine încheie-ma la pantaloni.

Aveau pantaloni speciali, cu prohabul la spate, greu de încheiat de unul singur.

- Ah! rînji Pegase, vezi! N-ai ce spune!...
- Bine, asta-ti spun! repeta Coriolan. Cine se însoara azi?
- Colin o ia de nevasta pe Chloe, spuse fratele lui cu scîrba.
- Ce-i cu tonul asta? întreba Coriolan. E un tip bine.
- Da, el e bine, zise Pegase invidios. Dar ea are un piept asa de rotund, ca nu mai e chip sa zici ca-i baiat!...

Coriolan rosi.

- Eu gasesc ca-i draguta..., sopti el. îți vine sa-i atingi pieptul... Nu-ti da si tie senzatia asta?...

Frate-su îl privi uluit

- Ce ticalos esti! i-o reteza el vehement. Mai mare vicios nici ca exista... Intr-o buna zi o sa te însori cu o femeie!...

XVIII

MONAHUL iese din sacriscioaba, urmat de un Jîrclovnic si de un svitel. Duceau mari cutii de carton ondulat pline cu piese decorative.

- Cînd o sa vina camionul cu Mîzgalitori, adu-i pîna la altar, Joseph, îi spuse el s vitelului.

Pe aproape toti sviteii profesioniști îi cheama, într-adevar, Joseph.

- Vopsim peste tot în galben ? întreba Joseph.

- Cu dungi violete, raspunse Jîrclovnicul, Emmanuel Judo, un zdrahon simpatic, cu o uniforma si un lant de aur ce straluceau ca niste nasuri degerate.

- Da, spuse Monahul, fiindca vine Episcopul sa dea Binectarea Haide, o sa pavoazam balconul Muzicantilor cu toate piesele din cutii.

- Cîti Muzicanti sînt? întreba svitelul.

- sapstrei, spuse Jîrclovnicul.

- si paisprezece Copii de Cord, spuse Monahul cu mîndrie.

svitelul scoase un suier lung: "Pfi-i-i-iii..."

- si nu se-nsoara decît doi! facu el admirativ.

- Da, zise Monahul. Asa-i la oamenii bogati.

- O sa vina lume multa? iscodi Jîrclovnicul.

- Multa! raspunse svitelul. O sa-mi iau halebarda cea lunga si rosie si cîrja cu maciulie rosie.

- Nu, spuse Monahul, trebuie halebarda galbena si cîrja violeta, e mai distins.

Ajunsesera sub balcon. Monahul deschise usita mascata de unul dintre pilastrii de reazim ai boltii si o deschise. Unul dupa altul patrunsera pe scara îngusta în forma de surub arhimedic. De sus venea o lumina stearsa.

Urcara douazeci si patru de spire si se oprira ca sa-si traga sufletul.

- Greu! zise Monahul.

62

63

svitelul, aflat la urma, îi dadu dreptate, iar Jîrclov-nicul, prins între doua focuri, își însusi constatarea

- Încă doua spire si jumătate, zise Monahul.

Iesira pe platforma situata în partea opusa altarului, la o suta de metri deasupra pamîntului, pe care abia îi ghiceai prin ceata. Norii intrau în biserica fara sa se sinchiseasca si strabateau nava în smocuri bogate si sure.

- O sa fie vreme buna, spuse Jîrclovnicul adûrnecînd norii. Miros a cimbrisor.

- Cu un iz de vinetele, spuse svitelul, miroase si-a asa ceva.

- Nadajduiesc ca ceremonia va fi reusita! spuse Monahul.

îsi lasasera jos cutiile si începura sa împodobeasca scaunele Muzicantilor cu piese decorative. svitelul le desfacea, sufla praful de pe ele' si le trecea Jîrclovnicului si Monahului.

Deasupra lor pilastrii urcau, urcau si parea ca se întînesc foarte departe. Piatra mata de un alb-galbui superb, mîngîiata de blinda stralucire a zilei, rasfrîngea pretutindenî o lumina usoara si potolita. Sus detot era un albastru-verzui.

- Ar trebui sa lustruim microfoanele, îi spuse s vitelului Monahul.

- Sa desfac ultima piesa! spuse svitelul, si vad si de ele.

Scoase din desaga o cîrpa rosie de lîna si începu sa frece energic soclul primului microfon. Erau patru, însirate în fata scaunelor orchestrei si combinate în asa fel, încît fiecarei arii sa-i corespunda în exteriorul bisericii o armonie de clopote, în vreme ce în interior se auzea muzica

- Da-i zor, Joseph! zise Monahul. Emmanuel si cu mine am terminat

- Asteptati-ma si pe mine, spuse svitelul, mai am nevoie de-o pasuire de vreo cinci minute.

Jîrclovnicul si Monahul pusera la loc capacele cutiilor cu piese si le asezara într-un colt pe balcon, ca sa le gaseasca dupa casatorie.

- Gata sînt! zise svitelul.

Tustrei își prinsera curelele parasutelor si se azvîrlira gratios în gol. Cele trei mari flori multicolore se deschisera

64

cu un clipocit matasos si aterizara fara necazuri pe lespezile lustruite ale naosului.

XIX

- ÎȚI PAR FRUMOASĂ?

Chloe se oglindea în apa bazinului de argint cu nisip în care se zbenguia, fara sfiala, pestele rosu. Pe umarul ei, soricelul sur cu mustatile negre își freca botul cu labelle si privea reflexele schimbatoare.

Chloe își pusese ciorapii, fini ca un abur de tamîie, de culoarea carni ei blonde, si pantofii înalti, de piele alba. încolo, era goala, afara de o bratara masiva de aur albastru care-i facea parca si mai plapînda încheietura delicata.

- Crezi ca-i cazul sa ma-mbrac?

soricelul își dadu drumul s-alunece de-a lungul grumazului rotund al Chloe si poposi pe unul din sîni. O privi de jos în sus si paru a spune ca da

- Atunci te dau jos! spuse Chloe. stii, asta-seara te-ntorci Ia Colin. O sa-ti iei ramas bun de la ceilalti de pe-aici!...

Puse soarelele pe covor, se uita pe fereastra, trase perdeaua si se-apropie de pat. își vazu rochia alba, larg desfasurata si cele doua rochii de apa limpede ale lui Isis si A li se.

- Sînteti gata?

în baie, Alise o ajuta pe Isis sa se pieptene. si ele-si pusesera ciorapii si pantofii.

- Ne miscam cam încet, si voi, si eu! spuse Chloe cu prefacuta severitate. stiti, fetelor, ca-n dimineata asta ma marit?

- Mai ai o ora! spuse Alise.

- E destul, spuse Isis. Esti gata pieptanata!

Chloe rîse scuturîndu-si buclele. Era cald în încăperea ■ plina de abur si spatele Alisei era atît de îmbietor, încît Chloe i-l mîngîie usor cu palmele întinse. Isis, asezata în fata oglinzii, docila, îsi lasa capul în voia gesturilor precise ale Alisei.

- Ma gîdili! zise Alise, pe care-o pufnea rîsul.

65

Chloe o mîngîia anume în locul unde gîdila, pe coaste si pîna la solduri. Pielea Alisei era calda si vie.

- O sa-mi strici bucla, spuse Isis care-si facea unghiile ca sa-i mai treaca timpul.

- Sînteti frumoase, amîndoua, spuse Chloe. Pacat ca nu puteti veni asa cum sînteti, mi-ar fi placut sa ramîneti doar în ciorapi si-n pantofi.

- Du-te si te-mbraca, puior, spuse Alise. Din cauza ta

o sa se dea totul peste cap.

- Saruta-ma, spuse Chloe. Sînt atît de multumita! Alise o dadu afara din baie si Chloe se aseza pe pat.

Rîdea de una singura vazîndu~si dantelele de la rochie. Îsi puse, pentru început, un mic sutien de celofan si chiloti de satin alb pe care formele ei ferme îi bombau binisor la spate.

XX

- MERGE? zise Colin.

- Încă nu, zise Chick.

Pentru a paisprezecea oara, Chick îi refacea lui Colin nodul de la cravata si tot nu-i iese

- Ai putea sa-ncerci cu manusile, sugera Colin.

- De ce? întreba Chick. O sa fie mai usor?

- Nu stiu, spuse Colin. Îmi dau si eu cu parerea.

- Bine ca ne-am apucat din vreme! spuse Chick.

- Da, zise Colin. Dar tot o sa-ntîrziem daca nu iese.

- Ei! zise Chick. Iese el.

Efectua o succesiune de miscari rapide într-o ordine stricta si trase cu putere de cele doua capete. Cravata se sfîsie de la jumătate si-i ramase-n mîini.

- A treia, observa Colin cu un aer absent.

- Ei! zise Chick. Asta e..., stiu...

Se aseza pe un scaun si își freca barbia îngîndurat.

- Nu stiu ce-o fi, zise el.

- Nici eu. Dar nu-i normal.

- Sigur, zise Chick hotarît. O sa-ncerc pe nevazute. Lua înca o cravata, a patra, si-o înfasura neglijent pe

gîtul lui Colin, urmarind cu privirea, foarte interesat, zborul unui bîzalau. Trecu capatul lat pe sub cel îngust, îl petrecu

66

pe la mijloc, o rotire spre dreapta, pe dedesubt si, din nenorocire, chiar atunci, privirea-i cazu pe lucrarea în curs si cravata se strînse brutal, strivindu-i aratatorul. Chick lasa sa-i scape un cotcodacit de durere.

- Uite pacostea dracului! zise el. Vaca!!!

- Te-a durut? întreba Colin compatimitor. Chick își sugea degetul cu îndîrjire.

- O sa mi se înnegreasca unghia, spuse el.

- Bietul de tine! spuse Colin.

Chick mormai ceva si se uita la gîtul lui Colin.

- O clipa!... sopti el. Nodul e gata!... Nu misca!... Se dadu înapoi cu bagare de seama, fara sa-l slabeasca

din ochi, si lua de pe masa, din spatele sau, o sticla de fixativ pentru pasteluri. Duse încet la gura capatul tevisoarei de vaporizat si se apropie tiptil. Colin îngîna o melodie, privind ostentativ în tavan.

Jetul de pulbere izbi cravata drept în mijlocul nodului. Zvîcni scurt si încremeni, tintuita în loc de rasina întarita.

XXI

COLIN pleca de-acasa urmat de Chick. Se duceau pe jos dupa Chloe. Nicolas urma sa-i ajunga din urma direct la biserica. Supraveghea coptul unui fel de mâncare special descoperit în Gouffe, în care-si punea mari sperante.

În drum era o librerie si-n fata ei Chick ramase împietrit Drept în mijlocul vitrinei, un exemplar din *Duhnirea* de Partre, legat în marochin violet cu stema ducesei de Bovouard, scliffea precum un giuvaer de pret.

- O! zise Chick. Uite!...
- Ce? întreba Colin, făcând cale-ntoarsa. Aa! Asta?...
- Da, zise Chick.

Începeau sa-i curga balele de pofta între picioare i se aduna un pîrîias ce-si croi drum spre bordura, ocolind maruntele denivelari ale prafului.

- si? zise Colin. O ai?...
- Nu asa, legata!..., zise Chick.
- E! Ajunge! zise Colin. Haide, ne grabim.
- Face pe putin unu sau doi dublezoni, spuse Chick.

67

- Cu siguranta, zise Colin îndepartîndu-se. Chick se cauta prin buzunare.
- Colin! striga el..., împrumuta-mi niste bani. Colin se opri iar. Dadu din cap cu întristare.
- Cred, spuse el, ca cei douazeci si cinci de mii de dublezoni pe care ti i-am promis n-or sa aiba viata lunga.

Chick rosi, îsi lasa nasu-n pamînt, dar întinse mîna. Însfaca banii si-o zbughi în pravalie. Colin astepta, îngrijorat La vederea minei rîzarete a lui Chick, dadu iar din cap, a compatimire de asta data, si pe buze i se desena un zîmbet vag.

- Esti nebun, bietul de tine! Cît te-a costat?
- Nu conteaza! zise Chick. Hai mai repede!

si se grabira. Chick parca era calare pe balaure

înaripati.

La Chloe în usa, lumea se uita la minunata masina alba comandata de Colin si care tocmai atunci fusese livrata cu sofer de ceremonie cu tot. În interiorul acoperit numai cu blanuri albe era cald si se-auzea muzica.

Cerul era tot albastru, norii scamosati si firavi. Era ger, dar nu prea tare. Iarna era pe sfîrsite.

Platforma liftului li se umfla sub picioare si, într-un spasm lung si molcom, îi depuse la etaj. În fata lor se deschise usa. Sunara. Li se deschise. Chloe îi astepta

Pe lînga sutienul de celofan, chiloteii albi si ciorapi, avea pe ea doua straturi de muselina si un voal mare de tul de la umeri în jos, lasîndu-i capul în întregime liber.

Alise si Isis erau îmbracate la fel ca ea, rochiile lor însa erau de culoarea apei. Parul coafat le stralucea în soare si li se rotunjea pe umeri în cosite grele si parfumate. Nu stiai pe care s-o alegi. Colin stia. Nu îndrazni s-o sarute pe Chloe ca sa nu-i tulbure armonia toaletei si îsi scotea pîrleala cu Isis si Alise. Ele i se lasara în voie, vazîndu-l cît era de fericit.

Camera era toata plina de flori albe alese de Colin si, pe perna din patul desfacut, era o petala de trandafir rosu. Mireasma florilor si parfumul fetelor^ se contopeau, iar Chick se credea o albina într-un stup. În par Alise avea o orhidee mov, Isis un trandafir stacojiu si Chloe o camelie alba, mare. Jinea în brate un snop de crini si lînga bratara de aur albastru masiv îi stralucea o bratara din frunze de

68

iedera, noi si proaspat lacuite. Inelul de logodna îi era pavat cu mici diamante patrate si dreptunghiulare care însciau în alfabetul Morse numele lui Colin. Într-un ungher, de sub un buchet, se ivea vîrful scafîrlei unui operator cinematografic care învîrtea de manivela cu disperare.

Colin poza cîteva clipe cu Chloe, pe urma trecura la rînd Chick, Alise si Isis. si-apoi se strînsesera laolalta si o urmara pe Chloe, care patrunse cea dintîi în lift. Cablurile acestuia într-atît se-alungira sub prea greaua-i povara, ca nu mai trebuira sa apese pe buton, numai ca avura grija sa iasa toti buluc ca sa nu urce iarasi o data cu cabina.

soferul deschise portiera. Cele trei fete si Colin se urcara la spate, Chick în fata si pornira. Pe strada, toti întorceau capul dupa ei -si melitau din mîini cu entuziasm, închipuindu-si ca e Presedintele, dupa care îsi vedeau iarasi de drum cu gîndul la lucruri stralucitoare si aurite.

Biserica nu era prea departe. Automobilul descrie o cardioida eleganta si opri în fata treptelor.

Pe peron, Monahul si Jîrclovnicul si s vitelul., între doi pilastri sculptati, faceau parada dinaintea nuntii. In spatele lor, draperii lungi de matase alba coborau pîna la pamînt, si cei paisprezece Copii de Cord executau un balet. Purtau bluze albe, cu pantaloni rosii si pantofi albi. În Ioc de pantaloni, fetele aveau fustite rosii plisate si eîte-o pana rosie-n par. Monahul era la toba mare, Jîrclovnicul cînta din piculina, iar svitelul tinea ritmul la maracase. Refrenul îl cîntau tustrei în cor, dupa care svitelul schita un pas batut, apuca un contrabas si executa un *chorus* senzational cu arcusul, pe o muzica de circumstanta.

Cei sapstrei de Muzicieni cîntau în balcon si clopotele bateau din plin.

Se produse un scurt acord disonant, deoarece dirijorul, care se apropiase prea mult de margine, se prabusise în gol, si vicedirijorul .prelua conducerea orchestrei. În clipa cînd dirijorul se strivi de pardoseala, luara un alt acord ca sa acopere zgomotul caderii, dar biserica se zgudui din temelii. Colin si Chloe priveau uimiti la defilarea Monahului, Jîrclovnicului si svitelului, iar doi subsvitei asteptau, în spate, în usa bisericii, momentul potrivit ca sa prezinte halebarda

69

Monahul ernise un ultim duruit jonglîndu-si baghetetele, Jîrclovnicul scoase din piculina un miorlait supraacut care-i umplu de piosenie pe jumătate din habotnicii însirati pe trepte ca s-o vada pe mireasa, iar svitelul, într-un ultim acord, îsi rupse corzile de la contrabas. Atunci, cei paisprezece Copii de Cord coborîra treptele în sir cîte unul, iar fetele se asezara în dreapta si baietii în stînga portierei automobilului.

Chloe iese. Era rapitoare si radioasa în rochia-i alba. Urmara Alise si Isis. Nicolas tocmai sosise si el, si se apropie de grup. Colin o lua de brat pe Chloe, Nicolas pe Isis, iar Chick pe Alise, si urcara treptele, urmati de fratii Desmarets, Coriolan la dreapta si Pegase la stînga, în timp ce Copiii de Cord veneau perechi-perechi, giugiulindu-se cît era scara de lunga. Monahul, Jîrclovnicul si svitelul, dupa ce-si pusesera deoparte instrumentele, trageau pîna una-alta o hora.

Pe peron, Colin si prietenii sai executara o miscare complicata si se-pomenira în formatia convenita pentru intrarea în biserica: Colin cu Alise, Nicolas la brat cu Chloe, pe urma Chick si Isis si, în fine, fratii Desmarets, de asta data însa Pegase la dreapta si Coriolan la stînga. Monahul si seizii lui contenira sa se-nvîrteasca, luara conducerea cortegiului si, cîntînd^ un vechi cor gregorian, dadura, cu totii, buzna catre usa. În trecere, subsviteii le spargeau în cap cîte un mic balon de cristal plin cu agheasma si le-

nfigeau în par cîte un bastonas de tamîie care ardea cu flacara galbena pentru barbati si violeta pentru femei.

Vagonetele erau trase la intrarea în biserica. Colin si Alise se instalara în primul si-o pornira de îndata. Te pravaleai într-un culoar întunecos care mirosea a religie. Vagonetul luneca pe sine cu bubuit de tunet si muzica rasuna cu mare intensitate. La capatul culoarului, vagonetul sparse o usa, coti în unghi drept si Sfîntul se-arata într-o lumina verde. Se schimonosea groaznic si Alise se strînse lînga Colin. Pînze de paianjen le atingeau fata si le veneau în minte frînturi de rugaciuni. A doua viziune fu a Fecioarei, iar la cea de-a treia, în fata lui Dumnezeu, care avea un ochi vînat si o mina nemultumita, Colin îsi aminti rugaciunea întreaga si i-o putu spune Alisei.

Vagonetul zvîcni cu un zgomot asurzitor sub bolta traveei laterale si se opri. Colin coborî, o lasa pe Alise sa se duca la locul ei si-o astepta pe Chloe, care iese curînd la lumina.

Privira naosul. Era foarte multa lume. Venisera toti cunoscutii lor, ascultau muzica si se bucurau de frumusetea ceremoniei.

svitelul si Jîrclovnicul se ivira zburdînd în vesmintele lor noi si precedîndu-l pe Monah, care-l conducea pe Epliscop. Toti se ridicara în picioare si Epliscopul se aseza într-un urias jilt de catifea Scrîsnetul scaunelor pe lespezi era foarte armonios.

Muzica înceta brusc. Monahul îngenunche în fata altarului, se dadu de trei ori cu capul de podea si Jîrclovnicul se îndrepta spre Colin si Chloe ca sa-i conduca la locul lor, în vreme ce svitelul îi pune pe Copiii de Cord sa se aseze de cele doua parti ale altarului. în biserica se lasase acum o liniste adîncă detot si lumea îsi tinea rasuflarea.

Pretutindeni, lumini puternice proiectau manunchiuri de raze pe obiectele aurite care le faceau sa explodeze în toate partile, iar latele dungi galbene si violeta ale bisericii îi dadeau naosului înfatisarea unui abdomen de viespe uriasa vazut din interior.

Sus detot, Muzicantii începura un cor nelamurit. Intrau norii. Miroseau a coriandru si-a buruieni de munte. Era cald în biserica si te simteai învaluit într-o atmosfera blajina si vatuita.

îngenuncheati în fata altarului, pe doua scaunele de rugaciune acoperite cu catifea alba, Colin si Chloe, mîna-n mîna, asteptau. Monahul, în fata lor, cerceta grabit o carte groasa, caci nu-si mai amintea formulele. Din timp în timp se întorcea, s-arunce cîte-o privire la Chloe, a carei rochie-l încînta. în sfîrsit, înceta sa mai dea paginile, se-ndrepta din sale, îi facu dirijorului un semn cu mîna si orchestra ataca uvertura.

Monahul trase aer în piept si începu sa cînte ceremonialul, sustinut de un ison de unsprezece trompete înfundate cîntînd la unison. Epliscopul aromea încetisor, cu mîna pe cîrja. stia ca-l vor trezi cînd îi va veni rîndul sa cînte.

70

71

Uvertura si ceremonialul erau scrise pe teme clasice de blues. Pentru Angajament, Colin ceruse sa se cînte un aranjament de Duke Ellington pe o veche melodie binecunoscuta, *Chloe*.

În fata lui Colin, agatat de perete, se zarea Isus pe o cruce mare, neagra. Parea fericit ca fusese invitat si privea totul cu interes. Colin o tineea pe Chloe de mîna si-i surîdea pierdut lui Isus. Era un pic ostenit Ceremonia îl costa foarte, scump, cincii mii de dublezoni, si era multumit ca era asa

de reusita.

De jur-împrejurul altarului erau flori. îi placea muzica pe care-o auzea în acest moment. îl vazu pe Monah în fata lui si recunoscua melodia. Atunci închise ochii încet, se apleca putin înainte si spuse: "Da".

Chloe spuse si ea "Da" si Monahul le strînse mîna cu putere. Orchestra interveni si mai viguros si Epliscopul se ridica în vederea Exortatiei. svitelul se strecura printre doua siruri de persoane, ca sa-i traga o lovitura zdravana de cîrja peste degete lui Chick care, în loc s-asculte, se apucase sa-si deschida cartea.

XXII

EPLISCOPUL plecase; Colin si Chloe, în picioare în sacriscioaba, primeau strîngerii de mîna si ocari ca sa le poarte noroc. Altii le dadeau sfaturi pentru noapte, un negustor ambulant veni sa le ofere fotografii ca sa se instruiasca, începeau sa se simta foarte osteniti. Muzica se-auzea întruna si lumea dansa în biserica, unde înghetata lustrala si racoritoarele pioase erau servite împreuna cu mici sandvisuri cu morun. Monahul își îmbracase iar hainele de toate zilele, cu o gaura mare în fund, dar avea de gînd sa-si ia un surtuc nou cu beneficiul ce urma sa-i revina din cei cinci mii de dublezoni. Pe deasupra, tocmai escrocise orchestra, ca de obicei, si refuzase sa plateasca onorariul sefului, pe motiv ca murise înainte de-a începe. Jîrclovnicul si svitelul îi dezbracau pe Copiii de Cord ca sa le puna costumele la pastrare, svitelul ocupîndu-se în special de fetite. Cei doi subsvitei, angajati temporar, plecasera. Camionul Mîzgalitorilor astepta afara. Se pregateau sa dea

72

jos galbenul si violetul si sa le puna în niste ulcele de-a dreptul scîrboase.

Alaturi de Colin si Chloe, Alise si Chick, Isis si Nicolas primeau si ei strîngeri de mîna. Le împarteau fratii Desmaret Cînd Pegase își vedea fratele apropiindu-se prea mult de Isis, care statea lînga el, îl ciupea de sold cît putea mai tare si-l facea invertit.

Mai ramasese o duzina de persoane. Erau prietenii apropiati ai lui Colin' si-ai Chloe, care urmau sa vina la receptia de dupa-amiaza. Iesira cu totii din biserica, aruncînd o ultima privire spre florile de la altar si, ajungînd pe peron, simtira în obraji izbitura aerului înghetat. Chloe începu sa tuseasca si coborî în mare graba treptele ca sa intre în masina calduroasa. Se ghemui pe perne si-l astepta pe Colin.

Ceilalti, de pe peron, urmareau plecarea Muzicantilor, care erau luati într-o duba pentru ca toti erau datornici. Stateau înghesuiti ca sardelele si, ca sa se razbune, suflau în instrumente, ceea ce, la violonisti, producea un zgomot înspaimîntator.

XXIII

DE FORMĂ aproape patrata, cu tavanul destul de înalt, camera lui Colin primea lumina din exterior printr-o deschidere de cincizeci de centimetri înaltime, practicata pe întreaga lungime a peretelui, la vreun metru si douazeci de la podea Pardoseala era acoperita cu un covor gros portocaliu-deschis, iar peretii tapetati cu piele naturala.

Patul nu era asezat pe covor, ci pe o platforma la jumatatea înaltimii peretelui. Ajungeai sus pe o scarita de stejar siracuzat, cu garnituri de arama rosie alba. Nisa creata pe platforma, sub pat, slujea ca budoar. Aici erau carti si fotolii confortabile si fotografia lui Dalai-Lama

Colin înca mai dormea. Chloe tocmai se trezise si îl privea Era ciufulita si parea si mai tînara. Pe pat nu mai ramasese decît un cearsaf, cel de dedesubt, restul zburase Prin toata odaia, bine încălzita cu pompe de foc. Statea acum în capul oaselor, cu genunchii adunati sub barbie, si se

73

freca la ochi, apoi se-ntinse si se trînti la loc pe spate, iar perna se curba sub greutatea ei.

Colin dormea pe burta, cu sulul de capatîi în brate, si îi curgeau balele ca unui batrîn bebelus. Chloe pufni în rîs si se lasa-n genunchi alaturi de el ca sa-l scuture cu toata forta Colin se trezi, se salta în mîini, se-aseza si-o saruta înainte de-a deschide ochii. Chloe se lasa în voia lui cu o anumita satisfactie, calauzindu-l spre locurile cele mai alese. Pielea îi era chihlimbarie si gustoasa precum crema de migdale.

soricelul sur cu mustatile negre se catara pe scara si-i anunta ca Nicolas îi asteapta. Îsi adusera aminte de calatorie si sarira jos din pat. soricelul profita de neatenția lor ca sa se înfrupte după plac dintr-o cutie mare de ciocolata cu fructe de sapotier aflata la capul patului.

Îsi facura iute toaleta, se îmbracara în costume asortate si se grabira spre bucatarie. Nicolas îi invitase sa serveasca micul dejun în împaratia lui. soricelul veni după ei si se opri pe culoar. Voia sa vada de ce nu mai intra sorii la fel de bine ca de obicei si sa-i ocarasca la nevoie.

- Ei, întreba Nicolas, ati dormit bine?

Nicolas avea ochii încercanati si fata mai mult sau mai putin ravasita.

- Foarte bine, spuse Chloe, lasându-se pe un scaun, caci îi era greu sa stea în picioare.

- Dar tu? întreba Colin, care aluneca si se trezi întins pe jos fara a face vreo sfortare ca sa-si tina echilibrul.

- Eu, spuse Nicolas, am condus-o pe Isis acasa si mi-a dat de baut după cuviinta.

- Parintii ei nu erau acasa? întreba Chloe.

- Nu, spuse Nicolas. Nu erau decât cele doua verisoa-re ale ei si ele au tinut mortis sa ramîn.

- Câti ani aveau? întreba Colin perfid.

- Nu stiu, spuse Nicolas. După pipait însa uneia i-as^ da saispnezece si celeilalte optsprezece ani.

- Ai petrecut noaptea acolo ?\ntreba Colin.

- Hmmm!... zise Nicolas... Erau tustrele cam afumate, asa ca... a trebuit sa le duc la culcare. Patul lui Isis e foarte lat. Mai ramasese un loc. N-am vrut sa va trezescj si-atunci am dormit cu ele.

74

- Dormit?... zise Chloe... Se vede ca patul a fost foarte tare, pentru ca arati prost detot...

Nicolas tusi cam nefiresc si își facu de lucru pe lînga aparatele electrice.

- Gustati din asta, zise el, ca sa schimbe vorba

Erau caise umplute cu curmale si prune uscate într-un sirop legat si caramelizat la suprafata

- Ai sa poti oare conduce? îl întreba Colin.
- O sa încerc, raspunse Nicolas.
- Foarte buna, spuse Chloe. Ia si tu, Nicolas.
- Prefer altceva mai întaritor, spuse Nicolas.

Îsi prepara o bautura groaznica, sub ochii lui Colin si-ai Chloei. Continea vin alb, o lingura de otet, cinci galbenusuri, doua stridii si o suta de grame de carne tocata, cu smântîna proaspata si un pic de hiposulfat de sodiu. Totul i se pravală pe gîtlej cu un zgomot de ciclotron în plina viteza.

- Ei?! întreba Colin, care aproape murea de rîs la vederea strîmbaturii lui Nicolas.

- Merge..., raspunse Nicolas cu greutate, într-adevar/cearcanele îi disparura instantaneu din jurul

ochilor, ca si cum le-ar fi uns cu benzol, si tenul i se limpezi vizibil. Se scutura fornaind, strînse din pumni si scoase un racnet. Chloe îl privea întrucîtva nelinistita.

- Nu te doare burta, Nicolas?
- Deloc!..., zbiera Nicolas. Gata. Va servesc felul urmator si pe urma o sa plecăm.

XXIV

MARELE AUTOMOBIL ALB înainta cu precautie prin fagasele drumului. Colin si Chloe, de pe locurile din spate, priveau peisajul oarecum tulburati. Vremea era noroasa, pasari rosii zburau razant cu firele telegrafice, urcînd si coborînd ca si ele, si tipetele lor stridente se reflectau în apa plumburie a baltoacelor.

- De ce am luat-o pe-aici? îl întreba Chloe pe Colin.
- E o scurtatura, raspunse Colin. si e obligatorie. soseaua obisnuita s-a stricat. Toti au vrut sa mearga

pe-acolo fiindca pe ea timpul e totdeauna frumos, si-acum n-a mai ramas decît drumul asta Nu te nelinisti. Nicolas stie sa conduca.

- Lumina asta... zise Chloe.

Inima îi batea repede, strînsa parca într-o cochilie prea dura. Colin o lua pe dupa umeri si-i prinse gîtul gratios între degete, pe sub par, ca la un pisoi.

- Da, zise Chloe, vîrîndu-si capul între umeri, caci o gîdila, mîngîie-ma, asa, singura, mi-e frica...

- Vrei sa pun geamurile galbene? spuse Colin.

- Pune cîteva culori...

Colin apasa butoanele verzi, albastre, rosii, galbene, si geamurile corespunzatoare le înlocuira pe cele de la masina. Te-ai fi crezut în miezul unui curcubeu si, pe blana alba, umbre pestrite dansau în dreptul fiecarui stîlp telegrafic. Chloe se simti mai bine.

De-o parte si de alta a drumului crestea un muschi marunt si uscativ, de un verde spalacit, si, din cînd în cînd, cîte un copac rasucit si zbîrlit. Nici o adiere nu încretea pînzele de noroi pe care le împroscau rotile masinii. Nicolas muncea din greu ca sa pastreze controlul directiei si doar cu mari eforturi se mentinea pe mijlocul soselei desfundate.

Arunca o privire îndarat.

- Nu fi îngrijorata, îi spuse el Chloe, drumul asta prost n-o sa tina mult. Imediat se schimba.

Chloe se-ntoarse spre oglinda din dreapta ei si se cutremura. Un animal solzos, stînd în picioare lînga un stîlp de telegraf, îi privea.

- Uite, Colin... Ce-i asta?... Colin privi.

- Nu stiu, spuse el. Nu... pare ceva., fioros...

- E unul din oamenii de la întretinerea liniilor, spuse Nicolas peste umar. Sînt îmbracati asa ca sa nu-i patrunda

noroiul.

- Era... era asa de urît..., murmura Chloe. Colin o saruta.

- Nu-ti fie teama, Chloe iubita, era doar un om... Sub roti, solul parea mai tare. O lumina vaga colora

zarea.

- Priveste, spuse Colin. Soarele...

76

Nicolas dadu din cap negativ.

- Sînt minele de cupru, spuse el. O sa trecern prin ele. soricelul de lînga Nicolas ciuli urechea

- Da, zise Nicolas. O sa fie cald.

Drumul coti de cîteva ori. Acum noroiul începea sa fumege. Masina era învaluita-n aburi albi cu iz puternic de cupru. Apoi, noroiul se întari detot si soseaua iese la suprafata, crapata si prafoasa. Departe, în fata lor, aerul vibra ca deasupra unui cuptor urias.

- Nu-mi place pe-aici, spuse Chloe. Nu putem s-o luam prin alta parte?

- Nu e alt drum, spuse Colin. Vrei cartea lui Gouffe?... Am luat-o...

Alte bagaje nu luasera cu ei, socotind sa-si cumpere totul din drum.

- Lasam jos geamurile colorate? mai spuse Colin.

- Da. zise Chloe. Acum lumina e mai putin rea Brusc, drumul coti iar si se pomenira în mijlocul

minelor de cupru. Se adînceau de ambele parti, cu cîtiva metri mai jos de sosea Imense întinderi de cupru verzui, la infinit, își desfasurau pustietatea. Sute de oameni, în combinezoane ermetice, se agitau în jurul focurilor. Altii stivuiiau, în piramide regulate, combustibilul adus fara încetare de vagonete electrice. Sub efectul caldurii, cuprul se topea si curgea în pîraie rosii cu franjuri de zgura spongioasa si tare ca piatra. Din loc în loc, era colectat în rezervoare mari în care era pompat cu ajutorul unor masini si transvazat în conducte ovale.

- Ce munca îngrozitoare!..., zise Chloe.

- E destul de bine platita, spuse Nicolas.

Cîtiva oameni se oprisera ca sa se uite la automobilul care trecea. în ochi nu li se deslusea decît o mila un pic rautacioasa. Erau spatosi si puternici, aveau un aer de neclintit.

- Nu ne iubesc, spuse Chloe. Sa plecam de-aici.

- Muncesc..., zise Colin.
- Țsta nu-i un motiv, spuse Chloe.

Nicolas accelera puțin. Automobilul gonea pe soseaua crapata, în zarva masinilor și a cuprului în fuziune.

- Cuiînd iesim la vechea sosea, spuse Nicolas.

77

XXV

- DE CE SÎNT atît de dispretuitori? întreba Chloe. Nu-i chiar așa de bine să muncesti...

- Li s-a spus că e bine, raspunse Colin. În general, lumea găsește că e bine. De fapt, nimeni n-o crede. O fac din obișnuintă și anume că să nu se mai gîndească.

- Oricum, e prosteste să muncesti cînd ar putea-o face masinile.

- Masinile trebuie construite, spuse Colin. Cine s-o facă?

- O! De bună seamă, spuse Chloe. Că să faci un ou îți trebuie o găină, o dată ce ai găină, poți să ai gămezi de ouă. Prin urmare, e mai bine să-ncepi cu găina

- Ar trebui să stim cine-i împiedică să facă mașini. Pesemne n-au destul timp. Oamenii își pierd vremea cu traiul și de muncit nu le mai rămîne.

- Nu-i mai cîrînd invers? întreba Chloe.

- Nu, zise Colin. Dacă ar avea timp să construiască mașini, pe urmă n-ar mai avea nevoie să facă nimic. Vreau să spun că ei muncesc că să traiască, în loc să muncească pentru a construi mașini care să le-ngaduie să traiască fără să muncească.

- E complicat, i se paru lui Chloe.

- Nu, zise Colin. E foarte simplu. Ar trebui, bine-n-teles, să se petreacă treptat. Dar oamenii își pierd vremea să facă lucruri care se uzează...

- Nu crezi înșă ca le-ar conveni să stea acasă și să-și sarute nevasta și să meargă la strand și la distracții?

- Nu, zise Colin. Pentru că nu se gîndesc la așa ceva

- Bine, dar e vina lor dacă-și închipuie că e bine să

muncești?

- Nu, zise Colin, nu-i vina lor. Dar li s-a tot spus: "Munca e sfîntă, e bine și frumos să muncești, e lucrul cel mai de seamă și doar cei ce muncesc au dreptul la orice". Numai că fac în așa fel ca-i pun să muncească tot timpul și atunci nu se pot bucura de munca lor.

- Dar atunci sînt prosti? întrebă Chloe.

- Da, sînt prosti, spuse Colin. De-asta sînt de acord cu cei care-i fac să creadă că nimic nu-i mai bun ca munca

Asta-i scuteste de a gîndi și de a căuta să progreseze ca să nu mai muncească.

- Hai să vorbim despre altceva Extenuante subiecte. Spune-mi dacă-ți place parul meu...

- Ți-am mai spus-o...

O lua pe genunchi. Se simtea iar cu desăvîrsire fericit

- Ți-am mai spus că te iubesc cu toptanul și cu de-amanuntul.

- Amanuntește-mă atunci, zise Chloe, lăsîndu-se moale în brațele lui Colin, alintătoare ca o serpoaică.

XXVI

- IERTAȚI-MĂ, domnule. Domnul dorește să co-borîm aici?

Masina se opri în fața unui hotel din marginea soselei. Era soseaua cea bună, netedă, nuanțată de reflexe fotogenice, cu copaci perfect cilindrici de ambele părți, cu iarba proaspătă, cu soare, cu vaci pe cîmp, cu bariere mîncate de cari, cu garduri vii înflorite, cu mere în meri și frunze uscate strînse-n gramajoare, cu zapada din loc în loc, pentru varietatea peisajului, cu palmieri, mimoze și pini nordici în grădina hotelului și un argat roscat și ciufulit care păzea două oi și un cîine beat De-o parte a soselei batea vîntul; de cealaltă, nu. O alegeai pe care-ți placea. Copacii făceau umbră doar din doi în doi, și broaste se gaseau doar într-unui din santuri.

- Sa coborâm aici, zise Colin. Asadar, azi n-ajungem în Sud.

Nicolas deschise portiera si coborî. Purta un frumos costum de stofa din piele de porc si o eleganta sapca asortata. Se dadu doi pasi înapoi si privi masina. Colin si Chloe coborîra si ei.

- Vehiculul nostru e destul de îngalat, spuse Nicolas. De vina e tot noroiul ala prin care am trecut

- Nu-i nimic, zise Chloe, o sa-l dam la spalat la hotel...

- Intra si vezi daca au camere, zise Colin, si cele trebuincioase ca sa ne punem burta la cale.

78

79

- Prea bine, domnule, spuse Nicolas, ducînd mîna la sapca, mai exasperant decît oricînd.

împinse bariera de stejar ceruit si minerul ei, îmbracat în catifea, îl înfiora. Pietrisul îi trosni sub pasi si urca cele doua trepte. Usa de sticla ceda la împingere si Nicolas disparu în cladire.

Storurile erau trase si nu se auzea nici un zgomot. Soarele cocea blînd merele cazute si le facea sa dea la iveala meri mici, verzi si cruzi, care înfloreau pe loc si rodeau mere si mai mici. La a treia generatie, nu se mai zarea decît un soi de muschi verde si trandafiriu, în care mere minuscule se rostogoleau ca niste bile.

în soare zumzaiau cîteva gînganii pornite spre îndeletniciri nesigure, unele dintre ele constînd în rapida învîrtire pe loc. De partea vîntoasa a soselei, gramineele se încovoiau în surdina, frunze zburataceau fosnind usor. Cîteva insecte cu elitre se cazneau sa mearga împotriva curentului, stîrnind un clipocit marunt asemanator cu acela de la zburaturile unui vapor în drum spre marile lacuri.

Colin si Chloe, unul lînga altul, se lasau în voia razelor de soare fara sa scoata o vorba si inimile le bateau, amîn-doua, pe un ritm de boogie.

Usa de sticla scîrîtî usor. Nicolas reaparut. sapca îi era pusa într-un pes, iar costumul vraiste.

- Te-au dat afara? întreba Colin.

- Nu, domnule, zise Nicolas. Domnul si doamna pot fi gazduiti si masina îngrijita.

- Ce ti s-a întâmplat? întreba Chloe.
- Hm!..., facu Nicolas. Patronul lipseste. M-a primit fiica lui.
- Aranjeaza-te, zise Colin. N-ai o tinuta corecta.
- îl rog pe domnul sa ma scuze, spuse Nicolas, dar m-am gândit ca doua camere merita un sacrificiu...
- Du-te si îmbraca-te-n civil, spuse Colin, si vorbeste iar ca lumea. îmi pui nervii la grea-ncercare!...

Chloe se opri ca sa se joace cu o gramajoara de zapada. Fulgii, mari si racorosi, ramîneau albi si nu se topeau.

- Uite ce frumoasa e! îi spuse ea lui Colin.

Sub zapada cresteau ciubotica-cucului, albastrele si maci.

80

- Da, zise Colin. Dar nu faci bine c-o atingi. O sa-ti fie frig.
- O, nu! zise Chloe si începu sa tuseasca la fel ca o bucata de matase sfîsiata.
- Chloe, draga mea, zise Colin, îmbratisînd-o, nu tusi asa, îmi faci rau!

Chloe dadu drumul zapezii care cazu încet ca puful si prinse iar sa straluceasca-n soare.

- Nu-mi place zapada asta, sopti Nicolas. Dar se corecta imediat
- îl rog pe domnul sa ma scuze ca îmi dau drumul gurii. Colin își scoase un pantof si-l zvîrli în capul lui

Nicolas, care se apleca sa-si razuie o mica pata de pe pantaloni, ridicîndu-se la auzul zgomotului de sticla sparta.

- Oh! Domnule..., spuse Nicolas muștrator, este fereastra de la camera domnului!...
- Ei, cu-atît mai rau! spuse Colin. O sa ne aeriseasca... si la urma urmelor sa te înveti minte sa mai vorbesti ca un idiot...

Porni într-un picior, ajutat de Chloe, catre usa hotelului. Geamul spart începea sa creasca la loc. Pe marginile giurgiuvelei se forma o pojghita

subtire, opalescenta si irizata de scaparari sovaitoare, în culori vagi si nestatornice.

XXVII

- AI DORMIT BINE? întreba Colin.
 - Destul de bine; dar tu? raspunse Nicolas, pe un ton civil de asta data.
- Chloe casca si lua ulciorul cu sirop de capere.
- Ochiul asta de geam nu m-a lasat sa dorm, zise ea.
 - Nu-i închis? întreba Nicolas.
 - Nu detot, zise Chloe. Fontanela e încă destul de deschisa ca sa faca un curent strasnic. De dimineata, pieptul mi-era plin de zapada aceea...
 - Ce porcarie, zise Nicolas. O sa le fac un scandal sa-l tina minte. De fapt, o pornim Ia drum acum de dimineata?
 - Dupa-amiaza, zise Colin.

81

- O sa trebuiasca sa-mi pun hainele de sofer, spuse Nicolas.
- Ah, Nicolas!... zise Colin. Daca mai continui... îti...
- Bine, zise Nicolas, dar nu acum.

Dadu pe gît cana de sirop de capere si-si ispravi tartinele.

- Ma duc sa dau o raita pe la bucatarie, anunta el ridicîndu-se si rectificîndu-si nodul de la cravata cu ajutorul unei alezor de buzunar.

Parasi încaperea si zgomotul pasilor i se stinse treptat în directia, probabila, a bucatariei.

- Ce vrei sa facem, Chloe scumpa? întreba Colin.
- Sa ne sarutam, zise Chloe.
- Bine-nteles!... raspunse Colin. si dupa? ,
- Dupa, zise Chloe, asta nu pot s-o spun cu glas tare.
- Bine, zise Colin, si dupa?

- Dupa, zise Chloe, o sa se faca ora mesei. Ia-ma-n brate. Mi-e frig. Zapada asta...

Soarele intra în valuri aurite în odaie.

- Aici nu-i frig, zise Colin.

- Nu, zise Chloe, ghemuindu-se în el, dar mi-e frig. Dupa, o sa-i scriu Alisei...

XXVIII

ÎNCĂ de la capatul strazii, multimea se-mbrîncea ca sa razbeasca pîna la sala în care Jean-Sol Partre își tinea conferinta.

Oamenii se foloseau de cele mai diverse sretlicuri ca sa dejoace vigilenta cordonului sanitar pus sa cerceteze valabilitatea invitatiilor, întrucît cele false fusesera puse în circulatie cu zecile de mii.

Unii soseau în dricuri si jandarmii înfigeau în sicriu o tepusa lunga de otel, tintuindu-i pe veci de scîndura de stejar, ceea ce-i scutea sa mai iasa pentru înhumare si nu le dauna decît eventualilor morti veritabili care se-alegeau cu giulgiul facut ferfenita. Altii aranjau sa fie parasutati dintr-un avion special (si pe Le Bourget se batea lumea pentru urcarea în avion). O echipa de pompieri îi luau la

82

tinta si, cu furtunurile de incendiu, îi abateau spre scena, unde se înecau ca vai de ei. Altii, în sfîrsit, încercau sa ajunga prin canale. Erau respinsi cu izbituri violente de bocanci cu tinte aplicate la încheieturi în momentul cînd se agatau de margine ca sa se salte-n mîini si sa iasa, restul cazînd în sarcina sobolanilor. Nimic nu-i descuraja însa pe acesti patimasii. E drept, nu tot aceiasi se înecau si staruiau în încercările lor, si vuietul urca spre zenit, rasfrîngîndu-se de nori cu un bubuit cavernos.

Doar purii, bine-informatii, intimii aveau permise adevarate, foarte lesne de deosebit de cele false, si, de aceea, treceau fara piedici pe o alee îngusta croita la nivelul caselor si pazita din cincizeci în cincizeci de centimetri, de cîte un agent secret deghizat în servofrîna. Erau totusi enorm de multi, si sala, deja plina, continua sa primeasca, din secunda în minut, alti nou-sositi.

Chick își ocupase locul înca din ajun. Obtinuse de la portar, contra cost substantial, dreptul de a-l înlocui si, ca sa faca posibila înlocuirea, îi rupsese piciorul stîng sus-zisului portar cu ajutorul unei rangi de rezerva. Nu cruta dublezonii cînd era vorba de Partre. Alise si Isis asteptau împreuna cu el sosirea conferentiarului. își petrecusera noaptea acolo,

foarte dornici sa nu scape evenimentul. Chick, în uniforma lui de portar, de un verde-închis, era seducator la culme. Își neglijase în mare masura lucrul de cînd intrase în stapînirea celor douazeci si cinci de mii de dublezoni ai lui Colin.

Publicul care se înghesuia acolo înfatisa aspecte cu totul' aparte. Nu vedeai decît chipuri tesite cu ochelari, frizuri zbîrlite, chistoace îngalbenite, etichete de nuga si, la femei, codite rufoase legate-n jurul craniului si canadiene îmbracate direct pe piele, cu rascroieli în forma de felii de sîni ge fundal umbros.

În marea sala de la parter, cu plafon semitransparent, semidecorat cu fresce cu apa grea si numai bune sa trezeasca, în cugetul auditorilor, îndoieli despre interesul unei existente populate cu forme feminine atît de descurajante, lumea se aduna si mai abitir, iar întîrziatii nu mai aveau alta posibilitate decît sa ramîna-n fundul salii într-un picior, celalalt slujindu-le sa-ndeparteze vecinii prea apropiati. O loja speciala, în care trona ducesa de Bovouard si suita ei,

83

atragea privirile unei multimi aproape cadaverice si sfida, prin luxul ei de bun-gust, caracterul provizoriu al înclinariilor personale vadite de un sir de filozofi cocotati pe scaune pliante.

Ora conferintei se apropia si multimea devenea nerabdatoare. În fundul salii începea sa se organizeze un taraboi, cîtiva studenti încercau sa semene îndoiala în cugete, declamînd cu glas tare pasaje dilatorii trunchiate din cartea *Jura, minte-le* de baroneasa Orczy.

Dar Jean-Sol se apropia. Sunete de trompa de elefant se auzira din strada, iar Chick se apleca pe fereastra de la loja sa. În departare, silueta lui Jean-Sol aparea dintr-un baldachin blindat sub care crupa elefantului, aspra si zbîrcita, dobîndea o înfatisare neobisnuita la lumina unui far rosu. La fiecare colt al baldachinului, un tragator de elita, înarmat cu o secure, statea gata sa actioneze. Cu pasi mari,' elefantul își croia drum prin multime si calcatura surda a celor patru stîlpi framîntînd trupurile strivite se apropia neabatut. În fata usii, elefantul se lasa în genunchi si tragatorii de elita coborîra. Cu un salt gratios, Partre sari în mijlocul lor si, deschizînd drumul cu lovituri de secure, înaintara spre tribuna. Agentii închisera usile la loc, iar Chick se napusti pe un coridor ascuns, care dadea în spatele tribunei, împingîndu-le din urma pe Isis si Alise.

Fundalul tribunei era împodobit cu o draperie de catifea închistata pe care Chick o gaurise în mai multe locuri ca sa poata vedea. Se asezara pe perne si asteptara. La cel mult un metru de ei, Partre se pregatea sa dea citire conferintei. Din corpul lui elastic si ascetic emana o radianta

extraordinara si publicul, subjugat de farmecul redutabil ce-i îmbraca cele mai neînsemnate gesturi, astepta, cu sufletul la gura, semnalul de pornire.

Numeroase erau cazurile de lesin, datorita exaltarii intrauterine care punea stapînire mai cu seama pe publicul de parte femeiasca, si, de la locul lor, Alise, Isis si Chick auzeau limpede gîfîitul celor douazeci si patru de spectatori ce se strecurasera sub tribuna si se dezbracau pe dibuite ca sa ocupe mai putin loc.

- îti amintesti? întreba Alise privindu-l cu drag pe

Chick.

84

- Da, zise Chick. Acolo ne-am cunoscut... Se apleca spre Alise si-o saruta cu gingasie.

- Erati acolo, dedesubt? întreba Isis.

- Da, zise Alise. Era foarte placut

- Cred si eu, zise Isis. Ce-i asta, Chick?

Chick se apuca sa deschida o cutie neagra de mari dimensiuni lînga care se asezase.

- E un înregistrator, spuse el. L-am cumparat în vederea conferintei.

- Oh! zise Isis. Buna idee!... Asa n-o sa fie nevoie s-ascultam!...

- Da, zise Chick. si-acasa o sa-l putem asculta toata noaptea, daca vrem, dar n-o s-o facem, ca sa nu stricam discurile. O sa le dau la copiat înainte si poate sa comand la firma "Racnetul Patronului" sa-mi scoata dupa ele un tiraj comercial.

- Te-o fi costat pesemne foarte mult, spuse Isis.

- Ee! zise Chick. N-are importanta!...

Alise suspina. Un suspin atît de usor, încît nu-l auzi decît ea... si înca foarte slab.

-- Gata!..., zise Chick. începe. Mi-am instalat microfonul pe masa, la un loc cu cele ale radiodifuziunii oficiale, n-o sa bage nimeni de seama.

Jean-Sol tocmai începuse sa vorbeasca. În primele momente nu se auzi decît tacanitul obturatoarelor. Fotografii ^ si reporterii presei si

cinematografului lucrau dupa pofta inimii. Dar unul din ei fu rasturnat de reculul aparatului si se produse o învalmaseala groaznica. Confratii sai, furiosi, se azvîrlira asupra-i si-l împroscara cu praf de magneziu. Reporterul disparu într-un fulger orbitor, spre multumirea generala, iar agentii îi dusera la închisoare pe toti ceilalti.

- Minunat! striga Chick. O sa fiu singurul posesor al înregistrarii.

Publicul, care își pastrase oarecum calmul pîna atunci, începea sa-si iasa din sarite si-si manifesta admiratia pentru Partre cu mare belsug de strigate si aclamatii la fiecare cuvînt rostit de el, ceea ce îngreua destul de mult buna înțelegere a textului.

- Nu încerca sa bagi la cap tot, spuse Chick. O s-ascultam înregistrarea în tihna.

85

- Mai ales c-aici nu se-aude nimic, zise Isis. Nu face zgomot nici cît o musca. Dar ia spune-mi, ai vesti de la Chloe?

- Am primit o scrisoare de la ea, spuse Alise.

- Au ajuns pîna la urma?

- Da, au reusit sa plece, o sa-si scurteze însa sederea acolo, fiindca nu prea se simte bine Chloe, raspunse Alise.

- si Nicolas? întreba Isis.

- E bine. Chloe îmi spune ca s-a purtat groaznic de urît cu toate fetele hotelierilor pe la care au tras.

- E un tip bine, Nicolas. Ma-ntreb de ce-i bucatar.

- Da, zise Chick, e caraghios.

- De ce? zise Alise. Cred ca-i mai bine decît sa colectionezi Partre, adauga ea, ciupindu-l de ureche pe Chick.

- Chloe nu-i însa grav bolnava? întreba Isis.

- Nu-mi spune ce are, raspunse Alise. Are dureri în cosul pieptului.

- Ce delicioasa fata! spuse Isis. Nu mi-o pot imagina bolnava.

- Oh! sopti Chick, ia priviti!...

Se ridicase o parte din plafon si un sir de capete își facuse aparitia. Niste admiratori îndrazneti izbutisera sa se strecoare pîna la portiunea acoperita cu sticla si sa îndeplineasca aceasta operatie delicata. Veneau altii care-i împingeau si cei dintîi se agatau energic de marginile deschizaturii.

- Nu fac rau, zise Chick. Conferinta e remarcabila!... Partre se sculase-n picioare si înfatisa publicului mostre

de borîtura împaiata. Cea mai reusita, mar crud si vin rosu, avu un succes fara rezerve. Spectatorii începeau sa nu se mai auda între ei, nici chiar în spatele draperiei unde se gaseau Isis, Alise si Chick.

- În sfîrsit, zise Isis, cînd se-ntorc?

- Mîine sau poimîine, raspunse Alise.

- E asa de mult de cînd nu i-am mai vazut!..., spuse Isis.

- Da, spuse Alise, de la nunta lor...

- Ce nunta reusita, conchise Isis.

86

- Da, zise Alise. În seara aceea te-a condus Nicolas acasa...

Din fericire, tot plafonul se prabusi în sala, scutind-o pe Isis sa mai dea amanunte. Se stîrni un praf gros. Sub moloz, forme alburii se zbateau, se clatinau si se pravaleau, asfixiate de norul greu care plutea deasupra darîmaturilor. Partre se oprise si rîdea din toata inima plesnindu-se peste coapse, fericit sa vada atîtia oameni angajati în aceasta aventura, înghiti o gura strasnica de praf si se puse pe tusit ca un nebun.

Chick, febril, rasucea felurite butoane la înregistrator. Provoca un licar verde si masiv care fugi razant cu podeaua si disparu printr-o crapatura din parchet. Urma înca unul, apoi un al treilea si Chick întrerupse curentul tocmai cînd o goanga scîrboasa, cu o puzderie de picioare, se pregatea sa iasa din motor.

- Ce ma fac? zise el. S-a blocat. Din cauza prafului din microfon.

Pandemoniul din sala era în toi. Partre, acum, bea de-a dreptul din cana si se pregatea de duca, deoarece își terminase de citit ultima foaie. Chick își lua inima în dinti.

- Ma duc sa-l poftesc sa iasa pe-acolo, zise el. Luati-o înainte, v-ajung din urma.

XXIX

TRECÎND PE CULOAR, Nicolas se opri. Hotarît, sorii nu intrau cum trebuie. Ochiurile de ceramica galbena pareau adumbrite si împaienjenite de o pîcla usoara, iar razele, în loc sa ricoseze în picuri metalici, se striveau de podea, latindu-se-n baltoace subtiri si lenese. Peretii, buclati de soare, nu mai straluceau uniform, ca mai-nainte.

soarecii nu pareau deosebit de stingheriti de schimbare, afara de cel sur cu mustatile negre, al carui aer ros de plictiseala te izbea din prima clipa Nicolas presupuse ca regreta întreruperea neasteptata a calatoriei si relatiile pe care si le-ar fi putut face pe drum.

- Nu esti multumit? întreba el.

soricelul schita un gest de lehamite si arata spre pereti.

87

- Da, zise Nicolas. Nu-i asta. înainte, mergea mai bine. Nu stiu ce este...

soricelul paru sa cada pe gînduri o clipa, apoi dadu din cap si îsi departa bratele a nedumerire.

- Nici eu, zise Nicolas, nici eu nu-nteleg. Poti sa tot freci, ramîne la fel. Pesemne atmosfera o fi devenit

coroziva...

Se opri, meditativ, si clatina din cap la rîndul lui, apoi îsi relua drumul. soricelul îsi încrucisa bratele si începu sa mestece cu un aer absent, dar scuipa brusc simtind gustul de chewing-gum pentru pisici. Le-ncurcase negustorul.

în sufragerie, Chloe lua masa cu Colin.

- Ei, întreba Nicolas. Ți-e mai bine?

- Ia te uita, zise Colin, te-ai hotarît sa vorbesti ca

toata lumea?

- Acum nu sînt în tinuta oficiala, explica Nicolas.

- Nu-i rau, zise Chloe.

Ochii îi straluceau, era îmbujorata la fata si pareea fericita ca e din nou acasa.

- A mâncat jumătate din pateul cu pui, spuse Colin.
- Îmi face plăcere, spuse Nicolas. Asta nu-i din Gouffe.
- Ce vrei să faci azi, Chloe? Întreba Colin.
- Chiar, spuse Nicolas, mâncam devreme sau târziu?
- Mi-ar placea să ies cu voi doi, și cu Isis, și cu Chick, și cu Alise, și să mergem la patinoar, și prin magazine, și la un ceai dansant, spuse Chloe, și să-mi cumperi un inel verde cu închizătoare.
- Bun, zise Nicolas, atunci mă duc repede să-mi vad de bucatărie.
- Gatește-ți haine civile, Nicolas, spuse Chloe, e mult mai puțin obositor pentru noi. și pe urmă o să și termini mai iute.
- Mă duc să scot bani din sîpetul de dublezoni, anunță Colin, iar tu, Chloe, telefonează-le prietenilor. O să facem o plimbare de toată frumusețea.
- Le telefonez, zise Chloe.

Se scula și alerga la telefon. Ridica receptorul și imita tipatul cucuvelei, ca să arate că vrea să vorbească cu Chick.

Nicolas strînse masa apăsînd pe o mică pîrghie și vesela murdă o porni spre chiuveta printr-un tub pneumatic cu secțiune mare, ascuns sub covor. Parasi încăperea și ajunsese pe culoar.

soricelul, ridicat pe labutele dîndarăt, razuia cu mîinile unul dintre ochiurile adumbrite. Partea razuită stralucea iarasi.

- Ia te uita! zise Nicolas. A reușit!!... Remarcabil! soricelul se opri, gîfîind, și-i arată lui Nicolas mîinile

jupuite și însîngerate.

- Vai! zise Nicolas. Te-ai ranit!... Hai, lasă. La urmă urmelor e încă destul soare aici. Hai să te bandajezi...

Îl puse în buzunarul de la piept și soricelul, cu sufletul la gură și ochii mijiti, își lasă să-i atîrne sarmanele labute mutilate.

Colin rasucea cu mare rapiditate butoanele de la sipetul de dublezoni si fredona. Nu mai era chinuit de nelinistea din ultimele zile si îsi simtea inima în forma de portocala. Sipetul era de marmura alba înrustata cu fildes, iar butoanele din ametist negru-verzui. Nivelul indica saizeci de mii de dublezoni.

Capacul bascula cu un pocnet uns si lui Colin zîmbetul îi îngheta pe buze. Indicatorul de nivel, blocat, nu se stie din ce pricina, se oprise, dupa doua-trei oscilatii, la treizeci si cinci de mii de dulbezoni. Vîrî mîna în sipet si verifica repede exactitatea ultimei cifre. Facînd un rapid calcul mintal, îi constata verosimilitatea. Din o suta de mii, douazeci si cinci îi daduse lui Chick ca sa se însoare cu Alise, cincisprezece mii se dusera pe masina, cinci mii pe ceremonie... restul se dusesera foarte firesc. Asta-l linisti întrucîtva.

- E normal, spuse el cu glas tare, si vocea i se paru ciudat de schimbata.

Lua cît îi trebuia, sovai, puse la loc, cu un gest obosit, jumătate din suma si închise capacul. Butoanele se învîrtira repede cu un zanganit limpede. Lovi usor cadranul de nivel si verifica daca suma continuta era corect indicata.

Apoi se îndrepta. Ramase asa cîteva clipe, uluit de enormitatea sumelor de care avusese nevoie ca sa-i daruiasca Chloe tot ce socotea demn de ea si zîmbi ducîndu-se

89

cu gîndul la Chloe, ciufulita, dimineata, în pat, si la forma cearsafului pe trupul ei culcat si la nuanta chihlimbarie a pielii ei cînd îi ridica cearsaful si îsi impuse brusc sa nu se gîndeasca la sipet fiindca nu era momentul sa se gîndeasca la asemenea lucruri. Chloe se îmbraca.

- Spune-i lui Nicolas sa faca sandvisuri, spuse ea, ca sa plecăm imediat... Le-am dat întîlnire la Isis.

Colin o saruta pe umar, profitînd de-o scurta dezvaluire a lui, si dadu fuga sa-l anunte pe Nicolas. Nicolas tocmai ispravise de oblojit soricelul si-i încropea o mica pereche de

cîrje din bambus.

- Uite, sfîrși el. Mergi cu astea si pîna diseara nici n-o

sa se mai cunoasca.

- Ce are? întreba Colin mîngîindu-l pe cap.

- A vrut sa curete geamurile de pe culoar, spuse Nicolas. A izbutit, dar a patit-o.

- Nu-ti mai face griji pentru asta O sa se-ndrepte de la sine.

- Nu stiu, spuse Nicolas. E ciudat. Ai zice ca geamurile respira greu.

- O sa se-ndrepte, spuse Colin... cel putin asa cred...

nu s-a mai întîmplat niciodata pîn-acum?

- Nu, zise Nicolas.

Colin ramase cîteva clipe în fata ferestrei de la bucatarie.

- S-ar putea sa fie uzura normala. Am putea încerca sa le schimbam...

- O sa te coste foarte scump, spuse Nicolas.

- Da, zise Colin. Mai bine s-asteptam.

- Ce voiai? întreba Nicolas.

- Nu mai gati, spuse Colin. Doar sandvisuri... plecam imediat.

- Bine. Atunci ma-mbrac, spuse Nicolas.

Lasa soricelul jos si acesta se-ndrepta spre usa, clatinîndu-se între cîrjele minuscule. De-o parte si de alta îi atîrnau mustatile.

XXX

STRADA își schimbase cu desavîrsire aspectul de cînd plecasera Colin si Chloe. Acum, frunzele copacilor erau mari si casele își lepadau culoarea palida, nuantîndu-se într-un verde stins înainte de-a capata bejul molcom al verii. Caldărîmul devenea elastic si delicat sub pasi, iar vazduhul mirosea a zmeura.

Era înca rece, dar îndaratul ferestrelor cu geamuri albastrui se ghicea vremea frumoasa. Flori verzi si albastre cresteau de-a lungul trotuarelor si

În jurul tulpinilor lor firave seva serpuia cu un ușor fosnet umed, ca o sărutare de melci.

Nicolas era în frunte. Avea un costum sport din lână calduroasă, de culoarea mustarului, și, pe dedesubt, purta un pulover cu gât cu un motiv în culori reprezentând un somon a la Chambord, aidoma cu cel de la pagina 607 din *Cartea de bucate* a lui Gouffe. Pantofii de piele galbenă și cu talpi de crep, aproape nu atingeau vegetația. Avea grija să meargă pe cele două brazde curățate pentru a permite trecerea mașinilor.

Colin și Chloe veneau în urma lui, Chloe îl ținea pe Colin de mână și tragea lung în piept miresmele din văzduh. Chloe purta o rochie de lână albă și o mantilă de leopard benzolat, ale cărui pete, atenuate în urma tratării chimice, se desfaceau în nimburi și se întretaiau în interferențe curioase. Parul ei spumos flutura nestîrjenit și stîrnea un dulce abur parfumat de iasomie și garoafe.

Colin, cu ochii pe jumătate închisi, se calauzea după parfum și buzele îi fremătau ușor la fiecare inhalare. Fatadele caselor se destindeau oarecum, parasindu-și rectitudinea severă, și noua înfățișare a strazii îl deruta uneori pe Nicolas, care trebuia să se oprească pentru a citi placutele emailate.

- Ce facem întâi? întrebă Colin.
- Mergem prin magazine, răspuse Chloe. Nu mai am nici o rochie.
- Nu vrei să mergem la Surorile Calotte, ca de obicei? spuse Colin.

91

90

- Nu, zise Chloe, vreau să mergem prin magazine și să-mi cumpăr rochiile de gata și ce-mi mai trebuie.
- Isis o să te revadă cu multă plăcere, sînt sigur, Nicolas, spuse Colin.
- și de ce? întrebă Nicolas.
- Nu știu...

Dadura coltul pe strada Sidney Bechet și-ajunseră. Portareasa, în fata intrării, se legăna într-un balansoar mecanic al cărui motor scotea pocnete pe un ritm de polcă. Era un sistem învechit

Isis le iese în întâmpinare. Chick și Alise ajunsesera înaintea lor. Isis era îmbracată într-o rochie roșie și-i surîse lui Nicolas. O săruta pe Chloe și timp de câteva clipe toți se pupau unul pe altul.

- Arăți bine, dragă mea Chloe, spuse Isis. Credeam că ești bolnavă. Acum m-am liniștit.
- Îmi e mai bine, spuse Chloe. Nicolas și Colin m-au îngrijit grozav.
- Ce mai faci verisoarele dumitale? Întreba Nicolas. Isis roși până-n albul ochilor.
- Măntreaba de dumneata din două-n două zile, răspunse ea
- Fermecătoare fete, spuse Nicolas, întorcându-se un pic, dumneata însă ești mai energică.
- Da..., zise Isis.
- și călătoria voastră? Întreba Chick.
- A mers bine, spuse Colin. soseaua era foarte proastă la început, dar pe urmă s-a aranjat
- Afară de zapadă, spuse Chloe, era bine... și-si duse mâna la piept
- Unde mergem? Întreba Alise.
- Dacă vreți, pot să vă rezum conferința lui Partre, spuse Chick.
- Ai cumpărat multe produse de-ale lui după plecarea noastră? Întreba Colin.
- O!... Nu..., zise Chick.
- și cu serviciul? Întreba Colin.
- E!... Merge... zise Chick. Am un tip care mă-nlocuiește când trebuie să plec.
- și-l o face pe gratis? Întreba Colin.

92

- E!... Aproape! zise Chick. Vreți să mergem chiar acum la patinoar?
- Nu, mergem prin magazine, spuse Chloe. Dar dacă bărbații vor să se ducă la patinaj...

- E o idee, zise Colin.
- O sa le însolesc eu prin magazine, spuse Nicolas. Trebuie sa fac niste cumparaturi.
- E bine asa, spuse Isis. Sa mergem însa repede, ca sa mai avem si putin timp de patinaj dupa aceea.

XXXI

COLIN si CHICK patinau de-o ora si pe gheata începea sa se adune lume. Tot aceleasi fete, tot aceiasi baieti, tot cazaturi si tot feciori-farasari cu razuitoarea. Impiegatul tocmai pusese la pick-up un slagar pe care, de cîteva saptamîni, toti obisnuitii patinoarului îl învatasera pe dinafara, îl înlocui cu cealalta fata, la care se astepta toata lumea, caci toanele lui ajunsesera sa fie cunoscute, dar discul se poticni brusc si un glas cavernos rasuna în toate mega-foanele, afara de unul, disident, care continua sa dea muzica. Glasul îl ruga pe domnul Colin sa binevoiasca a veni la ghiseul de control, deoarece era chemat la telefon.

- Oare ce sa fie? spuse Colin.

Se grabi spre mantinela, urmat de Chick, si iese pe covorul de cauciuc. O lua de-a lungul barului si patruse în ghiseul de control, unde se afla microfonul. Omul cu discurile tocmai curata unul dintre ele cu peria de pir ca sa înlature asperitatile produse de uzura.

- Alo! zise Colin luînd receptorul. Asculta.

Chick îl vazut, mai întîi uluit, devenind apoi brusc de culoarea ghetii.

- E grav? întreba el. Colin îi facu semn sa taca.

- Vin acum, spuse el în receptor si-l puse în furca. Peretii cabinei se strîngeau si Colin iese, urmat

îndeaproape de Chick, cînd erau cît pe ce sa-l striveasca. O

93

lua la fuga pe patine. Picioarele i se raseau în toate partile. Chema un îngrijitor.

- Deschide-mi repede cabina 309.
- si pe-a mea, 311..., zise Chick.

îngrijitorul veni dupa ei cam agale. Colin se întoarse, îl zari la zece metri si astepta sa ajunga în dreptul lui. Luându-si avînt, îi expedie cu salbaticie o formidabila lovitura de patina sub barbie si capul îngrijitorului zbura si se înfipse într-unui dintre cosurile de aerisire ale instalatiei, în vreme ce Colin smulgea cheia pe care cadavrul, cu un aer absent, înca o mai tinea în mîna. Colin deschise o cabina si împinse în ea corpul îl scuipa si se napusti spre 309. Chick închise usa în urma lui.

- Ce s-a-ntîmplat? întreba el cînd ajunse, abia tragîn-du-si sufletul.

Colin îsi si scosese patinele si îsi încaltase pantofii.

- Chloe, zise Colin, Chloe e bolnava.

- Grav?

- Nu stiu, zise Colin. A avut o sincopa. Era gata si o pornise.

- Încotro? striga Chick.

- Acasa!..., striga Colin si disparu pe scara de beton sonor.

La celalalt capat al patinoarului, oamenii de la instalatii iesira sufocati, deoarece nu mai functiona ventilatia, si se prabusira, storsi de vлага, de jur-împrejurul pistei.

Chick, naucit, cu o patina în mîna, privea pierdut spre locul pe unde disparuse Colin.

Pe sub usa cabinei 128, o suvita de sînge spumos serpuia lent si lichidul rosu începu sa curga pe gheata în picaturi mari, aburinde si grele.

XXXII

ALERGA din rasputeri, si, în fata ochilor sai, oamenii se înclinau încet, cazînd ca niste popice, lungiti pe caldarîm, cu un plesnet moale, ca o foaie mare de carton lasata sa cada pe lat

94

si Colin alerga, alerga, unghiul ascutit al orizontului, strîns între case, se napustea spre el. Sub pasii sai era noapte. O noapte de vara neagra, amorfa si anorganica, iar cerul era fara culoare, un tavan, un unghi ascutit în plus, alerga spre vîrfurile piramidei, retezat în dreptul inimii de zone de noapte mai putin neagra, dar mai erau înca trei strazi pîna la a lui.

Chloe se odihnea, nespus de limpede, în frumosul lor crivat de nunta. Tinea ochii deschisi, rasufla însa din greu. Alise era cu ea. Isis îl ajuta pe

Nicolas care prepara, dupa Gouffe, un întaritor sigur, iar soricelul spargea în dintii lui ascutiti seminte de iarba de fiertura pentru bautura Iui cea mai grozava.

Colin nu stia însa, alerga, îi era frica, de ce n-ajunge oare sa stam întotdeauna împreuna, trebuie sa-ti fie si frica, poate-i un accident, a strivit-o vreo masina, o fi întinsa-n pat, n-o s-o pot vedea, n-au sa ma lase sa intru, da, ce va-nchipuiti, c-o sa-mi fie frica de Chloe a mea, o s-o vad în ciuda voastra, ba nu, Colin, nu intra. Poate nu-i decît ranita, atunci n-o sa se-ntîmple nimic, mîine o sa mergem împreuna la Padure, ca sa revedem banca, îi tineam mîna într-a mea, si parul ei lînga al meu, parfumul ei pe perna. îi iau mereu perna, iar o sa ne batem seara, perna mea i se pare prea îndesata, ramîne prea rotunda sub capul ei, si cînd i-o iau, pe urma, miroase ca parul ei. N-o sa-i mai simt niciodata dulcea mireasma a parului.

În fata i se înalta trotuarul. II trecu dintr-un salt de urias, era la primul etaj, urca, deschise usa si totul era calm si linistit, nici urma de oameni în negru, nici urma de duhovnic, tihna covoarelor cu desene gri-albastre. Nicolas îi spuse: "Nu-i nimic grav", si Chloe surîse, era fericita sa-l revada.

XXXIII

MINA CHLOEI, calda si încrezatoare, statea în mîna lui Colin. îl privea, ochii ei limpezi, un pic mirati, îl priveau destinsi. La picioarele platformei, în camera, se îngramadeau griji, se-nversunau sa se înabuse unele pe altele. Chloe îsi simtea o forta opaca în trup, în torace, o prezenta vrajmasa,

95

nu se pricepea sa lupte, tusea din cînd în cînd, ca sa-si urneasca adversarul înclestat în miezul carniei ei. I se parea ca respirînd adînc se lasa de-a binelea prada furiei cenusii a inamicului, rautatii lui viclene. Pieptul abia i se ridica, si atingerea cearsafurilor netede pe picioarele lungi si goale îi domolea miscarile. Lînga ea, Colin, putin încovoiat, o privea. Se lasa noaptea, se încheaga în straturi concentrice în jurul micului nucleu luminos al lampii aprinse la capatiul patului, încastrata în perete, închisa cu o placa rotunda de cristal mat

- Pune-mi niste muzica, iubitele, spuse Chloe. Pune-mi melodiile care-ti plac tie.

- O sa te oboseasca, spuse Colin.

Glasul lui venea de undeva, de foarte departe, arata rau. Pieptul întreg îi era ocupat de inima, abia acum îsi dadea seama de asta

- Nu, te rog, zise Chloe.

Colin se scula, coborî scarita de stejar si încarca aparatul automat. Difuzoare se gaseau în toate încăperile. îl puse în functiune pe cel din dormitor.

- Ce-ai pus? întreba Chloe. Surîdea stia prea bine.

- Îți aduci aminte? zise Colin.

- Mi-aduc...

- Nu te doare?

- Nu prea rau.

Acolo unde fluviile se varsa-n mare ia nastere o bara greu de trecut, si mari vârtejuri înspumate în care joaca epavele. între noaptea de afara si nimbul lampii, aducerile-a-minte se revarsau din întuneric, se izbeau de lumina si, când cufundate, când la suprafata, își aratau pîntecele albe si spinarile argintii. Chloe se ridica putin.

- Hai, stai lînga mine.

Colin se apropie de ea, se lungi la capatîi de-a latul patului si capul Chloe i se odihnea în scobitura bratului stîng. Dantela de la camasa ei usoara îi desena pe pielea aurie o plasa nestatornica, umflata cu gingasie de boltirea sînilor. Mîna Chloe se agata de umarul lui Colin.

- Nu esti suparat?...

- De ce suparat?

96

- Ca ai o nevasta asa de neroada...

O saruta-n adîncitura umarului încrezator.

- Trage-ti un pic bratul, Chloe. O sa racesti.

- Nu mi-e frig, spuse Chloe. Asculta discuri.

Era ceva eterat în cîntecul lui Johnny Hodges, ceva inexplicabil si desavîrsit de senzual. Senzualitatea în stare pura, desprinsa de trup.

Colturile camerei se modificau si se rotunjeau sub înrîurirea muzicii. Colin si Chloe se odihneau acum în centru] unei sfere.

- Ce-a fost? întreba Chloe.
- *The Mood to be Wooed*, raspuse Colin.
- Simteam ca-i asta, spuse Chloe. Cum o sa poata intra doctorul la noi în camera, acum, cu forma asta?

XXXIV

NICOLAS se duse sa deschida. în prag era un doctor.

- Sînt doctorul, zise el.
- Bine, zise Nicolas. Daca vreti sa va dati osteneala sa ma urmati...

îl lua dupa sine.

- Iata, explica el, dupa ce ajunsera la bucatarie. Gustati de-aici si spuneti-mi cum vi se pare.

Era, într-un receptacol silico-sodo-calcio-vitrificat, o bautura de-o culoare aparte, batînd în purpura lui Cassius si verdele de basica udului cu o usoara virare spre albastrul de crom.

- Ce-i asta? întreba doctorul.
- O bautura..., spuse Nicolas.
- stiu asta..., dar, zise doctorul, la ce e buna?
- Un întaritor, zise Nicolas.

Doctorul duse paharul la nas, adulmeca, se aprinse, trase-n piept si gusta, apoi bau si se tinu de burta cu amîndoua mîinile, dînd drumul trusei de doctorizat.

- Are efect, nu? zise Nicolas.
- PhhhL. Da, zise doctorul. Sa plesnesti, nu alta... Sînteti veterinar?

97

- Nu, zise Nicolas, bucatar. în sfîrsit, efect are, prin urmare.
- Destul, zise doctorul. Ma simt înveselit.

- Veniti sa vedeti bolnava, spuse Nicolas. Acum sînteti dezinfectat.

Doctorul se urni din loc, dar în directia gresita. Parea destul de putin stapîn pe miscarile sale.

- Ei! zise Nicolas, ia spuneti!... Sînteti în stare sa consultati, nu?
- De, zise doctorul, as dori si avizul unui confrate, asa ca l-am rugat pe Mangemanche sa vie...
- Bun, zise Nicolas. Atunci, poftiti pe-aici. Deschise usa dinspre scara de serviciu.
- Coborîti trei etaje si faceti la dreapta. Intrati si acolo este...
- Bine, zise doctorul...

Începu sa coboare si se opri brusc.

- Da' unde sînt?
- Acolo..., zise Nicolas.
- Ah! Bine!..., zise doctorul.

Nicolas închise usa la loc. Sosea si Colin.

- Ce-a fost? întreba el.
- Un doctor. Parea idiot, asa ca m-am descotorosit de el.
- Da' e nevoie de un doctor, zise Colin.
- Sigur ca da, zise Nicolas. Trebuie sa vina Mangemanche.
- Mai bine, zise Colin. Se auzi iar soneria.
- Stai pe loc, zise Colin, ma duc eu.

Pe culoar, soricelul i se catara pe picior, cocotîndu-se pe umarul drept. Se grabi si-i deschise profesorului.

- Buna ziua! zise acesta din urma.

Era îmbracat în negru si purta o camasa de un galben tipator.

- Din punct de vedere fiziologic, declara el, negrul pe fond galben reprezinta contrastul maxim. Adaug ca nu oboseste vederea si ca astfel eviti sa fii strivit pe strada.

-- Desigur, încuviinta Colin.

Profesorul Mangemanche sa tot fi avut vreo patruzeci de ani. Era în stare sa si-i duca-n cîrca. Dar nici unul mai mult. Era spîm, avea o barbuta ascutita, ochelari inexpressivi.

- Vreti sa ma urmati? propuse Colin.

- Nu stiu, zise profesorul, sovai... Se hotarî totusi.

- Cine e bolnav?

- Chloe, zise Colin.

- Ah! zise profesorul, asta-mi aminteste-o melodie...

- Da, zise Colin, chiar aceea e.

- Bun, încheie Mangemanche, sa mergem. Ar fi trebuit sa mi-o spuneti mai devreme. Ce are?

- Nu stiu, zise Colin.

- Nici eu, marturisi profesorul; acum pot sa ti-o spun pe sleau.

- Da' o sa stiti curînd? întreba Colin nelinistit.

- Se poate, spuse profesorul Mangemanche, dubitativ. Ar mai trebui a o examina...

- Dar veniti odata..., spuse Colin.

- Desigur..., zise profesorul.,

Colin îl conduse pîna la usa camerei si-si aminti deodata ceva

- Fiti atent cînd intrati, spuse el, e rotunda.

- Da, sînt deprins, zise Mangemanche, e însarcinata?

- Nu, nu, zise Colin..., sînteti idiot... camera e rotunda.

- Rotunda, rotunda? întreba profesorul. Ati pus prin urmare un disc de Ellington?

- Da, zise Colin.
- Am si eu acasa, spuse Mangemanche. Cunoasteti *Slap Happy*?
- Prefer..., începu Colin, dar își aminti de Chloe care astepta, si-l împinse pe profesor în camera.
- Buna ziua, zise profesorul. Urca scara
- Buna ziua, raspunse Chloe. Cum va simtiti?
- Ei, Doamne, raspunse profesorul, ma mai supara ficatul din când în când. stiti ce-i durerea de ficat?
- Nu, zise Chloe.
- Bineînțeles, raspunse profesorul, cu siguranta ca n-aveti nimic la ficat.

99

Se apropie de Chloe si-i lua mâna.

- Cam calduta, hm?
- Nu-mi dau seama.
- Da, zise profesorul, dar nu e bine. Se azeza pe pat.
- Sa va fac o auscultatie, daca nu va plictiseste.
- Va rog, zise Chloe.

Profesorul scoase din trusa un stetoscop cu amplificator si lipi capsula de spatele Chloe.

- Numarati, zise el. Chloe numara.
- Asta nu, spuse doctorul, dupa douazeci si sase vine douazeci si sapte.
- Da, zise Chloe, scuzati-ma
- E de-ajuns, de altfel, zise doctorul. Tusiti?
- Da, zise Chloe, si tusi.
- Ce are, domnule doctor? întreba Colin, e ceva grav?

- Hhm!..., spuse profesorul, are ceva la plămînul drept Nu stiu însa ce anume...

- si-atunci? întreba Colin.

- Ar trebui sa vina la mine pentru un examen mai perfectionat, spuse profesorul.

- Nu prea vreau sa se scoale din pat, domnule doctor, spuse Colin. Daca i se face rau, ca azi dupa-amiaza?

- Nu, zise profesorul, nu-i ceva grav. Am sa va dau o reteta, dar va trebui s-o respectati.

- Desigur, domnule doctor, zise Chloe. își duse mîna la gura si începu sa tuseasca.

- Nu tusiti, zise Mangemanche.

- Nu tusi, iubito, zise Colin.

- Nu pot sa ma tin, zise Chloe, cu o voce întretaiata de tuse.

- Foarte curioasa muzica i se aude în plămîn, spuse profesorul.

Parea cam plictisit

- E normal, domnule doctor? întreba Colin,

- Pîna la un punct., raspunse profesorul.

Se trase de barbuta, care reveni la locul ei cu un pocnet sec.

- Cînd sa va vizitam, domnule doctor? întreba Colin.

100

- Peste trei zile, rasj repun aparatele în functiune

- De obicei nu rîndul ei.

va s

BIBLIOTECA JUDEȚEANĂ iunsH profesoral. Trebuie sa-mj

V-IU

T nITe" ua "CiITDc" T3

- Nu, zise profesorul. Prefer sa construiesc aeromo-dele, dar sînt tot timpul sîcîit, asa ca de-un an de zile o lungesc cu unul si n-am timp sa termin. Sa te scoata din sarite, nu alta !...

- Desigur, zise Colin.

- Niste rechini, zise profesorul. Ma asemui cu bunavointa nefericitului de naufragiat pe care monstri hulpavi abia asteapta sa-l vada picotind ca sa-i rastoarne luntrea fragila.

- Frumoasa imagine, zise Chloe, rîzînd încetisor ca sa nu tuseasca iarasi.

- Atentie, micuto, spuse profesorul, punîndu-i mîna pe umar. E o imagine complet tîmpita, tinînd seama ca, dupa *Geniul civil* din 15 octombrie 1944, contrar opiniei comune, din cele treizeci si cinci de specii de rechini cunoscute, doar trei sau patru manîncea oameni! si totusi, ei se dau mai putin la om decît omul la ei....

- Ce bine vorbiti, domnule doctor, zise Chloe cu admiratie.

Ii placea mult doctorul acesta

- *Geniul civil*, zise doctorul. Nu eu. si cu asta va las. Depuse un tocait pe obrazul drept al Chloe si-o batu

usurel pe umar, dupa care coborî scarita îsi încurca piciorul drept în cel stîng si pe cel stîng în ultimul fuscel si veni de-a berbeleacul.

- Aveti o instalatie speciala, tinu el sa-i atraga atentia lui Colin, frecîndu-si salele cu vigoare.

- Scuzati-ma, zise Colin.

- si pe urma, adauga profesorul, încaperea asta sferica are ceva deprimant. Încercati sa puneti *Slap Happy*, o va face probabil sa-si revina la loc sau, daca nu, dati-o la rindea

- Asa vom face, zise Colin. Ati fi de acord cu un mic aperitiv?

- Fie, zise profesorul. La revedere, micuto, striga el catre Chloe cînd sa iasa din camera.

71

li

Chloe tot mai rîdea. De jos, o zareaî asezata în uriasul pat scund ca pe-o estrada de ceremonie, luminata dintr-o parte de lampa electrica. Razele de lumina i se filtrau prin par, luînd culoarea soarelui prin ierburile abia încoltite, iar lumina ce-i mîngîiase pielea se asternea pe lucruri, aurie.

- Ai o sotie draguta, îi spuse profesorul lui Colin în anticamera.
- Da, zise Colin.

si izbucni dintr-o data în plîns, stiind cît suferea Chloe.

- Ei, zise profesorul, ma pui într-o situatie penibila... O sa trebuiasca sa te consolez... Ia uite...

Scotoci într-un buzunar interior de la haina si scoase din el un carnetel legat în piele rosie.

- Uite-o pe-a mea
- A dumneavoastra? întreba Colin care facea sfortari sa se linisteasca.
- Sotia mea, explica profesorul.

si Colin deschise masinal carnetul si izbucni în rîs.

- Asta e, zise profesorul. Nu da gres niciodata. Toti fac haz. Dar, la urma urmelor..., ce-o fi avînd oare asa de caraghios?
- Eu... nu... nu stiu, se bîlbîi Colin, si se prabusi, prada unei crize de hlizeala acuta.

Profesorul îsi relua carnetul.

- Sînteti toti o apa si-un pamînt, zise el, va-nchipuiti ca femeile au nevoie sa fie frumoase... Ei, si cu aperitivul cum ramîne?

XXXV

COLIN, urmat de Chick, împinse usa negustorului de leacuri. Usa facu "DingL." si geamul i se pravalî peste un sistem complicat de fiole si aparate de laborator.

Alarmat de zgomot, negustorul îsi facu aparitia. Era înalt, batrîn si costeliv, iar capul îi era împodobit de-o coama alba zburlita.

Se repezi la tejghea, apuca telefonul si forma un numar cu iuteala capatata dintr-o lunga deprindere.

- Alo! zise el.

102

Vocea lui avea timbrul unei sirene de ceata, iar podeaua, sub picioarele lui lungi, negre si plate, se legana ritmic înainte si-napoi, în vreme ce pale de neguri maturau tejgheaua.

- Alo! Firma Gershwin? Ati putea sa-mi înlocuiti un geam la usa de la intrare?!! într-un sfert de ora?... Grabiti-va, se poate sa vina alt client... Bine...

Lasa jos receptorul care-si reveni cu greu în furca.

- Domnilor, cu ce va pot fi de folos?

- Sa executati reteta aceasta..., sugera Colin. Farmacistul lua hîrtia, o îndoi sub forma unei benzi

lungi si înguste si-o introduse într-o mica ghilotina de birou.

- S-a facut, zise el apăsînd un buton rosu. Cutitul cazu si reteta se dezdoi si cazu fleasca.

- Treceti azi la ceasurile sase dinspre seara, doctoriile vor fi gata

- stiti însa, zise Colin, sîntem foarte grabiti...

- Am vrea, adauga Chick, sa ni le faceti pe loc.

- Bine, raspunse negustorul, atunci asteptati, va rog. Ma duc sa prepar cele de trebuinta.

Colin si Chick se asezara pe o bancheta de catifea purpurie, drept în fata tejghelei, si asteptara. Negustorul se lasa în jos îndaratul tejghelei si parasi încaperea pe o usa ascunsa, tîrîndu-se aproape neazit Frecusul trupului sau desirat si costeliv pe parchet se auzi tot mai stins, apoi se mistui în aer.

Cei doi priveau peretii. Pe lungi etajere de arama patinata se aliniau borcane cu substante simple si leacuri topice suverane. O fluorescenta compacta emana din ultimul borcan din fiecare sir. într-un recipient conic de sticla groasa si corodata, mormoloci umflati se învîrteau în spirala descendenta si atingeau fundul recipientului, apoi plecau iar spre suprafata, vertical, si îsi reluau rotirea excentrica, lasînd în urma o dîra

alburie de apa densificata. Alaturi, pe fundul unui acvariu lung de cîtiva metri, negustorul instalase un banc de încercare pentru broaste cu duze si, ici-colo, zaceau . cîteva broaste inutilizabile ale caror inimi, patru la numar, abia mai bateau.

În spatele lui Chick si-al lui Colin se desfasura o vasta fresca ce-l înfatisa pe negustorul de leacuri preacurvind cu

103

maica-sa, în costumul lui Cesare Borgia la curse. Pe mese erau o multime de masini de confectionat pilule si unele mergeau, desi cu încetinitorul.

Pilulele ieseau dintr-un stut de sticla albastra si erau colectate în mîini de ceara care le puneau în cornete de hîrtie plisata.

Colin se scula în picioare ca sa priveasca mai bine masina cea mai apropiata si dadu la o parte carterul ruginit care o proteja. Înăuntru, un animal compozit, jumătate carne, jumătate metal, se spetea sa-nghita materia prima si s-o elimine sub forma de cocoloase uniforme.

- Vino sa vezi, Chick, zise Colin.

- Ce? întreba Chick.

- E foarte curios!..., zise Colin.

Chick privi. Animalul avea un maxilar alungit care executa miscari laterale rapide. Sub pielea transparenta se observau coaste tubulare din otel subtire si o conducta digestiva care se contracta lenes.

- E un iepure modificat, zise Chick.

- Crezi?

- E un procedeu curent, spuse Chick. Pastrezi functia dorita. Acesta si-a pastrat miscarile tubului digestiv, fara partea chimica a digestiei. E mult mai simplu decît sa faci pilule cu un tabletor obisnuit.

- Ce manînce? întreba Colin.

- Morcovi cromati, raspuse Chick. Se fabricau la uzina în care-am lucrat dupa terminarea liceului. si apoi li se dau elementele constitutive ale pilulelor...

- Grozava inventie, zise Colin, si face pilule foarte reusite.

- Da, zise Chick. Rotunde detoL

- Ia spune-mi..., zise Colin întorcându-se ca să se așeze.
- Ce? Întreba Chick.
- Cît ti-a mai rămas din cei douăzeci și cinci de mii de dublezoni pe care ti-i dadusem înainte de plecarea în călătorie?
- Hmmm!..., răspunse Chick.
- Ar fi timpul să te hotărăști să te-nșori cu Alise. E-atît de umilitor pentru ea să-o duci mai departe ca acum!!!

104

- Da..., răspunse Chick.
- În fine, ti-au rămas douăzeci de mii de dublezoni, nu? Oricum... Ajunge pentru căsătorie...
- Numai că..., zise Chick.

Se opri, îi venea greu să-i dea drumul.

- Numai că ce? insistă Colin. Nu ești singurul care să aibă încurcături banesti...
- știu eu, zise Chick.
- și atunci? zise Colin.
- Atunci, zise Chick, nu mi-au mai rămas decît trei mii două sute de dublezoni...

Colin se simtea groaznic de ostenit. În creier i se-nvîrteau, cu un vuiet surd de maree, forme ascuțite și spalacite. Întepeni pe bancheta.

- Nu-i adevărat..., spuse el.

Era frînt de oboseală, frînt de parcă ar fi fost pus să-alerge, sub amenințarea cravasei, într-o lungă cursă cu obstacole.

- Nu-i adevărat..., repeta el... Vrei să-mi tragi o pacaleală...
- Nu... zise Chick.

Chick statea în picioare. Rîcîia, cu vîrfurile degetului, colțul mesei de lîngă el. Pilulele se rostogoleau în stuturile de sticlă cu un zgomot marunt de bile,

iar mototolitul hîrtiei de catre mîinile de ceara crea o atmosfera de restaurant magdalenian.

- Da' ce-ai facut cu ei? întreba Colin.
- Am cumparat Partre, spuse Chick. Se cauta în buzunar.
- Ia priveste. L-am gasit ieri. Nu-i o minune?

Era *Florile refuzate* în marochin perlat cu planse de Kierkegaard.

Colin lua cartea si-o privi; nu vedea însa paginile. Vedea ochii Alisei, la nunta lui, si privirea de minunare trista pe care-o arunca rochiei purtate de Chloe. Dar Chick nu putea înțelege. Ochii lui Chick nu se ridicau niciodata asa de sus.

- Ce vrei sa-ti spun..., sopti Colin. Deci ai cheltuit tot?...

105

- Saptamîna trecuta am pus mîna pe doua manuscrise de-ale lui, spuse Chick si vocea-i tremura de-o înflacarare înabusita. si i-am si înregistrat sapte conferinte...
- Da... zise Colin.
- De ce ma-ntrebi? spuse Chick. Pai lui Alise îi e totuna dac-o iau sau nu de nevasta. Asa cum e, e fericita. O iubesc mult, stii, si pe urma si ei îi place enorm Partre!

Una dintre masini parea s-o ia razna Pilulele ieseau în cascada si cînd cadeau în cornetele de hîrtie tîsneau fulgere

violete.

- Ce se-ntîmpla? spuse Colin. E periculos?
- Nu cred, spuse Chick. Oricum, sa nu stam lînga ea. Auzira, destul de departe, închizîndu-se o usa, si negustorul de leacuri se ivi brusc îndaratul tejghelei.
- V-am facut s-asteptati, spuse el.
- Nu conteaza, îl asigura Colin.
- Ba da..., zise negustorul. Anume am facut-o. Chestiune de reputatie.

- Una dintre masinile dumneavoastra parca a luat-o razna, spuse Colin arătându-i instalatia cu pricina.

- Aha!..., zise negustorul de leacuri.

Se apleca, lua de sub tejghea o carabina, o duse la umar, si, tintind linistit, trase. Masina zvîcni în aer si cazu horcaind.

- Nu-i nimic, spuse negustorul. Din cînd în cînd precumpaneste iepurele asupra otelului si trebuie suprimat

Ridica masina, apasa pe carterul inferior ca s-o faca sa urineze si-o atîrna într-un cui.

- Poftiti leacurile, zise el scotînd o cutie din buzunar. Fiti atent, sînt foarte tari. Nu depasiti doza.

- Ah! zise Colin. si, dupa dumneavoastra, pentru ce sînt?

- N-as putea sa spun..., raspunse negustorul.

Îsi trecu prin chica alba o mîna lunga cu unghii ondulate.

- Ar putea fi pentru multe lucruri..., trase el concluzia. Dar o planta obisnuita n-ar rezista multa vreme la asa ceva.

- Ah! zise Colin. Cît va datorez?

- E foarte scump, spuse negustorul. Ar trebui sa ma ucideti si sa plecati fara sa platiti...

106

- Oh! zise Colin, sînt prea obosit..

- Atunci, doi dublezoni, spuse negustorul. Colin scoase portofelul.

- stiti, spuse negustorul, e furt curat

- Mi-e totuna., spuse Colin, cu glas stins. Plati si pleca. Dupa el venea Chick.

- Esti prost, spuse negustorul de leacuri, conducîndu-l pîna la usa. Sînt batrîn si slabanog.

- N-am timp, sopti Colin.
- Nu-i adevarat, spuse negustorul. N-ati fi asteptat atîta..
- Acum am leacurile, spuse Colin. La revedere, domnule.

Pe strada înainta piezis, atacînd dintr-o coasta, ca sa-si crute fortele.

- stii, spuse Chick, n-o sa ma despart de Alise chiar daca nu ma-nsor cu ea..
- Oh! spuse Colin. Nu pot sa-ti spun nimic... în definitiv, te priveste...
- Asa-i viata, spuse Chick.
- Nu, spuse Colin.

XXXVI

VÎNTUL își croia drum printre frunze si ieseia din copaci împovarat cu miresme de muguri si de flori. Oamenii paseau ceva mai sus si respirau mai adînc, caci era aer din belsug. Soarele își desfacea razele pe îndelete si le aventura, prevazator, prin locuri cu neputinta de atins direct, curbîndu-le în unghiuri rotunjite si untdelemnii, dar se izbea de lucruri foarte negre si atunci si le retragea iute detot, cu o miscare nervoasa si precisa de caracatita aurie. Enormul lui trup arzator se apropie încetul cu încetul si apoi, încremenit, începu sa vaporizeze apele continentale si orologiile batura de trei ori.

Colin îi citea Chloeii o poveste. Era o poveste de dragoste si se sfîrsea bine. Tocmai atunci eroul si eroina își scriau scrisori.

107

- De ce dureaza atîta? spuse Chloe. De obicei merge mult mai repede...
- Esti chiar asa de obisnuita cu lucrurile astea? întreba Colin.

Pisca zdravan de vîrf o raza de soare care se pregatea sa atinga un ochi al Chloeii. Raza se contracta domol si porni sa se plimbe pe mobilele din camera.

Chloe rosi.

- Nu, nu sînt obisnuita..., spuse ea sfioasa, dar mi se pare...

Colin închise cartea.

- Ai dreptate, Chloe.

Se ridica si se apropie de pat

- E vremea sa-ti iei o pilula. Chloe se înfiora.

- E foarte neplacut, spuse ea. E musai?

- Cred ca da, spuse Colin. Asta-seara o sa te duc la doctor acasa, o sa stie, în sfîrsit, ce ai. Pîna atunci trebuie sa-ti iei pilulele. Pe urma, poate c-o sa-ti dea altceva...

- E groaznic, spuse Chloe.

- Trebuie sa fii rezonabila.

- Cînd iau o pilula, parca mi s-ar încaiera doua fiare-n piept si nici nu-i adevarat., nu trebuie sa fii rezonabil...

- E mai bine sa nu fii, uneori însa trebuie, spuse Colin. Deschise cutiuta

- Au o culoare urîta, spuse Chloe, si duhnesc.

- Sînt ciudate, recunosc, spuse Colin; dar trebuie sa le iei.

- Uite, spuse Chloe. Se misca singure si sînt si pe jumătate transparente si cu siguranta e ceva viu în ele.

- Sigur e ca-n apa pe care-o bei dupa ele, spuse Colin, nu traiesc mult

- Ce prostie spui... poate-i un peste... Colin începu sa rîda.

- Atunci o sa te-ntareasca. Se apleca spre ea si o saruta.

- Ia-o, Chloe, iubito, fii draguta!

- O iau, spuse Chloe, dar atunci sa ma saruti!

- Sigur, spuse Colin. Nu ti-e lehamite sa saruti un barbat rau ca mine...

- E drept ca nu esti frumos, îl necaji Chloe.

108

- Nu-i vina mea

Colin lasa nasul în pamînt

- Nu dorm destul, continua el.
- Colin, iubiture, saruta-ma, sînt rea. Da-mi doua pilule.
- Esti nebuna, spuse Colin. Doar una. Hai, înghite... Chloe închise ochii, pali si-si duse mîna la piept
- Gata, spuse ea, făcînd un efort, iar începe...

I se iveau broboane de sudoare la radacina parului stralucitor.

Colin se aseza lînga ea si-si petrecu un brat pe dupa gîtul ei. Ea îi prinse mîna într-ale ei si gemu.

- Linisteste-te, Chloe, draga mea, spuse Colin; trebuie.
- Ma doare..., sopti Chloe.

Lacrimi mari ca niste ochi îi aparura în coltul pleoapelor si-i desenara brazde reci pe obrazii bucalati si matasosi.

XXXVII

- NU MAI POT sa stau în picioare..., sopti Chloe. Statea pe marginea patului si încerca sa se scoale.
- Nu merge deloc..., sînt molesita detot

Colin veni lînga ea si-o ridica. Chloe se agata de umerii lui.

- Ține-ma, Colin. O sa cad!
- Te-a obosit statul în pat..., spuse Colin.
- Nu, spuse Chloe. Pilulele negustorului tau batrîn. Încerca sa stea singura în picioare si se clatina. Colin o

prinse si ea îl tîrî pe pat în cadere, alaturi de ea

- Asa mi-e bine, spuse Chloe. Stai lînga mine. Ce mult e de cînd nu ne-am mai culcat împreuna.
- Nu trebuie, spuse Colin.
- Ba da, trebuie. Saruta-ma. Sînt nevasta ta, da sau ba?
- Da, spuse Colin, dar nu ti-e bine.

- Nu-i vina mea, spuse Chloe, si buzele îi tremurara parca a plîns.

Colin se apleca spre ea si o saruta cu multa gingasie, ca si cum ar fi sarutat o floare.

109

- Mai, spuse Chloe. si nu doar pe fata... Ce, nu ma mai iubesti? Nu-ti mai trebuie femeie?

O strînse mai tare-n brate. Era calda si înmiresmata. Un flacon de parfum iesind dintr-o cutie capitonata-n alb.

- Da, spuse Chloe întinzîndu-se... mai...

XXXVIII

- SÎNTEM în întîrziere, afirma Colin.
- Nu-i nimic, spuse Chloe, potriveste-ti ceasul.
- si chiar nu vrei sa mergem cu masina?...
- Nu..., spuse Chloe. Vreau sa ma plimb cu tine pe strada.
- Da' e o bucata buna de drum!
- Nu-i nimic, spuse Chloe... Cînd m-ai... sarutat, adineauri, asta mi-a redat vloga Am pofta sa merg un pic.
- Sa-i spun atunci lui Nicolas sa vina sa ne ia cu masina? sugera Colin.
- Oh! daca vrei...

Pentru vizita la doctor își pusese rochita bleu-deschis, cu un decolteu triunghiular foarte jos si pe deasupra o mantila de linx cu toca asortata. Pantofii de piele de sarpe vopsit întregeau ansamblul.

- Hai, pisicuto, zise Colin.
- Nu-i pisica, afirma Chloe. E linx.
- E prea greu de pronuntat, spuse Colin.

Iesira din camera si pasira în antreu. In dreptul ferestrei, Chloe se opri.

- Oare ce-o fi aici? E mai putina lumina ca de obicei...

- Ba deloc, spuse Colin. E soare berechet.
- Ba da, mi-aduc bine-aminte, soarele venea pîna la desenul asta de pe covor, si-acum vine doar pîn-acolo...
- Depinde de ora, spuse Colin.
- Ba nu depinde de nici o ora, de vreme ce era tot la ora asta!...
- O sa ne uitam si mîine la aceeasi ora, spuse Colin.
- Vezi doar, venea pîna la a saptea dunga. Acolo, e la a cincea...
- Hai, spuse Colin, întîrziem.

10

Chloe își înjgheba un zîmbet cînd trecu pe dinaintea marii oglinzi de pe culoarul cu dale. Ceea ce avea ea nu putea fi grav si, de-acum înainte, aveau sa mearga des la plimbare. O sa-si dramuiasca dublezonii, îi ramasesera destui ca sa-si faca o viata placuta. Poate c-o sa si munceasca.

Broasca de otel zangani si usa se-nchise. Chloe se agatase de bratul lui. Mergea cu pasi marunti si usori. Colin facea un pas la doi de-ai ei.

- Sînt multumita, zise Chloe. E soare, si ce frumos miros copacii!
- Sigur! spuse Colin. E primavara!
- Da? spuse Chloe, facîndu-i malitioasa cu ochiul. -O luara la dreapta Mai aveau de trecut pe lînga doua

cladiri înainte de a intra în cartierul medical. O suta de metri mai departe, începura sa simta mirosul anestezicelor care, în zilele cu vînt, razbatea si mai departe. Constructia trotuarului se schimba Acum era un canal larg si plat, acoperit cu gratare de beton cu bare înguste si dese. Pe sub bare curgea un amestec de alcool si eter care cara tampoane de vata mînjita de scursori si de puroi, uneori de sînge. Lungi filamente de sînge pe jumătate coagulat colorau din loc în loc suvoiul volatil si fîsii de carne pe jumătate putrezita se perindau agale, învîrtindu-se ca niste iceberguri prea topite. Nu se simtea decît mirosul de eter. Fese de tifon si pansamente coborau de asemenea de-a lungul curentului, des-fasurîndu-si inelele adormite. În dreptul fiecărei cladiri se varsa în canal cîte un tub de evacuare si, privind cîteva clipe gura tuburilor, puteai stabili specialitatea medicului. Un ochi se-nvîrte în loc, îi privi cîteva momente si pieri sub un strat gros de vata, roscat si puhav, ca o meduza bolnavicioasa.

- Nu-mi place aici. Aerul o fi el foarte sanatos, dar de privit nu-i deloc placut...
- Deloc, zise Colin.
- Vino pe mijlocul strazii.
- Bine, spuse Colin, dar riscam sa fim striviti.
- Rau am facut c-am refuzat masina, spuse Chloe. Nici nu-mi mai simt picioarele.
- Ai noroc ca sta departe de cartierul marii chirurgii...
- Taci din gura! spuse Chloe. Nu mai ajungem odata?

111

Începu iarasi sa tuseasca din senin si Colin se facu alb ca varul.

- Nu tusi, Chloe!... o implora el.
- Nu, Colin, dragule..., spuse ea tinându-se din greu.
- Nu tusi... am ajuns... aici e.

Firma profesorului Mangemanche înfatisa o falca uriasa înghitind o lopata de sapator din care nu se mai vedea decât foaia de fier. Asta o facu pe Chloe sa râda. Încet detot, abia auzit, de frica sa n-o apuce iarasi tusea. Pe ziduri atâneau fotografii în culori cu vindecari miraculoase de-ale profesorului, luminate de lampi care, pentru moment, nu functionau.

- Vezi, spuse Colin. E un mare specialist. Celelalte case n-au o decoratie atât de bogata.
- Asta nu dovedeste decât ca are multi bani, spuse Chloe.
- Sau ca-i un om de gust E foarte artistic.
- Da, spuse Chloe. Aduce a macelarie model. Intrara si se pomenira într-un mare vestibul rotund

smaltuit în alb. Spre ei se-ndreapta o infirmiera.

- Aveti ora? întreba ea
- Da, raspunse Colin. Poate-am întârziat putin...

- N-are importanta, îi asigura infirmiera. Profesorul a terminat cu operatiile pe ziua de azi. Sînteti buni sa ma urmati?

Se supusera, si pasii le rasunau pe smaltul pardoselii cu un sunet mat si înalt. În peretele circular se deschideau o serie de usi si infirmiera îi conduse catre aceea care purta reproducerea la scara, în aur ambutisat, a firmei gigantice de afara. Deschise usa si se dadu la o parte lasîndu-i sa intre, împinsera înca o usa transparenta si masiva si se pomenira în biroul profesorului. Acesta din urma, în picioare la fereastră, își parfuma barbuta cu o periuta de dinti înmuiata în esenta de opoponax.

Se-ntoarse la auzul zgomotului si înainta spre Chloe cu mîna întinsa.

- Ei cum te simti azi?

- Pilulele erau groaznice, spuse Chloe.

Figura profesorului se întuneca. Acum avea un aer de corcitura.

- Suparator..., murmura el. M-asteptam.

112

Ramase un minut pe loc, visator, apoi își dadu seama ca mai tinea înca în mîna periuta de dinti.

- Tine asta, îi spuse el lui Colin, vîrîndu-i-o în mîna. sezi, puisor, îi spuse Chloe.

Ocoli biroul si se aseza si el.

- Vezi, îi spuse el, ai ceva la plamîn. Mai exact, ceva în plamîn. Speram sa fie...

Se întrerupse si se ridica brusc.

- Vorba lunga saracia omului, spuse el. Veniti cu mine. Pune periuta aia unde vrei, adauga el adresîndu-i-se lui Colin, care chiar ca nu mai stia cum sa scape de ea

Colin vru s-o urmeze pe Chloe si pe profesor, dar trebui sa dea la o parte un soi de val invizibil si dens care tocmai se lasase între ei. Inima i se strîngea de-o neliniste stranie si-i batea neregulat. Facu o sfortare, își reveni în fire si strînse pumnii. Adunîndu-si toate puterile, izbuti sa înainteze cîtiva pasi si, de cum îi atinse mîna Chloe, raul se risipi.

Ea îi dadu mîna profesorului care-o conduse într-o salita alba cu plafonul cromat si cu o întreaga latura ocupata de un aparat neted si bondoc.

- As prefera sa sezi, spuse profesorul. N-o sa dureze mult. ^

În fata masinii era un ecran de argint rosu, cu rama de cristal, si pe soclu scli pea un singur buton de reglare din email negru.

- Ramîi? Îl întreba profesorul pe Colin.
- Da, as vrea, spuse Colin.

Profesorul rasuci butonul. Lumina fugi din încăperea sub forma unui torent limpede care pieri pe sub usa si printr-o gaura de aerisire prevazuta sub masina si ecranul se lumina încetul cu încetul.

XXXIX

PROFESORUL Mangemanche îl batea usor pe spate pe Colin.

- Nu te nelinisti, batrîne, îi spuse el. Totul se poate aranja.

Colin privea în pamînt, zdrobit. Chloe îl tineea de brat. Se straduia din rasputeri sa para vesela.

113

- Asa e, spuse ea, n-o sa tina mult..
- Desigur, sopti Colin.
- În sfîrsit, adauga profesorul, daca-mi urmeaza tratamentul, o sa se simta probabil mai bine.
- Probabil, spuse Colin.

Erau în vestibulul rotund si alb si glasul lui Colin rasuna de tavan ca si cum ar fi venit de foarte departe.

- În orice caz, încheie profesorul, o sa va trimit nota de plata.
- Bineînteles, spuse Colin. Va multumesc pentru grija aratata, domnule doctor...
- si daca nu-i merge mai bine, spuse profesorul, sa mai veniti la o consultatie. Mai e înca o solutie, operatia, pe care nici macar n-am luat-o în considerare.
- Sigur ca da, spuse Chloe, strîngîndu-l pe Colin de brat, si de data asta izbucni în hohote de plîns.

Profesorul se tragea de barbute cu amîndoua mîinile.

- Foarte neplacut, spuse el.

Urta un moment de liniste. Îndaritul usii transparente, aparut o infirmiera si ciocani încet de doua ori. În fata ei, în interiorul usii, se aprinse o lampa verde "Intrati".

- A venit un domn care mi-a spus sa-i anunt pe doamna si pe domnul ca-i asteapta Nicolas.

- Multumesc, domnisoara Hoit, raspunse profesorul. Esti libera, adauga el, si infirmiera pleca.

- Ei bine! sopti Colin, o sa va spunem la revedere, domnule doctor...

- Desigur..., spuse profesorul. La revedere. Îngriji-ti-va... Încercati sa plecati...

XL

- CEVA RĂU? spuse Nicolas fara sa se întoarca, înainte ca masina sa demareze.

Chloe continua sa plînga, cu fata în blana alba, si Colin avea o fata de mort. Mirosul din trotuare devenea tot mai puternic. Vaporii de eter umpleau strada.

- Da-i drumul, spuse Colin.

- Ce are? Întreba Nicolas.

14

- Oh! Ceva mai rau nici nu se putea! spuse Colin.

Îsi dadu seama de ce-i iesise din gura si se uita la Chloe. O iubea atît de mult în clipa aceea, încît s-ar fi omorît pentru nesocotinta lui.

Chloe, chircita într-un colt al masinii, își musca pumnii. Parul lucios îi cadea peste ochi si ea își calca în picioare toca de blana. Plîngea din rasputeri, ca un copilas, dar fara zgomot.

- Iarta-ma, Chloe, iubito, spuse Colin. Sînt un monstru.

Se-apropie de ea si-o trase lînga el. Îi saruta bietii ochi rataciti si-i simtea inima batîndu-i înabusit si rar în piept

- O sa te vindecam, spuse el. Voiam sa spun ca nu ti se putea-ntîmpla nimic mai rau decît sa te vad bolnava, indiferent ce boala, ai avea...

- Mi-e frica..., spuse Chloe. Cu siguranta c-o sa ma opereze.

- Nu, spuse Colin. O sa te vindeci înainte.

- Ce are? repeta Nicolas. Pot sa va fiu de folos cu ceva?

Arata si el foarte nefericit Siguranta lui obisnuita i se muiase de-a binelea

- Chloe, draga mea, spuse Colin, linisteste-te.

- Sigur, spuse Nicolas. O sa se vindece foarte repede.

- Nufarul asta, spuse Colin. De unde-o fi luat asa ceva?

- Are un nufar? întreba Nicolas neîncrezător.

- În plămînul drept. Profesorul credea la început ca nu-i decît ceva de natura animala. Cînd colo, asta e. L-am vazut pe ecran. E de pe acum destul de mare, oricum însa, trebuie sa-i venim de hac într-un fel.

- Sigur ca da, spuse Nicolas.

- Nu va puteti da seama ce e, hohoti Chloe, doare asa de rau cînd se misca!!!

- Nu plînge, spuse Nicolas. N-ajuta la nimic si te mai si obosesti.

Automobilul demara. Nicolas îl conducea încet printre casele complicate. Soarele disparea treptat dupa copaci si vîntul se racorea.

115

î:::

- Doctorul e de parere sa se duca la munte. Pretinde ca frigul o sa omoare scîrbosenia aia...

- Precis din drum a luat-o, spuse Nicolas. Erau o gramada de porcarii de-astea

- Mai spune ca trebuie sa fie tot timpul înconjurata de flori, adauga Colin, ca s-o sperie pe cealalta...

- De ce? întreba Nicolas.

- Fiindca daca înflorește, spuse Colin, au sa apara si altele. Dar n-o sa-l lasam sa-nfloreasca...

- si asta-i tot tratamentul? întreba Nicolas.

- Nu, raspunse Colin.

- Ce mai e?

Colin sovaia sa raspunda. O simtea pe Chloe plângînd cu capul pe el si ura chinul la care se vedea silit s-o supuna.

- Nu trebuie sa bea..., spuse el.

- Ce?..., întreba Nicolas. Nimic?

- Nu, spuse Colin.

- Nici chiar nimic, totusi!

- Doua linguri pe zi..., sopti Colin.

- Doua linguri!..., spuse Nicolas.

Nu mai scoase nici un cuvînt si-si atinti privirea asupra drumului ce i se asternea în fata.

XLI

ALISE suna de doua ori si astepta. Usa de la intrare îi parea mai strîmta ca de obicei. Covorul era parca mai spalacit si mai subtiat îi deschise Nicolas.

- Buna ziua!..., spuse el. Ai venit sa-i vezi?

- Da, spuse Alise. Sînt acasa?

- Da, spuse Nicolas. Vino. Chloe e-aici. Închise usa la loc. Alise examina covorul.

- Nu mai e la fel de multa lumina aici ca-nainte, spuse ea De ce oare?

- Nu stiu, spuse Nicolas.

- Curios, spuse Alise. Acolo parca era un tablou?

- Nu-mi amintesc, spuse Nicolas. Îsi trecu prin par o mîna sovaielnica.

- La drept vorbind, spuse el, parca nu mai e aceeași atmosfera.
- Da, spuse Alise. Asta e.

Purta un taior maro-închis, elegant croit, și-n mîna ducea un buchet mare de narcise.

- Tu, spuse Nicolas, vad că ești în formă. Ți se merge bine, nu?
- Da, spuse Alise, bine. Chick mi-a făcut cadou un taior, vezi...
- Ți vine bine, spuse Nicolas.
- Norocul meu, spuse Alise, că ducesa de Bovouard are aceeași măsura cu mine. E de ocazie. Chick voia o hîrtie dintr-unul din buzunarele lui, și atunci l-a cumpărat.

Îl privi pe Nicolas și adăuga:

- Tu n-o duci grozav.
- Ei! Spuse Nicolas... Nu știu. Am impresia că-mba-trînesc.
- Ia să-ți vad pașaportul, spuse Alise. Nicolas căuta în buzunarul de la spate.
- Uite-l, spuse el.

Alise deschise pașaportul și pîli.

- Cîți ani aveai? Întreba ea în șoaptă.
- Douazeci și nouă... spuse Nicolas.
- Uite...

Nicolas număra. Ieseau treizeci și cinci.

- Nu-nțeleg..., spuse el.
- Trebuie să fie o greșeală, spuse Alise. Nu-ți dau mai mult de douăzeci și nouă de ani.
- Aratăm de douăzeci și unu, spuse Nicolas.
- O să se aranjeze sigur, spuse Alise.
- Îmi place părul tău, spuse Nicolas. Hai, hai să-o vezi pe Chloe.

- Ce se petrece-aici? întreba Alise îngândurată.
- Oh! spuse Nicolas. Boala asta Ne ravaseste pe toti. O sa se-aranjeze si-o sa-ntineresc.

Chloe statea lungita pe pat, îmbracata într-o pijama de matase mov si într-un capot lung din pichet satinat, într-o nuanță pală de un bej portocaliu. În jurul ei erau flori multe si mai cu seama orhidee si trandafiri. Erau si hortensii, garoafe, camelii, ramuri lungi de flori de piersic si de

117

migdal si brate întregi de iasomie. Chloe era desfacută la piept si pe chihlimbarul sînului drept i se reliefa o imensa corola albastră. Pometii îi bateau în trandafiri si ochii îi straluceau, uscăti înșă, iar parul îi era vaporos si electrizat ca firele de matase.

- O sa racești! spuse Alise. Învelește-te!
- Nu, sopti Chloe. Trebuie. Asa e tratamentul.
- Ce flori frumoase! spuse Alise. Colin e pe cale sa se ruineze, adăuga ea cu veselie ca s-o facă pe Chloe sa rîdă.
- Da, sopti Chloe. si schita un surîs chinuit.
- Caută de lucru, spuse ea cu voce stinsă. De-asta nu-i acasă.
- De ce vorbești așa? întreba Alise.
- Mi-e sete..., spuse Chloe într-un suspin.
- si chiar bei numai doua linguri pe zi? spuse Alise.
- Da..., ofta Chloe.

Alise se apleca spre ea s-o saruta.

- O sa te vindecî curînd.
- Da, spuse Chloe. Plec mîine cu Nicolas si cu masina.
- si Colin?
- El ramîne, spuse Chloe. Trebuie sa munceasca. Bietul Colin!... Nu mai are dublezoni...
- De ce? întreba Alise.

- Florile..., spuse Chloe.
- Crește? murmura Alise.
- Cine, nufarul? spuse Chloe încet. Nu, cred că e pe duca...
- Atunci ești multumită?
- Da, spuse Chloe. Dar mi-e tare sete.
- De ce nu aprinzi lumina? întreba Alise. E-asa de-ntu-neric aici.
- De câțva timp e-asa, spuse Chloe. De câțva timp. Nu-i nimic de făcut încerca.

Alise rasuci comutatorul și-n jurul lampii se desena un halou ușor.

- Mor lampile, spuse Chloe. și peretii se strâng. și fereastra, aici.
- Adevărat? întreba Alise.
- Privește...

18

Marea deschidere de sticlă care se întindea pe toată lățimea peretelui nu mai ocupa decât două dreptunghiuri lungi, rotunjite la capete. În mijlocul deschiderii se formase un soi de peduncul care lega cele două margini și zagazuia intrarea soarelui. Tavanul se lasase destul de mult și platforma pe care se afla patul lui Colin și Chloe nu mai era prea departe de podea.

- Cum se poate-asa ceva? întreba Alise.
- Nu știu..., spuse Chloe. Uite, nitica lumina.

Intrase soricelul cu mustatile negre cu un ciob de la un ochi de geam de pe culoarul dinspre bucatărie, care raspândește o lumină vie.

- De cum se face prea întuneric, explică Chloe, mi-aduce el puțin.

Mîngîie mica vietate care-si depuse prada pe noptieră.

- Ce draguta ești c-ai venit să mă vezi totuși, spuse Chloe.
- Oh, spuse Alise, știi doar că te iubesc.
- știu, spuse Chloe. și Chick?

- Oh! E bine, spuse Alise. Mi-a cumparat un taior.
- E frumos, spuse Chloe. Îți vine bine. Înceta sa mai vorbeasca.
- Ji-e rau? spuse Alise. Biata de tine. Se pleca si-o mîngîie pe Chloe pe obraz.
- Da, gemu Chloe. Ce sete mi-e...
- Te-nteleg, spuse Alise. Daca te-as saruta, nu ti-ar mai fi chiar asa de sete.
- Da, spuse Chloe. Alise se apleca spre ea.
- Oh! suspina Chloe. Ce buze racoritoare ai... Alise zîmbi. Ochii îi erau umezi.
- Unde pleci? întreba ea.
- Nu departe, spuse Chloe. La munte. Se-ntoarse pe partea stînga.
- Îl iubesti mult pe Chick?
- Da, spuse Alise. El însa tine mai mult la cartile lui.
- Nu stiu, spuse Chloe. Poate-i adevarat. Daca nu m-as fi maritat cu Colin, tare mult mi-ar placea sa fii tu cu el.

Alise o saruta înca o data.

119

XLII

CHICK iese din pravalie. Nu gasise nimic interesant înăuntru. Mergea privindu-si picioarele încaltate în piele brun-roscata si se minuna vazînd ca unul încearca sa-l traga într-o parte, iar celalalt în directia opusa. Medita cîteva clipe, construi în minte bisectoarea unghiului si se avînta de-a lungul acestei linii. Fu cît pe ce sa fie strivit de un urias taxi obez si nu scapa decît multumita saltului gratios ce-l azvîrli pe picioarele unui trecator, care înjura si intra în spital sa ceara îngrijire.

Chick porni mai departe, drept înaintea ochilor se afla o librerie, pe strada Jimmy Noone, cu o firma imitata dupa Mahogany Hali de Lulu White. Împinse usa care-i întoarse ghiontul cu brutalitate, si, fara sa mai insiste, intra prin vitrina.

Librarul fuma pipa pacii, sezînd pe operele complete ale lui Jules Romain, care le-a conceput anume pentru asta Avea o foarte frumoasa pipa a pacii din pamînt vegetal pe care-o înfunda cu frunze de maslin. Lînga el mai era o chiuveta ca sa-si verse matele si un prosop umed, ca sa-si racoreasca tîmplele, si un flacon de alcool mentolat pentru intensificarea efectului pipei.

Îsi ridica spre Chick privirea, descarnata si rau mirositoare.

- Ce doriti? Întreba el.
- Sa vad cartile..., raspunse Chick.
- Vedeti-le, spuse insul si se-afleca peste chiuveta, dar se speriasa degeaba

Chick o porni spre fundul pravaliei. Domnea o atmosfera prielnica descoperirilor. Sub talpi îi trosnira cîteva insecte. Mirosea a piele veche si a fum de frunze de maslin, miros mai degraba îngrozitor.

Cartile erau rînduite în ordine alfabetica, negustorul însa nu prea stia alfabetul, iar Chick gasi coltul cu Partre între A si U. Se-narma cu lupa si începu sa cerceteze legaturile. Nu-i trebui mult ca sa identifice pe un exemplar din *Finanta si Neonul*, celebrul studiu critic despre firmele luminoase, o amprenta digitala interesanta. Scoase febril din buzunar o cutiuta care cuprindea, pe lînga o pensula din par

de iepure, praf de compostat si un *îndreptar al sticletelui model*, de canonicul Vouille. Lucra grijuliu, comparînd cu o fisa pe care-o scoase din portofel, si se opri cu sufletul la gura. Era amprenta de la aratatorul stîng al lui Partre, pe care, pîna atunci, nimeni n-o putuse identifica decît pe pipele lui vechi.

Strîngînd la piept pretioasa descoperire, se întoarse la librar.

- Cît face asta?

Librarul se uita la carte si rînji:

- Ah! care va sa zica ai dat peste ea...!
- Ce-are asa grozav? Întreba Chick facînd pe miratul.
- Phhh!..., hohoti librarul, scapînd pipa care cazu în chiuveta si se stinse.

Trînti o înjuratura si-si freca mîinile, multumit ca nu mai trebuia sa traga din porcarii aia scîrboasa.

- Va-ntreb..., insista Chick.

Inima începea sa-l lase si pocnea zgomotos în cosul pieptului, neregulat, cu salbaticie.

- Ha, ha, ha!..., facu librarul înabusindu-se si rosto-golindu-se pe jos. Gumet mai esti!...

- Va rog, spuse Chick descumpanit, explicati-va...

- Când ma gîndesc, spuse librarul, ca pentru amprenta asta a trebuit sa-i ofer în mai multe rînduri pipa pacii si sa-nvat prestidigitatia ca s-o-n!ocuiesc, în ultima clipa, cu o carte....

- Sa zicem, spuse Chick. De vreme ce stii, cît?

- Nu-i scumpa, spuse librarul, dar am ceva si mai si. Asteapta.

Se ridica, disparu dupa un semiparavan care despartea pravalia în doua, scotoci în ceva si se întoarse imediat

- Iata, spuse el aruncînd pe tejghea un pantalon.

- Ce-i asta? sopti Chick nelinistit

O delicioasa înflacarare punea stapînire pe el.

- Un pantalon de-al lui Partre!..., vesti mîndru librarul.

- Cum ati izbutit? spuse Chick extaziat

- Am profitat de-o conferinta..., explica librarul. Nici n-a bagat de seama. Sînt si arsuri de pipa, stiti...

- Cumpar, spuse Chick.

- Ce? întreba negustorul, fiindca mai am ceva..

120

121

Chick își duse mîna la piept Nu reusi sa-si potoleasca zbuciumul inimii si-o lasa un pic s-o ia razna.

- Iata, spuse iarasi negustorul.

Era o pipa pe a carei imamea Chick recunoscuse lesne urma dintilor lui Partre.

- Cît? întrebă Chick.
- stiti, spuse librarul, ca în prezent pregătește o enciclopedie a gretei în douăzeci de volume cu ilustrații și-o să am manuscrise...
- Dar n-o să pot în vecii vecilor..., spuse Chick zdrobit
- și credeți că de-asta o să mă doara-n cur? întrebă librarul.
- Cît fac astea trei? întrebă Chick.
- O mie de dublezoni, spuse negustorul. Ultimul pret. Ieri am refuzat o mie două sute, și asta pentru că pari mai spalăt.

Chick scoase portofelul. Era alb ca varul.

XLIII

- VEZI, spuse Colin, nu mai punem fata de masa.
- Nu-i nimic, spuse Chick. Nu înțeleg însă de ce-i lemnul așa de soios...
- Nu știu, spuse Colin, cu gândul în alta parte. Cred că nu mai poate fi curățat Musteste mereu dinauntru.
- Oare înainte covorul nu era de lână? întrebă Chick. Țsta pare de bumbac...
- E același, spuse Colin. Nu, nu cred că-i altul.
- Curios, spuse Chick, ai impresia că ți se strîmtează lumea-n jur.

Nicolas aducea o supă grasă în care pluteau crutoane. Le umplu bine farfuriile.

- Ce-i asta, Nicolas? întrebă Chick.
- O supă â la Kub și cu făina de iocfidea, răspunse Nicolas. Ceva extra
- Ah! spuse Chick, ai dibuit-o în Gouffe?
- Ei, asta-i spuse Nicolas. E o rețetă de Pomiane. Gouffe, asta-i bun pentru snobime. și-apoi, ce material îți trebuie pentru asta!...
- Doar ai ce-ți trebuie, spuse Chick.

- Ce? spuse Nicolas. Doar gaze si frigider, ca peste tot. Oare ce vanchipuiti?

- Oh!... Nimic!!!, spuse Chick.

Se framînta pe scaun. Nu stia cum sa duca mai departe conversatia.

- Vrei vin? întreba Colin. Nu mai am decât de-asta în pivnita. Nu-i rau.

Chick întinse paharul.

- Alise a venit s-o vada pe Chloe, acum trei zile, spuse Colin. N-am putut s-o vad si ieri Nicolas a dus-o pe Chloe la munte.

- Da, spuse Chick. Mi-a spus Alise.

- Am primit o scrisoare de la profesorul Mangeman-che, spuse Colin. îmi cere bani multi. Cred ca-i un om capabil.

Pe Colin îl durea capul. Ar fi vrut ca Chick sa vorbeasca, sa-i povesteasca întâmplari, orice. Chick privea tinta în gol, prin fereastra. Deodata se ridica si, scotînd un metru din buzunar, se duse sa masoare giurgiuvelele.

- Mi se pare ca se schimba ceva, spuse el.

- Cum asa? întreba Colin cu nepasare.

- Se-ngusteaza, spuse Chick, ca si încaperea...

- Cum adica? întreba Colin. N-are nici o noima... Chick nu raspunse. își lua carnetul si creionul si

însemna niste cifre.

- Ti-ai gasit de lucru? întreba el.

- Nu..., spuse Colin. Am acum o întâlnire si alta mîine.

- Ce fel de slujba cauti? întreba Chick.

- O! ce-o fi, spuse Colin. Numai sa ma plateasca. Florile costa foarte mult

- Da, spuse Chick.

- si tu, cu slujba ta? spuse Colin.

- Aranjasem sa ma-nlocuiasca un tip, spuse Chick, pentru ca aveam multe de facut..

- Acceptasera? întreba Colin.
- Da, mergea, erau la curent.
- Atunci?

:

122

123

- Când sa ma întorc, îl lamuri Chick, mi-au spus ca celalalt se descurca foarte bine, daca vreau însa alt post, pot sa-mi ofere unul. Doar ca mai prost platit...

- Unchiul tau nu mai poate sa-ti dea bani, spuse Colin.

Nici macar nu-l mai întreba. I se parea evident

- N-o sa-i pot cere, spuse Chick. A murit
- Nu mi-ai spus...
- Nu era ceva interesant, sopti Chick.

Nicolas se întoarse cu o tigaie unsuroasa în care se zbateau trei cârnati negri.

- Mîncati-i asa, spuse el, nu pot sa le vin de hac. Sînt nemaipomenit de rezistenti. Am pus acid azotic, de asta-s negri, dar n-a fost de-ajuns.

Colin izbuti sa-si înfiga furculita într-unui dintre cârnati si-acesta se încovriga într-un ultim spasm.

- Eu am prins unul, spuse el. Treci la rînd, Chick!
- Încerc, dar e-al naibii de tare. Împrosca masa cu o pala de grasime.
- Drace! spuse el.
- Nu-i nimic, spuse Nicolas. Prinde bine pentru lemn. Chick reusi pîna la urma sa se serveasca, si Nicolas

duse cel de-al treilea cârnat

- Nu stiu ce se-ntîmpla, spuse Chick. Oare înainte era tot asa aici?

- Nu, marturisi Colin. E o schimbare peste tot Nu pot face nimic. E ca lepra. Asta de cînd nu mai am dublezoni...

- Nu mai ai deloc? întreba Chick.

- Foarte putini..., raspuse Colin. Am platit anticipat sederea la munte si florile, fiindca n-am vrut sa crut nimic ca s-o scap pe Chloe din asta Dar pe lînga asta, lucrurile merg prost de la sine.

Chick îsi ispravise cîrnatul.

- Vino sa vezi culoarul dinspre bucatarie! spuse Colin.

- Te urmez, spuse Chick.

Prin geamuri, de ambele parti, se întrezarea cîte un soare sters, livid, presarat cu pete negre mari, putin mai luminos în centru. Cîteva manunchiuri firave de raze izbuteau sa patrunda în culoar, dar, în atingere cu placile de

124

ceramica, odinioara atît de stralucitoare, se lichefiau siroind în lungi dîre umede. Un iz de beci se desprindea din pereti. soricelul cu mustatile negre, într-un ungher, îsi facuse un cuib la-naltime. Nu mai putea sa se joace pe pardoseala cu razele de aur, ca înainte. Se zgribulise într-o gramada de petice si dîrdîia tot, cu mustatile lungi încleiosate de umezeala. Reusise, o vreme, sa rîcîie un pic ochiurile de geam ca sa le faca sa straluceasca iar, dar îndeletnicirea era prea covîrsitoare pentru labutele lui si zacea de-atunci în coltul acela, tremurînd si stors de vlaga.

- Radiatoarele nu-ncalesc? întreba Chick, ridicîndu-si gulerul de la haina.

- Ba da, spuse Colin, încallesc toata ziua, dar nu-i nimic de facut. Aici a-nceput..

- Mare pacoste, spuse Chick. Ar trebui sa-l chemi pe arhitect.

- A venit, spuse Colin. si de-atunci s-a îmbolnavit

- Oh! spuse Chick. Poate o sa se rezolve.

- Nu cred, spuse Colin. Hai sa ne terminam masa cu Nicolas.

Intrara în bucatarie. si aici încaperea se micsorase. Nicolas, asezat la o masa lacuita în alb, mîncă distrat, citind o carte.

- Asculta, Nicolas..., spuse Colin.
- Da, spuse Nicolas. Ma pregateam sa va aduc desertul.
- Nu-i vorba de asta, spuse Colin. O sa-l mîncam aici. Altceva e. Nicolas, nu vrei sa te dau afara?
- N-am chef, spuse Nicolas.
- Trebuie. Aici scazi. Ai îmbatrînit cu zece ani în opt zile.
- Cu sapte ani, îl corecta Nicolas.
- Nu vreau sa te vad în halul asta. Nu esti tu de vina, ci atmosfera
- Dar tie, spuse Nicolas, tie nu-ti dauneaza?
- Nu-i totuna, spuse Colin. stiu ca trebuie s-o fac bine pe Chloe, restul mi-e indiferent, asa ca asupra mea n-are nici o influenta. Ce mai e pe la club?
- Nu ma mai duc deloc..., spuse Nicolas.

125

- Nu mai admit asa ceva, repeta Colin. Familia Ponteauzanne cauta un bucatar, am semnat eu în locul tau. Vreau sa-mi spui daca esti de acord.
- Nu, spuse Nicolas.
- Bine! spuse Colin, si totusi o sa te duci.
- E scîrbos din partea ta, spuse Nicolas. Am aerul ca spal putina ca un sobolan.
- Nu, spuse Colin. Trebuie. stii bine cît ma doare lucrul asta...
- Sigur ca stiu, spuse Nicolas si îsi închise cartea, lasîndu-si capul pe brate.
- N-ai de ce sa te superi, spuse Colin.
- Nu m-am suparat, mormai Nicolas. Ridica apoi capul. Plîngea în tacere.
- Sînt un idiot, spuse el.
- Esti un tip grozav, zise Colin.

- Nu, spuse Nicolas. As vrea sa ma sihastresc în unghiul odaii. As scapa de unghia vietii. si-apoi, acolo as fi linistit

XLIV

COLIN urca pe scara abia luminata de vitralii încremenite si se pomeni la primul etaj. În fata lui, pe piatra rece a zidului se reliefa o usa neagra. Întra fara sa sune, umplu o fisa cu date si o înmîna aprodului care o goli, o facu cocolos, o introduse în teava unui pistol gata pregatit si ochi atent un ghiseu amenajat în paravanul de alaturi. Apasa pe tragaci astupîndu-si urechea dreapta cu mîna stînga si trase, începu sa-si încarce iarasi tacticos pistolul în vederea unui nou vizitator.

Colin ramase în picioare pîna cînd o sonerie îi ordona aprodului sa-l introduca în biroul directorului.

Colin îl urma printr-un lung pasaj cu viraje în panta. La viraje, peretii ramîneau perpendiculari pe sol, înclinîndu-se, prin urmare, la un unghi corespunzator, si trebuia sa mearga foarte repede ca sa-si pastreze echilibrul. Înainte de a-si da seama ce se petrece cu el, se pomeni în fata directorului. Se aseza, docil, într-un fotoliu naravas care se cabra sub greu-

126

tatea lui si nu se astîmpara decît la un gest poruncitor al stapînului sau.

- Asadar?... spuse directorul.
- Ei bine, iata!... spuse Colin.
- Ce stii sa faci? întreba directorul.
- Cunosc primele notiuni... spuse Colin.
- Vreau sa spun, spuse directorul, cum îți petreci timpul?
- Cele mai luminoase ceasuri mi le petrec ca sa le-ntunec.
- De ce? întreba pe un ton mai scazut directorul.
- Fiindca ma supara lumina, spuse Colin.
- A!... Hm!... bombani directorul. stii pentru ce post cautam un om aici?
- Nu, spuse Colin.

- Nici eu..., spuse directorul. Trebuie sa-l întreb pe directorul meu adjunct. Dar nu mi se pare c-o sa poti face fata postului.

- De ce? întreba Colin la rîndul sau.

- Nu stiu..., spuse directorul.

Parea nelinistit si se dadu un pic înapoi, cu fotoliu cu tot.

- Nu te-apropia!..., spuse el repezit.

- Dar... nici nu m-am clintit..., spuse Colin.

- Da..., da..., bodogani directorul. Asa spun toti... si cînd colo...

Se apleca, neîncrezator, spre birou, fara a-l slabi din ochi pe Colin, si ridica receptorul, agitîndu-l violent.

- Alo!..., striga el. Imediat la mine!...

Puse receptorul în furca si continua sa-l masoare pe Colin cu o privire banuitoare.

- Cîti ani ai? întreba el.

- Douazeci si unu..., spuse Colin.

- Atîta-ti dadeam si eu..., sopti interlocutorul lui. Se auzi un ciocanit la usa.

- Intra! striga directorul, si chipul i se destinse.

În birou intra un ins subrezit de praful de hîrtie pe care-l inhalase întruna si ale carui bronhiolae ghiceai ca sînt pline ochi cu celuloza reconstituita. Sub brat ducea un dosar.

- Ai sfarîmat dosul de la scaun, spuse directorul.

127

Ti

- Da, spuse directorul adjunct Puse dosarul cu spatele pe masa.

- stiti, se poate repara... Se întoarce catre Colin.

- Va pricepeti la reparat scaunele cu spatar?

- Cred..., spuse Colin descumpanit. E foarte greu?
 - Am consumat, îl asigura directorul adjunct, aproape trei borcane de gumarabica si tot n-am reusit.
 - O sa le platesti, spuse directorul. Ți le voi opri din salariu.
 - Le-am oprit din salariul secretarei mele, spuse directorul adjunct. Nu fiti îngrijorat, domnule sef.
 - Prin urmare, întreba timid Colin, cautati pe cineva ca sa repare scaune?
 - Desigur! spuse directorul.
 - Nu-mi mai aduc bine aminte, spuse directorul adjunct. Dar dumneata nu *poti* sa repari un scaun...
 - De ce? spuse Colin.
 - Pur si simplu pentru ca nu poti, spuse directorul adjunct
 - Ma-ntreb cum de ti-ai dat seama? spuse directorul. -
 . În particular, spuse directorul adjunct, fiindca
- scaunele acestea sînt cu neputinta de reparat si, în general, fiindca nu-mi face impresia ca ar putea repara un scaun.
- Dar ce-are a face un scaun cu munca de birou? spuse Colin.
 - Pesemne ca dumneata te lungesti pe podea cînd lucrezi? rînji directorul.
 - Se vede treaba ca nu muncesti prea des, supralicita directorul adjunct
 - Ți-o spun pe sleau, spuse directorul, esti un trîntor!...
 - Asta esti..., un trîntor..., aproba directorul adjunct
 - Noi, conchise directorul, în nici un caz nu putem angaja un trîntor !...
 - Mai cu seama cînd n-avem sa-i dam de lucru..., spuse directorul adjunct.
 - E absolut illogic, spuse Colin naucit de vocile lor de birou.
 - De ce illogic, ai? întreba directorul,

- Pentru ca, spuse Colin, unui trîntor tocmai asta trebuie sa-i dai, sa nu munceasca.

- Asa care va sa zica, spuse directorul adjunct, prin Urmare vrei sa-i iei locul directorului?

Acesta din urma izbucni în rîs la un asemenea gînd.

- E nemaipomenit!..., spuse el.

Fata i se înnegura si-si trase fotoliul si mai îndarat.

- Ia-l de-aici..., îi spuse el directorului adjunct Acuma vad bine de ce-a venit... Hai, repede!... Cara-te de aici, puturosule! urla el.

Directorul adjunct se repezi la Colin, dar acesta puse mîna pe dosarul spatos uitat pe masa:

- Daca te-atingi de mine..., spuse el. Se retrase încetul cu încetul spre usa.

- sterge-o ! striga directorul. Unealta a lui Satin !

- Bosorogule, spuse Colin, si apasa pe clanta. Azvîrli spatarul spre birou si se napusti pe culoar. Cînd

ajunse la intrare, aprodul trase cu pistolul dupa el si glontul de hîrtie facu o gaura în forma de cap de mort în usa abia închisa.

XLV

- RECUNOSC, e o piesa frumoasa, spuse antichitarul, învîrtindu-se în jurul pianocteilului adus de Colin.

- E din artar lustruit, spuse Colin.

- Vad, spuse antichitarul. Presupun ca merge bine.

- Încerc sa vînd tot ce am mai bun, spuse Colin.

- Pesemne ca vi se rupe inima, spuse antichitarul, aplecîndu-se ca sa examineze un desen marunt al lemnului.

Sufla cîteva fire de praf care întunecau luciul mobilei.

- N-ati prefera sa cîstigati bani muncind ca sa puteti sa vi-l pastrati?

Colin își aduse aminte de biroul directorului și de împuscatura aprodului și spuse nu.

- și totuși la asta o să-ajungeți, spuse antichitarul, când n-o să mai aveți nimic de vândut...

- Dacă nu mi-ar mai spori cheltuielile..., spuse Colin, și se corecta: ... dacă cheltuielile ar înceta să-mi crească, as

129

scoate destul vânzându-mi lucrurile ca să pot trăi fără să muncesc. Nu să traiesc foarte bine, dar oricum, să traiesc.

- Nu vă place munca? spuse antichitarul.

- E groaznică, spuse Colin. Îl coboară pe om la nivelul mașinii.

- Și cheltuielile nu-ncetează să vă crească? Întreba antichitarul.

- Florile sînt foarte scumpe, spuse Colin, ca și viața la munte...

- Dar dacă s-ar vindeca? spuse antichitarul.

- Oh! spuse Colin. Schita un zîmbet fericit

- Ce minunat ar fi!..., sopti el.

- Nu e totuși absolut imposibil, spuse antichitarul.

- Nu! Sper că nu!..., spuse Colin.

- Trebuie însă timp, spuse antichitarul.

- Da, spuse Colin, și soarele apune...

- Poate să răsară iar, îl încuraja antichitarul.

- Nu cred, spuse Colin. Raul e undeva în adînc. Se lasă o tăcere.

- Are tot ce-i trebuie? Întreba antichitarul arătînd spre pianocele.

- Da, spuse Colin. Toate receptaculele sînt pline.

- Cînt destul de bine la pian, l-am putea încerca.

- Dacă vreți, spuse Colin.

- Ma duc sa caut un scaun.

Se aflau în mijlocul pravaliei unde își transportase Colin pianocteilul. Peste tot erau stive de obiecte vechi în forma de jeturi, scaune, etajere sau alte mobile. Era cam întuneric și mirosea a ceara de India și a vibrion siniliu. Antichitarul se înarma cu un taburet de fonta cositorită și se instala. Scosese clanta de la usa, care nu mai putea da din ea și deci n-avea cum să-i mai deranjeze.

- stiti ceva de Duke Ellington?,.. spuse Colin.
- Da, spuse antichitarul. O să va cânt *Blues of the Vagabond*.
- La cânt să reglez? spuse Colin. Cântați trei variații?
- Da, spuse antichitarul.
- Bun, spuse Colin. O să iasă o jumătate de litru una peste alta. E bine?

130

- Perfect, raspunde negustorul, care începu să cânte. Avea un tuseu de o extrema sensibilitate și notele își

luau zborul la fel de aeriene ca margaritarele pentru clarinet de Barney Bigard în versiunea lui Duke.

Colin se asezase pe jos ca să asculte, rezemat cu spatele de pianocteil, și plîngea cu lacrimi mari, eliptice și mladioase, care i se rostogoleau pe haine și alergau prin praf. Muzica îl strabatea și ieșea filtrată, iar melodia care ieșea din el semăna mai mult cu *Chloe* decât cu *Blues-ul Vagabondului*. Negustorul de antichități îngîna un contracînt \ de-o simplitate pastorală și-și legăna capul într-o parte ca un șarpe cu clopotei. Cînta cele trei variații și se opri. Colin, fericit pînă în strafundul sufletului, ramăsese pe jos, și totul era ca pe vremea cînd Chloe nu era bolnavă.

- Ce trebuie făcut acum? întreba antichitarul.

Colin se ridica și deschise micul panou mobil, efectuînd manevra, și luara amîndoi cele două pahare pline cu un lichid cu irizări de curcubeu. Antichitarul bău cel dintîi, plescîind din limba.

- Este exact gustul blues-uîui, spuse el. și chiar al acestui blues. știi ca-i grozavă invenția dumitale!...
- Da, spuse Colin, mergea foarte bine.
- știi, spuse antichitarul, o să-ți dau cu siguranță un pret foarte bun.

- Am sa fiu foarte multumit, spuse Colin. Toate-mi merg prost acum.
- Ce sa-i faci, spuse antichitarul. Nu se poate sa-ti mearga totdeauna bine.
- ^ Dar s-ar putea sa nu-ti mearga totdeauna rau, spuse Colin. Îți amintesti mult mai usor clipele placute; la ce bun, atunci cele rele?
- . - Ce-ar fi sa cânt *Misty Morning*? propuse antichitarul. Oare-i buna?
- Da, spuse Colin. Are un efect formidabil. Produce un cocteil gris-perle si verde de izma, cu gust de piper si de fum.

Antichitarul se aseza iarasi la pian si cânta *Misty Morning*. Îl baura. Pe urma mai cânta *Blue Bubbles* si se opri fiindca începuse sa cânte doua note deodata, iar Colin s-auda

131

cîte patru arii diferite în acelasi timp. Colin închise cu grija capacul pianului. >

- Ei, spuse, antichitarul, trecem acum la afaceri?
- Dda! spuse Colin.
- Pianocteilul dumatăle e o chestie fantastica, spuse antichitarul, îti dau pe el trei mii de dublezoni.
- Nu, spuse Colin, e prea mult.
- Insist, spuse antichitarul.
- Da' e-o tîmpenie, spuse Colin. Nu vreau. Doua mii, daca vrei.
- Nu, spuse antichitarul. Ia-l înapoi, refuz.
- Nu pot sa ti-l vînd pe trei mii, spuse Colin, e de-a dreptul furt!...
- Nici pomeneala..., starui antichitarul. Pot sa-l revînd cu patru mii cît ai bate din palme...
- stii bine c-o sa-l tii pentru dumneata, spuse Colin.
- Evident, spuse antichitarul. Ia asculta, nici ca dumneata, nici ca mine, sa dam pe din doua marul gîlcevii: doua mii cinci sute de dublezoni.

- Fie, spuse Colin, de acord. Da' ce facem cu cele doua jumatatii ale marului asta afurisit?

- Iata..., spuse antichitarul.

Colin lua banii si-i puse cu grija în portofel. Se clatina un pic.

- Nu prea o duc la bautura, spuse el.

- E firesc, spuse antichitarul. Ce zici, vii din cînd în cînd sa asculti cîte-un paharel cu mine?

- Da, îti promit, spuse Colin. Acum trebuie sa plec. Nicolas o sa ma faca cu ou si cu otet!

- Te conduc o bucata de drum, spuse antichitarul, trebuie sa tîrgui ceva.

- Esti foarte amabil!... spuse Colin.

Iesira. Cerul albastru-verzui atîrna pîna aproape de caldarîm si pe jos pete mari albe însemnau locurile unde se zdrobisera nori.

- A fost furtuna, spuse antichitarul.

Facura cîtiva metri împreuna, si însoțitorul lui Colin se opri în fata unui bazar.

- Asteapta-ma o clipa, spuse el. Ma-ntorc!...

132

Intra. Prin vitrina, Colin îl zari alegîndu-si un obiect pe care-l privi atent în zare si-l vîrî în buzunar.

- Gata!..., spuse antichitarul tragînd usa dupa el.

- Ce-ai luat? întreba Colin.

- Un boloboc, raspuse antichitarul. Am de gînd sa-mi cînt tot repertoriul de îndata ce te conduc, iar pe urma am de umblat

XLVI

NICOLAS își privea cuptorul. Statea în fata lui cu o ranga si o lampa de sudura si-i verifica interiorul. Cuptorul se coscovea pe deasupra si foile de tabla se înmuiau, capatînd consistenta unor felii subtiri de svaiter. Auzi

pasii lui Colin pe culoar si se-ndrepta din sale pe scaun. Se simtea obosit. Colin deschise usa si intra. Parea multumit.

- Ei? Întreba Nicolas. A mers?
- L-am vîndut, spuse Colin. Doua mii cinci sute...
- Dublezoni?... spuse Nicolas.
- Da, spuse Colin.
- De nesperat!...
- Nici eu nu m-asteptam. Ce, te uitai la cuptor?
- Da, spuse Nicolas. E pe cale sa se transforme în marmita cu mangal si ma-ntreb cum maica ma-sii a ajuns în halul asta..
- E foarte ciudat, spuse Colin, dar nu e mai ciudat ca restul. Ai vazut culoarul?
- Da, spuse Nicolas. Începe sa fie de brad...
- Îineam sa-ti spun înca o data ca nu vreau sa mai ramîi aici.
- Ai o scrisoare, spuse Nicolas.
- De la Chloe?
- Da, spuse Nicolas, pe masa.

Pe cînd desfacea scrisoarea, Colin auzea glasul dulce al Chloe si-i fu de-ajuns s-asculte ca s-o citeasca. Statea scris:

"Scumpul meu Colin,

Ma simt bine, vremea e frumoasa. Singurul lucru neplacut sînt cîrtitele de zapada, niste animale care se tîrasc între zapada si pamînt, au blana portocalie si seara tipa tare.

133

V

Fac musuroaie mari de zapada si cazi pe ele. E soare mult si o sa ma-ntorc curînd".

- Vesti bune, spuse Colin. Prin urmare, te duci la familia Ponteauzanne.

- Nu, spuse Nicolas.
 - Ba da, spuse Colin. Le trebuie un bucatar si nu vreau sa ramîi aici..., prea îmbatrînesti, si îti repet c-am semnat în locul tau.
 - si soricelul? spuse Nicolas. Cine o sa-i dea de mîncare?
 - O sa am eu grija de el, spuse Colin.
 - Imposibil, spuse Nicolas. si-apoi nici nu mai sînt amenintat
 - Ba da, spuse Colin. Atmosfera de-aici te striveste... Nici unul din voi nu poate rezista.
 - Mereu spui asta, spuse Nicolas, dar asta nu explica nimic.
 - În sfîrsit, nu asta-i problema!...
- Nicolas se ridica si-si trosni oasele. Avea o înfatisare trista.
- Nu mai gatesti nimic dupa Gouffe, spuse Colin. îti neglijezi bucataria, te lasi pe tînjala.
 - Ba nu, protesta Nicolas.
 - Lasa-ma sa spun mai departe, zise Colin. Nu-ti mai pui hainele bune duminica si nu te mai barbieresti în fiecare zi.
 - Nu-i o crima, spuse Nicolas.
 - Ba e o crima, spuse Colin. Nu te pot plati dupa merit în prezent însa, meritul tau e în scadere si am si eu o parte de vina.
 - Nu-i adevarat, spuse Nicolas. Nu-i vina ta ca ai necazuri.

- Ba da, spuse Colin, fiindca m-am însurat si fiindca...
- Prostii, spuse Nicolas. Cine-o sa gateasca?
- Eu, spuse Colin.
- Dar tu o sa fii cu slujba!... N-o sa ai timp.
- Nu, n-o sa fiu. La urma urmelor, mi-am vîndut pianocteilul pe doua mii cinci sute de dublezoni.
- Ei, spuse Nicolas, mare scofala !...
- Ai sa te duci la Pontea Suzanne, spuse Colin.

134

- Of! spuse Nicolas. Ma plictisesti. Ma duc. Dar nu-i frumos din partea ta.
- O sa-ti reiei bunele maniere.
- Las' c-ai protestat destul împotriva bunelor mele maniere...
- Da, spuse Colin, fiindca n-avea rost sa-ti dai osteneala cu mine.
- Ma plictisesti, spuse Nicolas. Ma plictisesti si iar ma plictisesti.

XLVII

COLIN auzi un ciocanit la usa de la intrare si se grabi. La un papuc avea o gaura mare si-si ascunse piciorul sub covor.

- Sus mai stai, spuse Mangemanche intrînd. Emitea un gîfîit compact
- Buna ziua, domnule doctor, spuse Colin rosind, pentru ca era silit sa-si arate piciorul.
- V-ati schimbat apartamentul, spuse profesorul, înainte nu era parca asa departe.
- Da' de unde, spuse Colin. E acelasi.
- Da' de unde, spuse profesorul. Cînd faci o gluma, e în interesul dumitale sa fii mai serios si sa gasesti raspunsuri mai spirituale.
- Da? spuse Colin... Desigur.
- Ce mai face bolnava noastra?, spuse profesorul.

- Mai bine. Arata mai bine si nu mai are dureri.
- Hm!... spuse profesorul. Dubios.

Urmat de Colin, trecu în camera Chloe, aplecându-si capul ca sa nu se izbeasca de pragul de sus, dar acesta se lasa instantaneu si profesorul slobozi o înjuratura grosolana. Chloe, în pat, asista rîzînd la intrarea profesorului.

Camera ajunsese la dimensiuni destul de reduse. Covorul, contrar celor din restul încăperilor, se îngrosase, iar patul se afla acum într-un mic alcov cu perdele de satin. Marea deschidere din perete era în întregime divizata în patru ferestruici patrute de catre pedunculele de piatra care crescusera pîna la capat Staruia o lumina oarecum cenusie, dar curata.

135

- Iar o sa-mi spurca n-ati schimbat apartamentul, ai? spuse Mangemanche.

- Va jur, domnule doctor..., începu Colin.

Se opri, caci profesorul îl privea cu un aer nelinistit si banuitor.

- Glumeam!..., sfîrsi el rîzînd. Mangemanche se apropie de pat.

- Hai, dezbraca-te. Am sa te auscult. Chloe își întredeschise mantila de puf.

- Ah! spuse Mangemanche. Te-au operat, pe-acolo...

- Da..., raspunse Chloe.

Sub sînul drept avea o mica cicatrice, perfect rotunda.

- L-au scos pe-aici dupa ce-â murit? întreba profesorul. Era mare?

- Un metru, cred, spuse Chloe. Cu o floare mare de douazeci de centimetri.

- Scîrboasa treaba!... mormai profesorul. N-ai avut noroc. De marimea asta, nu-i ceva obisnuit!

- L-au omorît celelalte flori, spuse Chloe. îndeosebi o floare de vanilier pe care mi-au adus-o la urma.

- Curios, spuse profesorul. N-as fi crezut ca vanilierul sa poata avea un asemenea efect Ma gîndeam mai curînd la ienupar sau la salcîm. Medicina, stiti, e o joaca de neghiobi, conchise el.

- Desigur, spuse Chloe.

Profesorul o ausculta Se ridica în picioare.

- E bine, spuse el. Evident, au ramas urme.

- Da? spuse Chloe.

- Da, spuse profesorul. Acum ai un plamîn complet sau aproape complet oprit.

- Nu ma deranjeaza, spuse Chloe, daca celalalt e sanatos!

- Daca însa contractezi ceva la celalalt, spuse profesorul, o sa fie suparator pentru sotul dumitale.

- Pentru mine nu? întreba Chloe.

- Pentru dumneata n-o sa mai fie, spuse profesorul. Se ridica în picioare.

- Nu vreau sa te înspaimînt fara rost, dar fii cît se poate de atenta.

- Sînt foarte atenta, spuse Chloe.

I se facura ochii mari. Îsi trecu mîna sfioasa prin par.

- Cum sa fac ca sa fiu sigura ca nu ma mai aleg iar cu altul? spuse ea, si plînsul aproape îi îneca glasul.

- Nu te nelinisti, puisor, spuse profesorul. Nu e nici un motiv sa te mai alegi cu altceva

Profesorul privi în jur.

- Îmi placea mai mult celalalt apartament al vostru. Avea un aer mai sanatos.

- Da, spuse Colin, dar nu-i vina noastra...

- Spune-mi, cu ce te ocupi dumneata? întreba profesorul. ^

- Învat cîte ceva, spuse Colin. si-o iubesc pe Chloe.

- Munca dumitale nu-ti aduce nici un venit? întreba profesorul.

- Nu, spuse Colin. Nu muncesc în înțelesul obstesc al cuvîntului.
- Munca e ceva infect, stiu bine, sopti profesorul, dar lucrul pe care ti-l alegi sa-l faci nu poate sa aduca venituri, de vreme ce...

Se opri.

- Data trecuta îmi aratasesi un aparat care dadea rezultate uimitoare. Îl mai ai cumva?

- Nu, spuse Colin. L-am vîndut. Pot sa va ofer totusi ceva de baut...

Mangemanche își vîrî degetele pe dupa gulerul camasii lui galbene si se scarpina pe gît.

- Te urmez. La revedere, domnita, spuse el.

- La revedere, domnule doctor, spuse Chloe.

Se strecura tocmai în fundul patului si își trase înveli-toarea pîna la gît. Chipul îi era limpede si suav pe cearsafurile de un albastru-levantica si cu tiv purpuriu.

XLVIII

CHICK trecu de portita de control si-i dadu masinii fisa lui de pontaj. Ca de obicei, se poticni de pragul portii metalice dinspre pasajul de acces la ateliere si-n fata îl izbi cu violenta o pala de aburi si de fum negru. Zgomotele începeau s-ajunga pîna la el: zumzetul înfundat al turbo-alternatoarelor generale, suieratul podurilor rulante pe grinzile încrucisate, vacarmul rabufnirii vînturilor dezlan-

136

137

tuite ale vazduhului pe tabla de pe acoperis. Pasajul era foarte întunecos, luminat din sase-n sase metri de cîte un bec rosiatic a carui lumina se prelingea lenevoasa pe obiectele netede, agatîndu-se, ca sa le ocoleasca, de asperitatile peretilor si ale pardoselii. Sub pasii lui, tabla deformata era fierbinte, plesnita pe alocuri, si prin gauri se zarea, jos detot, gura rosie si neagra a cuptoarelor de piatra. Pe deasupra capului sau, fluidele treceau horaind prin tevi groase, vopsite în gri si în rosu si, la fiecare pulsatie a inimii mecanice pe care fochistii o puneau sub presiune, schelaria de sustinere se lasa un pic înainte, cu o usoara ezitare si eu o vibrare adîncă. Pe ziduri se formau picaturi care uneori se desprindeau la cîte o pulsatie mai puternica si, cînd îi cadea vreo picatura pe gît, Chick se înfiora. Era o

apa spalacita mirosind a ozon. Pasajul cotea tocmai la capat si pardoseala, din grilaj de sipci acum, domina atelierele.

Dedesubt, în dreptul fiecărei masini butucanoase, se zbatea cîte un om luptîndu-se sa nu fie hacuit de angrenajele lacome. De piciorul drept al fiecăruia era prins cîte un inel greu de fier, care nu era desfacut decît de doua ori pe zi: la amiaza si seara. Se luptau cu masinile pentru piesele metalice care ieseau zornaind prin orificiile înguste prevazute la partea superioara. Daca nu erau prinse la timp, piesele cadeau aproape instantaneu în gura forfotitoare de mecanisme unde se petrecea sinteza

Erau aparate de toate marimile. Chick se deprinsese cu spectacolul. Lucra la capatul unuia dintre ateliere si trebuia sa controleze mersul normal al masinilor si sa le arate oamenilor cum sa le repuna în functiune cînd se opreau dupa ce le smulgeau cîte o halca de carne.

Pentru purificarea atmosferei, jeturi lungi de esente traversau oblic hala, iluminate din loc în loc de reflexe si condensînd în jurul lor vaporii si pulberile de metal si de ulei fierbinte care urcau în coloane drepte si subtiri deasupra fiecărei masini. Chick ridica ochii. Jevile continuau sa-l urmeze. Ajunse la colivia platformei de coborîre, intra si trase usa dupa el. Îsi scoase din buzunar o carte de Partre, apasa pe butonul de comanda si începu sa citeasca asteptînd s-atinga solul.

Izbitura înabusita a platformei de tamponul metalic îl smulse din toropeala. Iesi si se duse în biroul sau, o cutie de sticla slab luminata de unde putea supraveghea atelierele. Se aseza, își redeschise cartea si își relua lectura, atipind în pulsatia fluidelor si-n vuietul masinilor.

O nota discordanta în vacarm îl facu deodata sa-si ridice privirea. Se uita sa vada dincotro venea zgomotul suspect. Unul din jeturile de purificare tocmai se oprise brusc în mijlocul halei si ramînea în aer, parca retezat în doua. Cele patru masini, pe care nu le mai deservea, trepidau. Se vedea de la distanta cum se framîntau si, în dreptul fiecăreia, se gîrbovea tot mai mult cîte o aratare. Chick lasa cartea jos si se napusti afara. Alerga spre tabloul de comanda al jeturilor si coborî repede o maneta. Jetul frînt ramînea încremenit. Semana cu lama unei coase si vaporii de la toate patru masinile urcau în aer învîrtejindu-se. Parasi tabloul si se repezi la masini. Se opreau încetul cu încetul. Oamenii destinati fiecăreia zaceau pe jos. Piciorul drept îndoit forma un unghi bizar din pricina inelului de fier si toti patru aveau mîna dreapta retezata de la încheietura: sîngele ardea în contact cu metalul lantului si raspîndea în aer o duhoare groaznica de animal viu carbonizat.

Chick, cu ajutorul cheii lui, desfacu inelele care imobilizau trupurile si pe acestea le întinse în fata masinilor. Se întoarse în birou si-i chema telefonic pe brancardierii de serviciu. Reveni apoi lînga tabloul de comanda si încerca sa repuna jetul în functiune. Zadarnic. Lichidul pornea orizontal,

Într-adevar, dar, ajuns în dreptul celei de-a patra masini, se mistuia pe loc si i se puteazari sectiunea la fel de neta ca si cînd ar fi fost retezat cu o lovitura de secure.

Pipaindu-si plictisit cartea din buzunar, se îndrepta spre Biroul Central. Cînd sa paraseasca atelierul, se dadu la o parte ca sa le faca loc brancardierilor care ieseau dupa ce stivuisera cele patru corpuri pe un mic electrocar si se pregateau sa le verse în Colectorul General.

Parcurse un nou culoar. Departe în fata lui, electrocarul vira cu un zumzet molcom, aruncînd cîteva scînteii albe. Plafonul, foarte scund, îi rasfrîngea zgomotul pasilor pe metal. Planseul urca putin. Ca s-ajunga la Biroul Central, trebuia sa treaca pe lînga alte trei ateliere, si Chick îsi vedea

138

139

distrat de drum. Sosi în sfîrsit la blocul principal si intra la seful personalului.

- E o avarie la numerele sapte sute noua, zece, unsprezece si doisprezece, comunica el unei secretare aflate îndaratul unui ghiseu. Cred ca cei patru oameni trebuie înlocuiti si masinile evacuate. Pot sa vorbesc cu seful personalului?

Secretara manevra cîteva butoane rosii de pe un tablou de mahon lacuit si spuse: "Intrati, va asteapta".

Chick intra si se aseza. seful personalului îl privi cu un aer întrebator.

- îmi trebuie patru oameni, spuse Chick.
- Bine, spuse seful personalului, mîine o sa-i ai.
- Unul dintre jeturile de purificare nu mai functioneaza, adauga el.
- Asta nu ma priveste, spuse seful personalului. Vezi alaturi.

Chick iese si îndeplini aceleasi formalitati înainte de-a intra la seful materialului.

- Unul dintre jeturile de purificare de la sapte sute nu mai functioneaza, spuse el.
- Deloc?
- Nu merge pîna la capat, spuse Chick.

- N-ai putut sa-l repui în functiune?
- Nu, spuse Chick, nu-i nimic de facut
- O sa vin sa-ti vad atelierul, spuse seful materialului.
- îmi scade randamentul, spuse Chick. Repede, va rog.
- Asta nu ma priveste, spuse seful materialului. Vorbeste cu seful productiei.

Chick se duse în blocul învecinat si intra la seful productiei. Era un birou violent iluminat si, îndaratul biroului, fixat de perete, un mare tablou de sticla mata pe care vârful unei linii rosii se deplasa foarte încet spre dreapta, ca o omida pe buza unei frunze; acele unor mari indicatoare de nivel circulare, cu cadru cromat, se roteau si mai lent sub tablou.

- Productia dumitale scade cu 0,7%, spuse seful. Ce se-ntîmpla?
- Patru masini scoase din functiune, spuse Chick.
- La 0,8 esti concediat, spuse seful productiei.

140

Consulta nivelul rotindu-se cu fotoliul cromat

- 0,78, spuse el. în locul dumitale, m-as pregati de pe-acum.
- E prima data când mi se-ntîmpla, spuse Chick.
- Regret, spuse seful productiei. Poate sa fii dat la alt serviciu...
- Nu tin, spuse Chick. Nu tin sa muncesc. Nu-mi place.
- Nimeni n-are dreptul sa spuna asta, spuse seful productiei. Esti concediat, adauga el.
- N-aveam.ce face, spuse Chick. Ce-i oare dreptatea?
- N-am auzit de asa ceva, spuse seful productiei. Am de lucru, cu alte cuvinte.

Chick parasi biroul. Se întoarce la seful personalului.

- Puteti sa ma platiti? întreba el.
- Ce numar? întreba el.

- Ce numar? întreba seful personalului.
- Atelierul 700. Inginer.
- Bun.

Se întoarse catre secretara si-i spuse:

- Fa cele necesare.

Apoi vorbi în dispecerul interior.

- Alo! spuse el. Un inginer de schimb, tip 5, pentru atelierul 700.
- Poftim, spuse secretara înmînîndu-i lui Chick un plic. Cei o suta zece dublezoni ai dumneavoastra.
- Multumesc, spuse Chick si pleca.

Se-ncrucisa cu inginerul care avea sa-l înlocuiasca, un tînar slab si blond, cu înfatisare ostenita. Se îndrepta spre liftul cel mai apropiat si patrunse în cabina.

XLIX

- INTRĂ, striga gravorul de discuri. Privi catre usa. Era Chick.
- Buna ziua, spuse Chick. Vin tot pentru înregistrările acelea pe care vi le-adusesem.
- Recapitulez, spuse interlocutorul. Pentru cele treizeci de fete, confectionarea utilajului, gravarea cu

141

pantograful a douazeci de exemplare numerotate, pe ambele fete, totul face, una peste alta, o suta opt dublezoni. Va las la o suta cinci.

- Poftim, spuse Chick. Am un cec de o suta zece dublezoni, vi-l andosez si-mi dati înapoi cinci dublezoni.
- De acord, spuse gravorul de discuri.

Deschise sertarul si-i dadu lui Chick o bancnota de cinci dublezoni nou-nouta.

Ochii lui Chick îi scapatau în fundul capului.

L

ISIS COBORÎ. Masina o conducea Nicolas. Acesta se uita la ceas si-o urmari cu privirea în vreme ce ea patrundea în casa lui Colin si-a Chloe. Avea uniforma noua de gabardina alba si o sapca de piele alba. Întinerise, dar expresia lui nelinistita trada o adîncă tulburare.

Scara pierdea brusc din latime la etajul lui Colin, si Isis putea atinge si balustrada si zidul rece fara sa îndeparteze bratele. Covorul nu mai era decît un strat subtire de puf care abia mai acoperea lemnul. Ajunse pe palier, gîfîi un pic si suna.

Nimeni nu veni sa deschida. Nu se auzea nici un zgomot de scara, decît, din cînd în cînd, un usor trosnet urmat de o împruscatura umeda ori de cîte ori se destindea o treapta.

Isis mai suna o data. Auzea, de cealalta parte a usii, freamatul usor al ciocanului de otel pe metal. Zgîltîi putin usa care se deschise dintr-odata.

Intra si se împiedica de Colin. Statea lungit pe jos, cu fata pe dusumea, într-o parte, si bratele înainte... Ochii îi erau închisi. În antreu era întuneric. În jurul ferestrei se zarea un cearcan de lumina care nu patrundea. Colin respira molcom. DORMEA.

Isis se apleca, îngenunche lînga el si-l mîngîie pe obraz. Pielea îi fremata usor si ochii i se miscara sub pleoape. O privi pe Isis si paru sa adoarma la loc. Isis îl scutura un pic. Colin se ridica în capul oaselor, îsi trecu mîna peste gura si spuse:

142

- Dormeam.

- Da, spuse Isis. Nu mai dormi la tine-n pat?

- Nu, spuse Colin. Am vrut sa ramîn aici ca sa-l astept pe doctor si sa ma duc dupa flori.

Avea un aer complet dezorientat

- Ce e? spuse Isis.

- Chloe, spuse Colin. Iar tuseste.

- Se vede ca-i o ramasita de iritatie, spuse Isis.

- Nu, spuse Colin. E celalalt plamîn.

Isis se ridica si alerga spre camera Chloe. Lemnul parchetului îi clefaia sub pasi. Nu recunostea camera. În pat, Chloe, cu capul pe jumătate vîrît în perna, tusea, fara zgomot, dar fara întrerupere. Se salta un pic auzind-o pe Isis intrînd si-si trase sufletul. Schita un surîs pierit cînd Isis veni alaturi de ea, se aseza pe pat si-o lua-n brate ca pe-un prunc bolnav.

- Nu tusi, Chloe, draga mea, sopti Isis.
- Ce floare frumoasa ai, spuse Chloe într-o suflare, inspirînd garoafa rosie învoalta pe care Isis si-o înfipsea în par. îmi face bine, adauga ea
- Tot bolnava esti? spuse Isis.
- Plamînul celalalt, cred, spuse Chloe.
- Ba nu, spuse Isis, tot primul te mai face înca sa tusesti un pic.
- Nu, spuse Chloe. Unde-i Colin? S-a dus sa-mi caute flori?
- Vine repede, spuse Isis. L-am întîlnit. Are bani? adauga ea.
- Da, spuse Chloe, mai are putini. La ce bun? Nu-s de nici un folos!...
- Te doare? întreba Isis.
- Da, spuse Chloe, dar nu rau. Camera s-a schimbat, precum vezi.
- îmi place mai mult asa, spuse Isis. înainte era prea mare.
- Celelalte camere cum arata? spuse Chloe.
- Oh! Bine..., spuse Isis evaziv.

Înca-i venea în minte senzatia parchetului rece ca o mlastina.

143

- Mi-e totuna ca se schimba. Atîta vreme cît e cald si ramîne confortabila...
- Sigur! spuse Isis. E mai dragut un apartament mic.
- soricelul sta cu mine, spuse Chloe. îl vezi, acolo-n colt. Nu voia sa se mai duca pe culoar.
- Da..., spuse Isis.
- Mai da-mi garoafa, spuse Chloe, îmi face bine.

Isis si-o desprinsese din par si i-o dadu, Chloe si-o apropie de buze si-o mirosoi tragînd adînc în piept

- Ce mai face Nicolas? spuse ea.
- Bine, spuse Isis. Dar nu mai e vesel ca-nainte. Cînd o sa mai vin, am sa-ti mai aduc flori.
- Mi-era drag Nicolas, spuse Chloe. Nu te mariti cu el?
- Nu pot, sopti Isis. Nu sînt la-naltimea lui...
- Nu-i nimic, spuse Chloe, daca te iubeste...
- Parintii mei nu îndraznesc sa deschida vorba despre asta, spuse Isis. Oh!...

Garoafa palea vazînd cu ochii, se boti, se usca parca. Acum cadea, ca o pulbere fina, pe sînii Chloe.

- Oh! spuse Chloe la rîndul ei, iar o sa tusec... Ai vazut?...

Se întrerupse ca sa-si duca mîna la gura. O apuca un nou acces violent de tuse.

- Asta... din mine... asta le ucide pe toate..., îngaima ea
- Nu vorbi, spune Isis. N-are nici o importanta. O sa-ti aduca altele Colin.

Lumina, în camera, era albastra si aproape verde prin unghere. Nu era înca nici urma de umezeala, covorul era destul de gros, dar una dintre cele patru ferestre patrute era aproape în întregime astupata.

Isis auzi zgomotul umed al pasilor lui Colin în antreu.

- A venit, spuse ea. Cu siguranta îti aduce flori. Colin îsi facu aparitia. Îinea în brate un buchet urias

de liliac.

- Uite, Chloe, iubito, spuse el. Ia-l !... Ea întinse bratele.
- Ce bun esti, dragul meu, spuse ea.

Puse buchetul pe cealalta perna, se întoarse pe-o parte si-si îngropa fata în ciorchinii albi si dulci.

Isis se ridica.

- Pleci? spuse Colin.

- Da, spuse Isis. Sînt asteptata. Am sa ma-ntorc cu flori.

- Ar fi dragut din partea ta sa vii mîine dimineata, spuse Colin. Trebuie sa ma duc sa caut de lucru si nu vreau s-o las singura pîna nu vorbesc iar cu doctorul.

- Am sa vin..., spuse Isis.

Se pleca putin, cu bagare de seama, si-o saruta pe Chloe pe obrazul gingas. Chloe ridica mîna si-o mîngîie pe Isis pe fata, fara a-ntoarce însa privirea. Respira cu lacomie parfumul florilor de liliac care se despletea în volute lenese în jurul parului ei stralucitor.

LI

COLIN abia mergea de-a lungul drumului. Acesta se înfunda piezis printre valuri de pamînt dominate de cupole de sticla care capatau, la lumina, o sclipire verde-albastruie si nesigura.

Din cînd în cînd ridica ochii si citea placutele indicatoare ca sa se asigure ca înainteaza în directia cea buna si-a-tunci vedea cerul, brazdat de-a latul de dungii castanii murdare si albastre.

Departe în fata putea zari, pe deasupra taluzurilor, cosurile aliniate ale serei principale.

În buzunar avea ziarul în care se cautau barbati între douazeci si treizeci de ani pentru pregatirile de aparare a tarii. Mergea cît putea de repede; picioarele i se înfundau însa în pamîntul cald care, pretutindeni, îsi recîstiga treptat drepturile asupra cladirilor si drumului.

Plante nu se zureau. Mai cu seama pamînt, în calupuri uniforme, gramadite de-o parte si de alta, alcatuind rambleuri abrupte în echilibru nesigur, si, uneori, cîte un morman greoi se clatina, se rostogolea de-a lungul taluzului si se surpa lent pe suprafata drumului.

Pe alocuri, rambleurile se faceau mai scunde si Colin întrezarea, prin geamurile naclaite ale cupolelor, forme

145

albastru-întunecate, care se agitau nedeslusit pe un fond mai clar.

Grabi pasul, smulgându-si picioarele din gaurile pe care le lasau în sol. Pamîntul se strîngea imediat la loc, ca un muschi circular, si nu mai dainuia decît o vaga adîncitura, abia vizibila, care disparea aproape instantaneu.

Cosurile se apropiiau. Colin simtea cum inima i se învîrteste-n piept ca o fiara turbata. Apuca strîns ziarul prin stofa de la buzunar.

Solul era lunecos si-i fugea de sub picioare, dar se îngloda mai putin si drumul se întarea simtitor. Zari primul cos chiar alaturi, înfipt în pamînt ca o teapa. Pasari de culoare închisa se roteau în jurul gurii lui pe unde se prelingea un fir subtire de fum verde. La picioarele cosului, o proeminenta rotunjita îi asigura stabilitatea. Cladirile începeau ceva mai departe. Era o singura poarta.

Intra, își curata talpile pe un gratar lucios cu lame otelite si-o lua de-a lungul unui culoar scund, marginit de lampi cu lumina filanta. Pardoseala era din caramizi rosii, iar partea de sus a zidurilor, ca si plafonul, era împodobita cu placi de sticla groase-de cîtiva centimetri, prin care se întrezureau stive întunecate si încremenite. La capatul culoarului se facea o usa. Avea numarul indicat în ziar si Colin intra fara sa ciocaneasca, conform recomandarii din anunt.

îndaratul biroului sau, un batrîn în bluza alba, cu parul încîlcit, citea un manual. De zid atîrnau arme felurite, binocluri stralucitoare, pusti cu cremene, aruncatoare de moarte de diverse calibre si o colectie completa de smul-gatoare de inimi de toate marimile.

- Buna ziua, domnule, spuse Colin.
- Buna ziua, domnule, spuse omul. Vocea îi era dogita si îngrosata de vîrsta.
- Am venit pentru anunt, spuse Colin.
- Da? spuse omul. E o luna de cînd tot apare degeaba. E o munca destul de grea, stiti...
- Da, spuse Colin, dar este bine platita!
- Ei, Doamne! spuse omul. Te macina, vezi dumneata, si poate nu-si merita pretul, dar n-am caderea sa-mi

146

defaimez administratia De altminteri, eu sînt înca-n viata, vezi bine...

- Lucrati de mult? întreba Colin.

- De un an, spuse omul. Am douazeci si noua de ani. Îsi trecu peste chipul brazdat o mîna zbîrcita si

tremuratoare.

- si-acum, vezi dumneata, m-am ajuns... pot sa stau la birou si sa citesc manualul toata ziua...

- Am nevoie de bani, spuse Colin.

- Asta se-ntîmpla des, spuse omul, dar munca te face filozof. Dupa trei luni o sa ai mai putina nevoie.

- Am ca sa-mi îngrijesc sotia, spuse Colin.

- Nu zau? spuse omul.

- E bolnava, explica Colin. Munca nu-mi place.

- îmi pare rau de dumneata Cînd e bolnava, femeia nu mai e buna de nimic.

- O iubesc, spuse Colin.

- Fara-ndoiala, spuse omul. Daca n-ar fi asa, n-ai vrea sa muncesti. O sa-ti arat locul de munca. E la etajul de deasupra

II calauzi pe Colin prin pasaje ireprosabile cu bolti joase si scari de caramizi rosii, pîna la o usa, învecinata cu altele, care purta un simbol.

- Aici e, spuse omul. Intra, o sa-ti explic ce ai de facut

Colin intra. Încaperea era mica, patrata. Peretii si pardoseala erau din sticla. Pe pardoseala era asezat un bloc masiv de pamînt în forma de sicriu, dar foarte gros, cel putin un metru. Alaturi, pe jos, statea facuta sul o patura grea de lîna. Nici o mobila. O mica nisa, prevazuta în perete, adapostea un sipet de fier albastru. Omul se duse la sipet si-l deschise. Scoase din el douasprezece obiecte stralucitoare si cilindrice cu o gaura în mijloc, minuscula.

- Pamîntul e sterp, stii ce-nseamna asta, spuse omul, pentru apararea tarii trebuie materiale de prima mîna. Dar, pentru ca tevile de pusca sa creasca uniform si fara distorsiuni, s-a constatat, de multa vreme, ca e necesara caldura umana. Lucru valabil, de altfel, pentru toate armele.

- Da, spuse Colin.

- Faci douasprezece gauri mici în pamînt, spuse omul, repartizate în dreptul centrului inimii si al ficatului si te întinzi pe pamînt dupa ce te dezbraci. Te învelesti apoi cu postavul de lîna sterilizat de-acolo si stai în asa fel, încît sa degajezi o caldura absolut uniforma.

Chicoti spart si se plesni peste coapsa dreapta.

- Faceam paisprezece în primele zece zile din fiecare luna. Ah!... eram puternic!...

- si? întreba Colin.

- si ramîi asa douazeci si patru de ore, si dupa douazeci si patru de ore tevile de pusca au crescut. Apoi sînt scoase. Se stropeste pamîntul cu ulei si-o iei de la cap.

- Cresc în jos? spuse Colin.

- Da, e o sursa de lumina dedesubt, spuse omul. Tevile au un fototropism pozitiv, cresc însa în jos pentru ca sînt mai grele decît pamîntul, asa ca se ilumineaza mai ales de dedesubt, ca sa nu se produca distorsiuni.

- si ghinturile? spuse Colin.

- Tevile de tipul acesta cresc gata ghintuite, spuse omul. Se folosesc seminte selectionate.

- La ce servesc cosurile? întreba Colin.

- Pentru aerisire, spuse omul, si pentru sterilizarea cuverturilor si a cladirilor. Nu-i nevoie de masuri de prevedere speciale, fiindca se face foarte energic.

- Cu caldura artificiala nu merge? spuse Colin.

- Prost, spuse omul. Ca sa creasca bine, le trebuie caldura omeneasca.

- Femei întrebuintati? spuse Colin.

- Nu sînt apte pentru munca asta, spuse omul. N-au pieptul destul de neted pentru o buna repartizare a caldurii. Acum te las sa te-apuci de lucru.

- O sa cîstig într-adevar zece dublezoni pe zi? spuse Colin.

- Sigur ca da, spuse omul, plus o prima daca depasesti douasprezece tevi...

Iesi din încăpere și închise ușa. Colin ținea în mână cele douăsprezece seminte. Le puse alături și începu să se dezbrace. Ținea ochii închisi și buzele îi tremurau din când în când.

148

LII

- NU ȘTIU ce se-ntîmplă, la început mergea bine. Cu ultimele însă nu vom putea face decât arme speciale.

- Totuși o să mă plătești? întrebă Colin nelinistit. Trebuia să încaseze șaptezeci de dublezoni și o primă

de zece dublezoni. Lucrase cât putuse mai bine, dar controlul tevilor dezvăluia unele anomalii.

- Uita-te și dumneata, spuse omul.

Avea în față una dintre tevi și-i arată lui Colin extremitatea evazată.

- Nu înțeleg, spuse Colin. Primele erau perfect cilindrice.

- De bună seamă pot fi folosite pentru fabricarea flintelor cu cremene, spuse omul; dar asta-i un tip de-acum cinci războaie și avem deja un stoc considerabil. Foarte neplăcut

- Îmi dau toată osteneala.

- Sigur că da, spuse omul. Ți voi da cei optzeci de dublezoni ce ți se cuvin.

Lua din sertarul biroului un plic sigilat

- Am cerut să fie aduși aici ca să te scutesc să te mai duci la serviciul de plată, spuse el, ți trebuie uneori luni întregi ca să-ți capeti banii, și dumneata pari grabit

- Vă mulțumesc, spuse Colin.

- Nu ți-am verificat încă producția de ieri. O să vina îndată. Nu vrei să-astepti o clipă?

Glasul lui behaitor și poticnit era un chin pentru urechile lui Colin.

- Aștept, spuse el.

- Vezi dumneata, spuse omul, sîntem siliti sa fim foarte atenti la amanuntele astea, fiindca, oricum, pustile trebuie sa fie la fel una cu alta, chiar daca nu exista cartuse...

- Da, spuse Colin.

- N-avem prea des cartuse, spuse omul, am ramas în urma cu planul la cartuse, avem mari rezerve pentru un model de pusca scos din fabricatie, dar n-am primit ordin sa fabricam pentru noile pusti, si-asa nu ne putem sluji de ele. Nu conteaza, de altfel. Ce-ai vrea sa facem cu o pusca împotriva unei masini pe roti? Inamicii fabrica o masina pe

149

roti de fiecare doua pusti pe care le fabricam noi. Asa avem superioritatea numerica. Dar unei masini pe roti putin îi pasa de o pusca ori chiar de zece pusti, mai cu seama fara cartuse...

- Aici nu se fabrica masini pe roti? întreba Colin.

- Ba da, spuse omul, abia terminam însa planul pentru ultimul razboi, asa ca nu merg bine, trebuie sa le distrugem si, cum sînt construite foarte solid, asta ia mult timp.

Se-auzi un ciocanit la usa si se ivi un agent de transport împingînd un carucior alb sterilizat Sub un cearsaf alb se afla productia lui Colin din ajun. La una dintre extremitati cearsaful se ridica. Asta n-ar fi trebuit sa se întîmple la tevil perfect cilindrice, si Colin se simti nelinistit. Agentul de transport iesi închizînd usa.

- Ah!..., spuse omul. Nu pare sa se fi aranjat Ridica pînza. Sub ea erau douasprezece tevi de otel

albastru si rece si, la capatul fiecareia, se desfacea cîte un frumos trandafir alb, proaspat si cu umbre cafenii în adîn-citurile petalelor catifelate.

- Oh!..., sopti Colin. Ce frumosi sînt!... Omul nu spunea nimic. Tusi de doua ori.

- N-o sa fie nevoie sa mai vii la lucru mîine, spuse el sovaind.

Degetele i se înclesta nervos de marginea caruciorului.

- Pot sa le iau? spuse Colin. Pentru Chloe?

- Au sa moara daca le desprinzi de otel. stii, sînt din otel.

- Nu-i cu putinta, spuse Colin.

Lua cu delicatete un trandafir si încerca sa-l rupa din tulpina. Facu o miscare gresita si una dintre petale îi sfîsie mîna pe-o lungime de cîtiva centimetri. Din mîna îi tîsneau, zvîcnind lent, guri mari de sînge negru pe care Colin le înghitea masinal. Privea petala alba patata de o semiluna rosie si omul îl batu pe umar si-l împinse binisor catre usa.

LIII

CHLOE dormea. Peste zi, nufarul îi împrumuta frumoasa culoare alb-galbuie a pielii sale, dar, în timpul

150

somnului, nu era nevoie, si petele rosii din obraji îi reapareau. Ochii îi puneau doua peceti vinetii sub frunte si, de departe, nu stiai daca erau deschisi. Colin sedea pe un scaun în sufragerie si astepta. În jurul Chloe erau multe flori. Putea sa mai astepte cîteva ore pîna sa-si caute alta slujba. Voia sa se odihneasca putin ca sa faca o impresie buna si sa ocupe un post cu adevarat rentabil. În camera era aproape bezna. Fereastra se închisese pîna la zece centimetri de pervaz si lumina nu mai intra decît sub forma unei fîsii înguste. Doar fruntea si ochii îi erau luminati. Restul fetei lui vietuia în umbra. Pick-up-ul nu mai functiona, trebuia sa-l întoarca cu mîna la fiecare disc si asta-l obosea. Discurile se uzau si ele. Acum, la unele, abia mai recunostea melodia îsi spunea ca daca Chloe ar avea nevoie de ceva, i-ar da de veste imediat soricelul. Oare Nicolas se va însura cu Isis? Cu ce rochie o sa se îmbrace Isis la nunta? Cine suna oare la usa?

- Buna ziua, Alise, spuse Colin. Vii s-o vezi pe Chloe?

- Nu, spuse Alise. Vin asa

Puteau ramîne în sufragerie. Multumita parului Alisei, era mai multa lumina. Mai erau doua scaune.

- Îti era urît, spuse Colin. stiu ce înseamna asta.

- Chick e acolo, spuse Alise. E acasa la el.

- Trebuie s-aduci ceva, încerca o explicatie Colin.,

- Nu, spuse Alise, trebuie sa stau în alta parte.

- Da, spuse Colin. Zugrăveste acum...

- Nu, spuse Alise. Are toate cartile, dar de mine nu mai vrea s-auda.

- I-ai facut vreo scena? spuse Colin.
- Nu, spuse Alise.
- A înteles gresit ce i-ai spus, dar cînd o sa-i treaca furia, ai sa-i explici.
- Mi-a spus pur si simplu ca nu mai are decît exact atîtia dublezoni cît îi trebuie ca sa-si dea la legat în piele de neant ultima carte, spuse Alise, si ca nu mai poate suporta sa ma tina la el fiindca nu poate sa-mi dea nimic si m-as urîti daca mi-as strica mîinile.
- Are dreptate, spuse Colin. Nu trebuie sa muncesti.

151

- Dar îl iubesc pe Chick, spuse Alise. As fi muncit pentru el.
- Nu-i de nici un folos. De altfel, nici nu poti, esti prea frumoasa.
- De ce m-a dat afara? spuse Alise. Oare fiindca într-adevar sînt foarte frumoasa?
- Nu stiu, spuse Colin, mie însa-mi poti mult chipul si parul tau.
- Uite, spuse Alise.

Se ridica, trase micul inel de la fermoar si rochia îi cazu la pamînt. Era o rochie din lîna de culoare deschisa.

- Da..., spuse Colin.

Încaperea se luminase puternic si Colin o vedea pe Alise întreaga. Sîinii ei pareau gata sa-si ia zborul, iar muschii prelungi ai picioarelor ei zvelte erau robusti si fierbinti la pipait

- Pot saruta? întreba Colin.
- Da, spuse Alise, mi-esti tare drag.
- O sa-ti fie frig, spuse Colin.

Alise se-apropie de el. I se aseza pe genunchi si ochii ei începura sa plînga fara zgomot

- De ce nu mai vrea s-auda de mine? Colin o legana încetisor.
- Nu înțelege. stii, Alise, totusi e un baiat bun.

- Ma iubea mult, spuse Alise. Credea ca pîna la urma cartile vor accepta ca el sa-si împarta sentimentele! Dar nu se poate.
- O sa-ti fie frig, spuse Colin. O saruta si o mîngîia pe par.
- De ce oare nu te-am întîlnit întîi pe tine? spuse Alise. Te-as fi iubit la fel de mult, acum însa nu pot.
- stiu, spuse Colin. si eu, acum, o iubesc mai mult pe Chloe.

O ridica în picioare si-i dadu rochia de jos.

- Puneti-o, pisicuto, spuse el. O sa-ti fie frig.
- Nu, spuse Alise. si-apoi, ce daca. Se îmbraca masinal.
- N-as vrea sa fii trista, spuse Colin.
- Esti dragut, spuse Alise, dar sînt foarte trista. Cred totusi ca voi putea face ceva pentru Chick.

152

- Ai sa te duci la parintii tai, spuse Colin. Or fi vrînd poate sa te vada... sau la Isis.
- Chick n-are sa fie acolo, spuse Alise. N-am nevoie sa ma duc la nimeni, daca nu vine si Chick.
- O sa vina, spuse Colin. Am sa ma duc eu sa-l vad.
- Nu, spuse Alise. Nu se mai poate intra la el. Sta încuiat tot timpul.
- Am sa-l vad totusi. Ori daca nu, o sa treaca el sa ma vada.
- Nu cred, spuse Alise. Nu mai e Chick cel de altadata.
- Ba da, spuse Colin. Oamenii nu se schimba. Se schimba lucrurile.
- Nu stiu, spuse Alise.
- Te însotesc, spuse Colin. Trebuie sa plec sa-mi caut de lucru.
- Nu merg într-acolo, spuse Alise.
- Te-nsotesc pîna jos, spuse Colin.

Alise era în fata lui. Colin își puse mâinile pe umerii ei. Îi simtea fierbinteala gâtului și pletele moi și ondulate lângă pielea lui. Își plimba mâinile de-a lungul trupului Alisei. Ea nu mai plîngea. Parea dusa departe.

- N-ai vrea să faci vreo prostie, spuse Colin.
- Oh! spuse Alise. N-o să fac nici o prostie...
- - Mai vino să mă vezi, spuse Colin, dacă ți-e urât
- Poate am să mai vin, spuse Alise.

Privea staruitor înăuntru. Colin o lua de mână. Coborîra scara. Alunecau, din cînd în cînd, pe treptele umede. Jos, Colin îi spuse la revedere. Ea rămase nemiscată și privi în urma lui.

LIV

ULTIMA sosise chiar atunci de la legator, Chick o mîngîia înainte de a o pune la loc, în caseta. Era îmbracată în piele de neant, groasă și verde, numele lui Partre se desprindea cu litere gravate în legatura. Pe un singur raft, Chick avea toată editia curentă, iar toate variantele, manuscrisele, primele tiraje, paginile speciale ocupau nise separate, prevazute în perete.

153

Chick suspina. Alise îl parasise de dimineată. Era silit să-i spună să plece. Îi mai rămînea un dublezon și-o bucată de brînză și rochiile ei îl stinghereau în dulap, unde voia să atîrne hainele vechi ale lui Partre pe care librarul i le procura în chip miraculos. Nu-și aducea aminte în ce zi o sărutase pentru ultima oară. Nu-și mai putea pierde timpul să-o sărute. Trebuia să-și repare pick-up-ul ca să-nvete pe dinafară textul conferintelor lui Partre. Dacă i s-ar fi întîmplat să spargă discurile, trebuia să poată pastra textul.

Toate cartile lui Partre se aflau acolo, toate cartile publicate. Legaturile luxoase ferite cu grijă în casete de piele, ornamentele aurite, exemplarele pretioase, cu margini albastre mari, tirajele limitate pe moartea-mustelor sau pe verge Saintorix aveau rezervat un perete întreg împartit în alveole moi captusite cu piele catifelată. Fiecare opera ocupa o alveolă. Împodobind peretele din față, rînduite în stive broșate, articolele lui Partre, extrase cu evlavie din revistele, ziarele, periodicele nenumărate cărora catadicsea să le acorde rodnica-i colaborare.

Chick își trecu mîna peste frunte. De cînd oare traia cu el Alise?... Dublezonii lui Colin fuseseră meniti să-l ajute să-o ia de nevastă, ea însă nu ținea neapărat. Se multimea să-l aștepte și se multimea să stea cu el; dar e inacceptabil așa ceva din partea unei femei, auzi, să stea cu tine

numai si numai fiindca te iubeste. si el o iubea Nu putea admite sa-si piarda timpul cu ea, de vreme ce Partre n-o mai interesa. Cum se poate sa nu te intereseze un om ca Partre?... capabil sa scrie orice, despre orice subiect, si cu cîta precizie... Cu siguranta ca lui Partre n-o sa-i trebuiasca mai mult de-un an ca sa realizeze *Enciclopedia Gretii*, iar ducesa de Bovouard avea sa colaboreze la lucrarea asta, si au sa fie niste manuscrise nemaipomenite. Era musai, pîna atunci, sa cîstige destui dublezoni ca sa reziste si sa puna la ciorap macar un acout pentru librar. Chick nu-si platise impozitele. Dar suma impozitelor îi era mai utila sub forma unui exemplar din *Gaura Sfintei Colomba*. Alisei i-ar fi placut ca Chick sa-si foloseasca dublezonii pentru plata impozitelor, îi propunea chiar sa-si vînda vreun lucru de-al ei în scopul asta. Acceptase si obtinuse exact pretul unei legaturi pentru

154

Gaura Sfintei Colomba. Alise putea sa se lipseasca foarte bine de colier.

Ezita sa mai deschida usa. Poate ca Alise si astepta îndaritul ei ca el sa raseasca cheia. Nu credea. Pasii ei rasunau pe scara, ca niste izbituri marunte de ciocan, tot mai îndepartate. Ar putea sa se-ntoarca la parintii ei si sa-si reia studiile. La urma urmelor, întreruperea nici nu era mare. Poti recupera în scurt timp cursurile pierdute. Alise însa nu mai muncea deloc. Prea se ocupa mult de treburile lui Chick si de masa si de calcatul cravatei lui. Impozitele, la urma urmelor, nici n-avea sa le plateasca. S-a mai pomenit oare sa te sîcîie la tine acasa fiindca nu ti-ai platit impozitele? Asta nu se-ntîmpla. Poti da un acout, un dublezon, si pe urma te lasa-n pace si o vreme nu mai vorbeste nimeni despre asta. Oare un tip ca Partre își plateste impozitele? E posibil, la urma urmei, însa din punct de vedere moral, e recomandabil oare sa-ti platesti impozitele, pentru ca sa ai în schimb dreptul de a fi pus la popreala fiindca altii platesc impozite care slujesc la întreținerea politiei si a înaltilor functionari? Este un cerc vicios care trebuie rupt; ia sa nu mai plateasca nimeni o bucata de vreme destul de îndelungata si vor muri de sfîrseala toti functionarii si razboiul nu va mai exista

Chick își deschise pick-up-ul cu doua platane si puse doua placi diferite de Jean-Sol Partre. Voia sa le asculte pe amîndoua deodata, ca sa tîsneasca idei noi din ciocnirea dintre doua idei învechite. Se instala la distanta egala de cele doua difuzoare, asa încît capul sa i se gaseasca exact în punctul unde avea sa se produca ciocnirea si sa pastreze astfel, automat, rezultatul impactului.

Acele stropsira la prima rotire si se cuibarira în scobitura rilei, iar vorbele lui Partre rasunara în creierul lui Chick. De la locul sau, Chick privea pe fereastra si constata ca ici-colo, pe acoperisuri, se înaltau fumuri în mari rotocoale albastre, colorate în rosu pe dedesubt, ca fumul de hîrtie. Vedeau masinal cum rosul întrece tot mai mult albastrul si cuvintele se izbeau

unele de altele cu scaparari puternice, desfasurându-i oboseli sale un câmp de odihna moale ca muschiul în luna mai.

155

LV

VORNICUL politiei își scoase din buzunar tignalul și-l folosi ca să izbească într-un enorm gong peruvian care atârna în spatele lui. Se auzi un ropot de cizme cu tinte la toate etajele, zgomot de cadere succesive, și, pe tobogan, țîsnira în birou șase dintre cei mai buni agenți ai săi.

Se sculara de pe jos, se batura peste buci ca să se scuture de praf și luara poziția de drepti.

- Douglas! striga vornicul.
- Prezent! raspunse primul politai.
- Douglas ! repeta vornicul.
- Prezent, spuse cel de-al doilea

Apelul continua. Vornicul politiei nu putea tine minte numele tuturor oamenilor săi și Douglas era un nume generic traditional.

- Misiune speciala! ordona el.

Intr-un singur gest, cei șase politai își duseră mâna la buzunarul revolver ca să arate ca aveau asupra lor egalizatorul cu douăsprezece împuscături.

- Conduc personal! sublinie vornicul.

Izbi violent în gong. Usa se deschise și se ivi un furier.

- Plec, anunta vornicul. Misiune speciala. Blocnoteaza. Furierul își lua blocul și creionul și încremeni în poziția

reglementara de înregistrare numărul șase.

- Recuperarea impozitelor de la numitul Chick cu poprire prealabila, îi dicta seful. Bumbaceala cu fire de contrabanda și bestelire severa. Poprire totala sau chiar partiala, combinata cu violare de domiciliu.
- Notat! spuse furierul.
- La drum, Douglas, ordona vornicul politiei.

Se scula în picioare si se instala în fruntea escadrilei, care porni din loc apasat, imitînd, cu cele douasprezece picioare ale ei, zborul cucului cu ciubotele. Cei sase erau îmbracati într-un combinezon colant de piele neagra, blindat la piept si la umeri, iar casca lor din otel afumat, în forma de scufie, cobora în jos pe ceafa si apara tîmplele si fruntea. Toti purtau cizme grele si metalice. Vornicul avea o tinuta asemanatoare, dar din piele rosie, iar pe umeri îi straluceau doua stele de aur. Egalizatoarele umflau buzunarele revolver

156

ale acolitilor sai; el tinea în mîna o mica maciuca de aur si la centura îi atîrna o grenada aurita grea. Coborîra pe scara de onoare si santinela lua o pozitie întepata, în vreme ce vornicul își ducea mîna spre casca. La poarta astepta o masina speciala. Vornicul lua loc la spate, iar cei sase politai se însirara pe scarile laterale, cei doi grasi pe o parte si cei patru slabi pe cealalta. soferul purta tot un combinezon de piele neagra, însa fara casca. Porni. Masina n-avea roti, ci o sumedenie de picioare vibratile, asa încît proiectilele ratacite nu riscau sa sparga cauciucurile. Picioarele sforaira pe pamînt si soferul vira din scurt la prima raspîntie; din interior, ti se parea ca esti pe creasta unui talaz care se sparge.

LVI

PRIVIND în urma lui Colin care se îndeparta, Alise îi spuse-n gînd din rasputeri la revedere. Ce mult o iubea pe Chloe, se ducea sa-si caute de lucru pentru ea, sa-i poata cumpara flori, si lupta împotriva grozaviei care o mistuia în adîncul pieptului. Umerii largi ai lui Colin erau un pic lasati, parea atît de ostenit, parul blond nu-i mai era pieptanat si îngrijit ca odinioara. Ce blînd stia sa se arate Chick cînd vorbea despre o carte de Partre si cînd îl explica pe Partre. Într-adevar, de Partre nu se poate lipsi, n-o sa-i dea prin cap sa caute altceva în loc, orice-ar fi, Partre spune tot ceea ce Chick însusi ar vrea sa poata spune. Partre nu trebuie lasat sa-si publice enciclopedia, asta ar însemna moartea lui Chick, are sa fure, are sa ucida un librar. Alise porni la drum agale. Partre își petrecea zilele într-un birt, bînd si scriind cu alti insi de-o seama cu el care vin sa bea si sa scrie, beau ceai de peste mari si alcooluri dulci, asta-i scuteste sa gîndeasca la ce scriu, si intra si iese lume multa, asta rascoleste ideile de la fund si mai pescuiesti ba una, ba alta, nu se cade sa înlaturi tot ce-i inutil, pui un pic de idei si-un pic de inutilitate, diluezi. Oamenii înghit mai usor asa ceva, mai cu seama femeile carora nu le plac lucrurile pure. N-avea prea mult de mers pîna la birt; Alise vazu de departe cum unul din chelnerii în haina alba si pantaloni lamîii servea un picior de porc împanat lui Don Evany Marque,

157

J^ J

celebrul jucator de bez-gol, care, în loc sa-si umple paharul, lucru pe care-l detesta, înghitea alimente condimentate ca sa le faca sete vecinilor. Alise intra, Jean-Sol Partre, la locul sau obisnuit, scria, era lume multa si sporovaiala molcoma. Ca printr-o minune obisnuita, lucru într-adevar neobisnuit, Alise ochi un scaun liber lângă Jean-Sol si se aseza. Îsi puse pe genunchi geanta grea si-i desfacu închizatoarea. Peste umarul lui Jean-Sol, zarea titlul paginii, *Enciclopedie*, volumul al nouasprezecelea. Puse o mîna sfioasa pe bratul lui Jean-Sol; acesta se opri din scris.

- Ati si ajuns aici, spuse Alise.
- Da, raspunse Jean-Sol. Doriti sa-mi vorbiti?
- Voiam sa va rog sa n-o publicati, spuse ea.
- E greu, spuse Jean-Sol. E asteptata.

Îsi scoase ochelarii, sufla peste lentile si si-i puse la loc; ochii nu i se mai vedeau.

- Desigur, spuse Alise. Vreau sa spun însa c-ar trebui doar s-o amînati.
- Oh, spuse Jean-Sol, daca nu-i vorba decît de asta, s-ar putea încerca.
- Ar trebui s-o amînati cu zece ani, spuse Alise.
- Zau? spuse Jean-Sol.
- Da, spuse Alise. Zece ani sau mai mult, fireste. stiti, e mai bine sa le dati ragaz oamenilor sa faca economii ca s-o poata cumpara.
- O sa fie destul de plicticoasa la citit, spuse Jean-Sol Partre, fiindca am si început sa ma plictisesc rau detot sa scriu la ea. Am o crampa puternica la încheietura stînga de-atîta tinut foaia.
- Va compatimesc, spuse Alise.
- Pentru crampa?
- Nu, spuse Alise, pentru ca publicarea.
- De ce?
- Am sa va explic: Chick își cheltuiește toti banii ca sa cumpere ce produceti dumneavoastra si nu mai are bani.
- Mai bine ar cumpara altceva, spuse Jean-Sol, eu nu-mi cumpar niciodata cartile.

- E pasionat dupa ceea ce faceti.

nu vreti sa amânati

158

- Este dreptul lui, spuse Jean-Sol. A optat.

- Dupa mine, e prea angajat, spuse Alise. si eu am optat, dar sînt libera, fiindca nu mai vrea sa traiesc cu el, asa ca va voi ucide, de vreme ce nu vreti sa amânati publicarea.

- Ma veti face sa-mi pierd mijloacele de existenta, spuse Jean-Sol. Cum vreti sa-mi mai încasez drepturile de autor daca mor?

- Va priveste, spuse Alise, nu pot tine seama de toate o data ce înainte de toate vreau sa va ucid.

- Sînteti de acord însa ca nu pot capitula în fata unui asemenea argument? întreba Jean-Sol Partre.

- Sînt de acord. îsi deschise geanta si scoase smulgatorul de inimi al lui Chick, pe care i-l luase* de cîteva zile din sertarul biroului.

- Vreti sa va deschetiati la guler? întreba ea.

- Zau, spuse Jean-Sol scotîndu-si ochelarii, toata povestea asta mi se pare de-a dreptul idioata.

îsi desfacu nasturii de la guler. Alise îsi aduna fortele si, cu un gest hotarît, împlînta smulgatorul de inimi în pieptul lui Partre. Acesta o privi, murea foarte repede si avu o ultima licarire mirata în ochi, vazînd ca inima lui e în forma de tetraedru. Alise se facu alba ca varul, Jean-Sol Partre murise de-a binelea si ceaiul se racea. Lua manuscrisul *Enciclopediei* si-l facu ferfenita. Unul dintre chelneri veni sa stearga sîngele si toata porcarii pe care o facuse amestecat cu cerneala din stilou pe masuta dreptunghiulara. Alise îi plati chelnerului, deschise cele doua brate ale smulgatorului de inimi si inima lui Partre ramase pe masa; strînse instrumentul stralucitor si-l puse la loc în geanta, apoi iesi în strada, tinînd în mîna cutia de chibrituri pe care Partre o pastra în buzunar.

LVII

ALISE privi înapoi. Un fum negru si des umplea vitrina si oamenii începeau sa se strînga, arsesse trei bete de chibrit pîna reusise sa dea foc, cartile lui Partre nu voiau sa se-a-prinda. Librarul zacea dupa biroul sau, inima, alaturi de el,

Începea sa-i arda, deja tîsneau din ea jeturi încovoiate de sînge si o flacara neagra. Primele doua librarii, la trei sute de metri mai în spate, ardeau trosnind si bufnind, librarii murisera, toti cîti îi vîndusera carti lui Chick aveau sa moara de aceeasi moarte si librariile lor aveau sa arda. Alise plîngea si se grabea, își amintea de ochii lui Jean-Sol Partre cînd își vazuse inima, la-nceput nu voia sa-l ucida, doar sa împiedice aparitia noii sale carti si sa-l salveze pe Chick din ruina care-l înghitea treptat. Erau cu totii coalizati împotriva lui Chick, voiau sa puna mîria pe banii lui, profitau de pasiunea lui pentru Partre, îi vindeau haine vechi fara valoare si pipe cu amprente, își meritau soarta care-i astepta. Zari la stînga o vitrina ornata cu volume brostate, se opri, își lua suflet si intra. Librarul se apropie de ea

- Ce doriti? întreba el.
- Aveti Partre? spuse Alise.
- Desigur, spuse librarul, pentru moment însa moaste nu va pot oferi, toate sînt retinute de un bun client al nostru.
- Chick? întreba Alise.
- Da, raspunse librarul, asa cred ca-l cheama.
- Nu va mai veni sa le cumpere, spuse Alise.

Se apropie de el si lasa sa-i cada batista. Librarul se apleca trosnind ca s-o ridice, ea îi împlînta smulgatorul de inimi în spate cu un gest rapid, iar o podidise plînsul si tremura, librarul cazu cu fata pe podea, Alise nu mai îndrazni sa-si ia batista, librarul își înclestase degetele pe ea Smulgatorul de inimi iese la lumina, tineea între brate inima librarului, mica detot si de un rosu-deschis, Alise departa bratele si inima se rostogoli lînga librarul ei. Trebuia sa dea zor, lua un teanc de ziare, aprinse un chibrit si-l arunca sub tejghea si deasupra lui arunca ziarele, apoi zvîrli în flacari o duzina de Nicolas Calas pe care le lua din raftul cel mai la-ndemîna si flacara se napusti asupra cartilor cu o vibratie fierbinte; lemnul tejghelei fumega si trosnea, aburi umpleau magazinul. Alise rasturna peste foc un ultim raft cu carti si iese pe dibuite, scoase clanta ca sa nu poata intra nimeni si o lua iar la fuga. O usturau ochii si parul îi mirosea a fum, alerga si lacrimile aproape nu-i mai curgeau pe obraji, vîntul le zvînta imediat Se apropia de cartierul unde locuia Chick, mai ramasesera doar vreo doi sau trei librari, restul nu

prezentau nici o primejdie pentru el. Arunca o privire îndarat înainte de-a intra în pravalia urmatoare; departe, în spatele ei, se vedeau înaltîndu-se

pe cer coloane groase de fum si lumea dadea buzna sa priveasca functionarea complicata a aparaturii Corpului de Pompisti. Masinile lor mari si albe trecura pe strada în timp ce ea închidea usa; le urmari cu privirea prin vitrina, iar librarul se apropie de ea întrebând-o ce doreste.

LVIII

- DUMNEATA, spuse vornicul politiei, dumneata ramîi aici, în dreapta usii, iar dumneata, Douglas, continua el întorcîndu-se catre al doilea dintre agentii grasi, dumneata stai la stînga, si nu lasati pe nimeni sa intre.

Cei doi agenti politai îsi luara egalizatorul si lasara mîna dreapta sa le atîrne de-a lungul coapsei drepte, cu teava orientata spre genunchi, în pozitia reglementara. Îsi legara curelusa de la casca pe sub barbia care se revarsa peste ea în fata si în spate. Vornicul intra urmat de cei patru agenti politai slabi; posta iarasi cîte unul de fiecare parte a usii, cu ordinul de a nu lasa pe nimeni sa iasa. Se îndrepta spre scara, urmat de cei doi slabi care-i mai ramasesera. Semanau unul cu altul, erau maslinii la fata, ochii le erau negri si buzele subtiri.

LIX

CHICK opri pick-up-ul pentru a schimba cele doua discuri pe care le-ascultase simultan pîna la sfîrsit. Lua altele dintr-o noua serie; sub unul dintre discuri, gasi o fotografie a Alisei, credea c-o pierduse. Era din trei sferturi, luata sub o lumina stinsa, si fotograful trebuise sa aseze un proiector în spatele ei ca sa-i aduca putin soare deasupra parului. Schimba discurile, tinînd fotografia în mîna. Aruncînd o privire pe fereastra, constata ca se înaltau noi coloane de fum, mai aproape de el. Avea sa asculte cele doua discuri si sa coboare la librarul de-alaturi. Se aseza,

161

mîna îi readuse fotografia sub ochi, o privi mai atent, semana cu Partre; încetul cu încetul, imaginea lui Partre se suprapunea peste imaginea Alisei si îi zîmbi lui Chick, cu siguranta avea sa-i dea cu dedicatie tot ce voia; se auzeau pasi urcînd pe scara, ciuli urechea si rasunara ciocanituri în usa. Lasa^ jos fotografia, opri pick-ap-ul si se duse sa deschida. In fata vazu combinezonul de piele al unuia dintre agentii politiei, dupa el venea al doilea si vornicul politiei intra ultimul, pe vesmîntul rosu si pe casca lui neagra se tîrau rasfrîngeri fugare în penumbra palierului. /

- Numele dumitale este Chick? spuse vornicul. Chick se trase înapoi si se facu alb la/fata. Se trase

înapoi pîna la peretele cu cartile cele frumoasa

- Ce-am facut? întreba el.

Vornicul se cauta în buzunarul de la piept si citi hîrtia:

- *Recuperarea impozitelor dela numitul Chick, cu poprire prealabila. Bumbaceala cu fire de Contrabanda si bestelire severa. Poprire totala sau chiar partiala combinata cu violare de domiciliu.*

- Dar... o sa-mi platesc impozitele, spuse Chick.

- Da, spuse vornicul, o sa le platesti dupa. Înții trebuie sa-ti aplicam o bumbaceala cu fire de contrabanda. E un bumbac în toata firea, folosim perifraza ca sa nu le dam oamenilor emotii.

- Am sa va dau toti banii pe care-i am, spuse Chick.

- De buna seama, spuse vornicul.

Chick se apropie de masa si trase sertarul; tinea acolo un smulgator de inimi de format mare si un sticletomor în stare proasta. Smulgatorul de inimi nu-l gasi, dar sticleto-morul bomba un teanc de hîrtii vechi.

- Ia spune, zise vornicul, cauti într-adevar bani?

Cei doi agenti se departara unul de celalalt, tinînd egalizatoarele. Chick se-ndrepta, avea-n mîna sticletomorul.

- Atentie, sefule! striga unul dintre agentii politiei.

- Trag, sefule? întreba cel de-al doilea.

- N-o sa puneti mîna pe mine cu una, cu doua..., spuse Chick.

- Foarte bine, spuse vornicul, atunci o sa-ti luam cartile.

162

Unul dintre agenti apuca o carte aflata la-ndemîna. O deschise cu brutalitate.

- Doar pagini scrise, sefule, anunta el.

- Violeaz-o, spuse vornicul.

Agentul apuca volumul de legatura si-l scutura cu putere. Chick începu sa urle.

- Nu v-atingeti de el!..,

- Ia spune, ma rog, spuse vornicul, de ce nu te folosesti de sticletomor? stii bine ca-n ordin sta scris: Violare de domiciliu.

- Jos mâinile de pe carte, racni Chick, înca o data, si ridica sticletomorul, dar cocosul de otel cazu fara sa pocneasca.

- Trag, sefule? întreba iar agentul politiei.

Cartea tocmai se desfacuse din legatura si Chick se napusti înainte aruncînd sticletomorul inutilizabil.

- Trage, Douglas, spuse vornicul retragîndu-se. Corpul lui Chick se pravalii la picioarele politaiului;

trasesera amîndoi.

- îi aplicam bumbaceala cu fire de contrabanda, sefule? întreba celalalt agent politai.

Chick înca mai misca. Se ridica în mâini si izbuti sa stea în genunchi. îsi tineau pîntecele si chipul i se strîmba în timp ce picături de sudoare îi înecau ochii. Avea o crestatura mare pe frunte.

- Lasati cartile..., bîigui el. Vocea îi era hîrîita si sparta.

- O sa le calcam în picioare, spuse vornicul. Cred c-o sa raposezi în cîteva secunde.

Capul lui Chick cadea moale, facea sfortari sa si-l ridice, dar pîntecele îl durea de parca i s-ar fi învîrtit în el lame triumphiulare. Reusi sa puna un picior pe pamînt, dar celalalt genunchi refuza sa se întinda. Politaii se apropiara de carti în vreme ce vornicul facea doi pasi catre Chick.

- Nu v-atingeti de carti, spuse Chick. Se auzea cum îi gîlgîia sîngele în gîtlej, iar capul îi atîrna tot mai mult. îsi lua mâinile de pe pîntece, erau rosii, batura aerul fara nici o tinta, si Chick cazu la loc, cu fata pe podea. Vornicul îl întoarse cu piciorul. Chick nu mai misca, si ochii lui deschisi priveau dincolo de camera. Fata îi era despicata în doua de vîna de sînge care-i cursese din frunte.

163

- Calca-n picioare, Douglas! spuse vornicul. Ma duc chiar eu sa fac farîme aparatul asta de zgomot

Trecu prin fata ferestrei si vazu ca o ciuperca de fum pornita de la parterul casei învecinate se înalta lin spre el.

- Nu-i nevoie sa calcati în picioare cu grija, adauga el, casa de-alaturi arde. Dati-i zor, asta-i important. N-o sa ramîna nici o urma, dar am sa consemnez totul în raport

Chipul lui Chick era negru. Sub corpul lui, baltoaca de sînge se coagula în forma de stea.

LX

NICOLAS trecu de, penultima librerie pe care o incen-diase putin mai înainte Alise. Se întîlnise cu Colin plecat dupa lucru si aflate de deznadejdea nepoatei sale. Afla imediat de moartea lui Partre, telefonînd la clubul lui, si porni pe urmele Alisei, voia s-o consoleze si sa-i ridice moralul si s-o tina la el pîna ce avea sa fie la fel de vesela ca mai-nainte. Zari casa lui Chick si din centrul vitrinei de la librarul de alaturi iese o flacara lunga si subtire, facînd sa sara-n tandari sticla ca la o lovitura de ciocan. Remarca, la intrare, masina vornicului politiei si vazu ca soferul o deplasa putin mai înainte ca sa evite zona periculoasa, si mai observa si siluetele negre ale agentilor politai. Pompistii se ivira aproape imediat Masina lor opri în fata libreriei cu un zgomot îngrozitor. Nicolas se si lupta cu broasca. Izbuti sa sparga usa cu lovituri de picioare si se napusti înauntru. Totul ardea în fundul magazinului. Trupul librarului zacea întins cu picioarele în flacari, cu inima lînga el, si Nicolas vazu pe jos smulgatorul de inimi al lui Chick. Focul tîsnea în sfere rosii mari si-n limbi ascutite care strapungeau dintr-o singura izbitura zidurile groase ale pravaliei si Nicolas se azvîrli la pamînt ca sa nu-l atinga, si-n clipa aceea simti, pe deasupra, violenta deplasare de aer stîrnita de jetul extincor de la aparatele Pompistilor. Mugetul focului se înteti în vreme ce jetul îl ataca la baza. Cartile ardeau pîrîind; foile îsi luau zborul fîlfîind si treceau peste capul lui Nicolas în sens invers fata de jet, si abia mai respira, de-atîta vuiet si flacari. Nadajduia ca Alise sa nu fi ramas în

164

foc, nu vedea însa nici o usa pe unde ar fi putut scapa, si focul se zbatea încoltit de Pompisti si paru a se ridica iute, eliberînd zona interioara care parea ca e pe cale de a se stinge. În mijlocul mormanelor de cenusa murdara staruia o lumina stralucitoare, mai stralucitoare ca flacarile.

Fumul disparu foarte repede, aspirat catre etajul de deasupra Cartile se stinsera, dar tavanul ardea mai intens ca oricînd. Lînga podea, ramasese doar lumina aceea

Mînjit de cenusa, cu parul ars, abia respirînd, Nicolas se tîrî spre lumina. Auzea cizmele Pompistilor care se agitau. Sub o grinda de fier rasucita zari orbitoarea lîna blondă. Flacarile n-o putusera mistui, caci era mai scapatoare ca ele. O vîrî în buzunarul interior si iese.

Pasea nesigur. La plecare, Pompistii îl urmarira cu privirea. Focul se dezlantuise la etajele superioare si se pregateau sa izoleze blocul pentru a-l lasa sa arda, fiindca nu le mai ramasese picatura de lichid extingtor.

Nicolas mergea de-a lungul trotuarului. Mîna lui dreapta, pe piept, mîngîia cosita Alisei. Auzi zgomotul masinii cu vornicul politiei, care-l depasi. La spate, recunoscu combinezonul rosu al vornicului. Cînd îsi desfacea un pic reverul de la haina se pomenea scaldat tot în soare. Doar ochii îi ramîneau în umbra.

LXI

COLIN zarea cel de-al treizecilea stîlp. Mergea, din zori, prin pivnita Rezervei de Aur. îndeletnicirea lui îi cerea sa strige cînd vedea oameni veniti sa fure aurul. Pivnita era foarte mare. Trebuia o zi de mers repede ca sa-i dai ocol. În mijloc se afla camera blindata în care aurul se cocea lent într-o atmosfera de gaze mortifere. Meseria era foarte banoasa daca ajungeai sa faci turul în decursul unei zile. Colin nu se simtea prea în forma si era prea bezna în pivnita. Fara sa vrea, arunca din cînd în cînd cîte o privire îndarat si întîrzia fata de orar si nu vedea, în urma, decît punctul minuscul al ultimei lampi, iar în fata, lampa urmatoare care crestea treptat.

165

Hotii de aur nu veneau în fiecare zi, trebuia însa, oricum, sa treci pe la punctul de control în timpul prevazut, în caz contrar ti se retinea din leafa. Trebuia respectat orarul ca sa fii gata sa strigi cînd treceau hotii. Erau oameni cu tabieturi.

Îl supara piciorul drept Pivnita, construita dintr-o piatra artificiala dura, avea solul zgruntuos si accidentat. Zori putin, dupa ce trecu de cea de-a opta^ linie alba, ca s-ajunga la al treizecilea stîlp în timpul dorit începu sa cînte în gura mare ca sa-si tina de urît în timpul marsului, dar se opri, caci ecourile îi întorceau cuvinte stîlcite si amenintatoare si cîntau o melodie opusa celei pe care-o cînta el.

Îl dureau picioarele, mergea, fara o clipa de ragaz, si trecu de cel de-ai treizecilea stîlp. Se întoarse masinal, parîndu-i-se ca vede ceva în urma Pierdu înca cinci secunde si mai facu cîtiva pasi grabiti ca sa le recupereze.

LXII

NU SE MAI PUTEA intra în sufragerie. Tavanul aproape atingea podeaua, de care-l legau excrescentele semivege-tale, semiminerale ce cresteau în întunericul umed. Usa dinspre culoar nu se mai deschidea. Mai ramasese doar o trecere strimta din antreu pîna-n camera la Chloe. Isis intra prima,

dupa ea venea Nicolas. Avea aerul buimac. Ceva îi umfla buzunarul interior de la haina si, din cînd în cînd, își ducea mîna la piept.

Isis, înainte de-a intra în camera, privi catre pat, Chloe era tot împresurata de flori. Mîinile, alungite pe învelitoare, abia tineau o imensa orhidee alba care parea bej alaturi de pielea ei stravezie. Ochii îi erau deschisi si facu o vaga miscare cînd o vazu pe Isis asezîndu-se lînga ea. Nicolas o zari pe Chloe si întoarse capul. Ar fi vrut sa-i zîmbeasca. Se apropie de ea si o mîngîie pe mîna. Statu si el jos si Chloe închise încetisor ochii si-i redeschise. Parea bucuroasa ca-i vede.

- Dormeai? o întreba Isis în soapta.

Chloe spuse nu din ochi. Cauta cu degetele ei descarnate mîna lui Isis. Sub cealalta mîna ascundea soricelul caruia-i vazura scînteind ochii negri si vioi si care o porni

166

cu pasi marunti pe pat ca sa ajunga lînga Nicolas. Acesta îl ridica delicat si-l saruta pe botisorul lucios si soricelul se întoarse lînga Chloe. Florile se-nfiorau în jurul patului, nu rezistau mult timp, si Chloe se simtea tot mai slaba cu fiecare ceas.

- Unde-i Colin? întreba Isis.

- La lucru..., spuse Chloe într-o suflare.

- Nu vorbi, spuse Isis. O sa te întreb altfel. _____. își apropie capul frumos si brun de cel al Chloe -si-o

saruta cu precautie.

- Lucreaza la banca? spuse ea Pleoapele Chloe se închisera.

si se auzira pasi în antreu. Colin aparu în usa. Aducea flori proaspete, dar nu mai avea de lucru. Oamenii trecusera prea devreme, nu mai putea sa mearga. Cum își daduse toata osteneala, aducea ceva bani, florile acelea

Chloe parea mai linistita, acum aproape surîdea, si Colin veni aproape detot, lînga ea O iubea prea mult pentru cîta putere îi mai ramasese acum, si-abia o atingea de teama sa n-o farîme detot Cu bietele-i mîini, si mai prapadite de munca, îi netezi pletele întunecate.

Erau laolalta Nicolas, Colin, Isis si Chloe. Pe Nicolas îl podidi plînsul fiindca Chick si Alise n-aveau sa mai vina niciodata, iar Chloe era atît de rau bolnava.

LXIII

ADMINISTRAȚIA îi dădea bani multi lui Colin, dar era prea târziu. Acum trebuia să urce la oameni feluriti, în fiecare zi. I se înmîna o listă și vestea nenorocirile cu o zi înainte ca ele să se împlină.

În fiecare zi se ducea în cartierele populate sau în cartierele luxoase. Urca o sumedenie de trepte. Era foarte rău primit și se aruncau în cap obiecte grele și jignitoare și cuvinte tari și ascutite, și era dat afară. În schimb, primea bani și erau multumiți de el. Avea să-și pastreze slujba asta. Singurul lucru pe care-l putea face era tocmai asta, să facă să-l dea lumea afară.

Oboseala îl chinuia, îi înțepenea genunchiul, îi scofîlcea obrazul. Ochii lui nu mai vedeau decât hidoseniile

167

oamenilor. Vestea întruna nenorocirile apropiate. Era întruna izgonit cu lovituri, tipete, lacrimi, înjurături.

Urca cele două trepte, merse de-a lungul culoarului și ciocani, dîndu-se imediat un pas înapoi. Cînd oamenii îi vedeau sapca neagră, stiau și îl brutalizau, Colin însă nu trebuia să spună nimic, era plătit pentru munca asta. Ușa se deschise. Prevesti și plecă. O bucată grea de lemn îl atinse-n spinare.

Căuta pe lista numele următor și văzu că era al lui. Atunci își aruncă sapca și-o apucă pe stradă și inima îi era de plumb, fiindcă stia că a doua zi Chloe avea să moară.

LXIV

MONAHUL statea de vorbă cu svitelul și Colin aștepta sfîrșitul taifasului, apoi se apropie. Nu mai vedea unde calca și la fiecare pas se poticnea. În ochi îi stăruia Chloe, pe patul lor nupțial, mătă, cu părul ei întunecat și nasul drept, cu fruntea ușor boltită, cu ovalul rotunjit și suav al chipului ei și cu pleoapele închise care o izgoniseră din lume.

- Veniți pentru înmormîntare? spuse Monahul.

- A murit Chloe, spuse Colin.

Îl auzi pe Colin rostind "A murit Chloe" și nu-l crezu.

- stiu, spuse Monahul. Ce sumă doriți să investiți? Doriți, desigur, o ceremonie frumoasă?

- Da, spuse Colin.
- Pot sa va asigur ceva foarte sic cam la vreo doua mii de dublezoni, spuse Monahul. Am si mai scump...
- N-am decît douazeci de dublezoni, spuse Colin. Poate as mai face rost de treizeci sau patruzeci, dar nu imediat.

Monahul trase aer în piept si-i dadu drumul cu o mina dezgustata.

- Atunci îti trebuie o ceremonie de om sarac.
- Sînt sarac..., spuse Colin... si Chloe a murit...
- Da, spuse Monahul. Dar trebuie sa te aranjezi întotdeauna sa mori în asa fel, încît sa ai cu ce te îngropa cuviincios. N-ai nici macar cinci sute de dublezoni?
- Nu, spuse Colin... As putea ajunge pîna la o suta daca ati accepta sa va platesc în mai multe rînduri. Oare

168

dumneavoastra va dati seama ce-nseamna sa spui "A murit Chloe"?

- Uite ce, spuse Monahul, sînt obisnuit cu d-astea, asa ca nu ma mai impresioneaza. Ar trebui sa te sfatuiesc sa i te adresezi lui Dumnezeu, mi-e teama însa ca pentru o suma asa de mica ar fi contraindicat sa-l deranjezi...
- O! spuse Colin, n-am sa-l deranjez. Nu cred sa poata mare lucru, vedeti, de vreme ce a murit Chloe...
- Schimba placa, spuse Monahul. Gîndeste-te... la... habar n-am la ce, la orice... de exemplu...
- Cu o suta de dublezoni voi avea o ceremonie decanta? spuse Colin.
- Nici cu gîndul nu vreau sa ma opresc la solutia asta. Poti foarte bine urca pîna la o suta cincizeci.
- O sa am nevoie de-o pasuire pîna sa vi-i platesc.
- Ai o slujba... ai sa-mi semnezi o hîrtiuta...
- Daca vreti, spuse Colin.

- În aceste conditii, spuse Monahul, poate ajungi pîna la doua sute si-i vei avea pe Jîrclovnîc si pe svitel de partea dumitale, altminteri, cu o suta cincizeci, ramîn în tabara adversa.

- Nu cred, spuse Colin. Cred ca n-o sa am multa vreme slujba asta.

- Atunci, sa zicem o suta cincizeci, conchise Monahul. Regretabil, va fi o ceremonie cu adevarat infecta. Ma dezgusti, prea te calicesti...

- Va rog sa ma scuzati, spuse Colin.

- Hai sa semnezi actele, spuse Monahul si-l împinse cu brutalitate.

Colin se izbi de un scaun. Monahul, scos din fire de zgomot, îl îmbrînci iar spre sacriscioaba si-l urma bombanind.

LXV

CEI DOI HAMALI îl gasira pe Colin asteptîndu-i în antreu. Erau murdari din cap pîna-n^ picioare, fiindca scara se degrada din ce în ce mai mult. Îsi luasera însa hainele vechi si nu se-alesesera decît cu o sfîsietura. Prin gaurile uniformelor li se vedeau perii rosii de pe picioarele murdare si noduroase si-l salutara pe Colin batîndu-l pe burta, asa

169

cum se prevede în regulamentul înmormîntarilor saracacioase.

Antreul semana acum cu o galerie de pivnita. Îsi plecara capetele ca sa ajunga în camera Chloei. Cei cu sicriul plecasera. Chloe nu se mai zarea, ci doar o lada neagra si veche, cu un numar de ordine si burdusita toata. O apucara si, folosind-o în chip de berbec, o azvîrlira pe fereastra. Mortii nu erau coborîti manual decît de la cinci sute de dublezoni în sus.

- De-asta, îsi spuse Colin, e asa de burdusita lada, si plînze gîndindu-se ce lovita si stîlcita trebuia sa fie Chloe.

Se gîndi ca ea nu mai simtea nimic si plînze si mai deznadajduit. Lada atinse caldarîmul bubuind si-i frînse piciorul unui copil care se juca alaturi. Îl împinsera lînga trotuar si urcara lada în masina pentru morti. Era un camion hodorogit, vopsit în rosu, pe care-l conducea unul dintre cei doi hamali.

Foarte putina lume venea în urma camionului: Nicolas, Isis si Colin si doi-trei cunoscuti. Camionul mergea destul de repede. Fusera siliti sa alerge ca sa se tina dupa el. soferul lalaia cît îl tinea gura. Nu tacea decît de la doua sute cincizeci de dublezoni în sus.

În fata bisericii se oprira si lada neagra ramase acolo în timp ce ei intrau pentru ceremonie. Monahul, cu o mutra posaca, le întorcea spatele si începu sa se agite fara convingere. Colin statea în picioare în fata altarului.

Ridica ochii: în fata lui, atârnat de perete, era Isus pe cruce. Parea cam plictisit, si Colin îl întreba:

- De ce-a murit Chloe?
- N-am nici o raspundere-n treaba asta, spuse Isus. Ce-ar fi sa vorbim despre altceva...
- Dar cine poarta atunci raspunderea? întreba Colin. Vorbeau foarte încet si ceilalti nu le auzeau conversatia.
- Noi nu, în nici un caz, spuse Isus.
- Te invitaseam la casatoria mea, spuse Colin.
- A fost reusita, spuse Isus, am petrecut bine. De ce n-ai dat mai multi bani de data asta?
- Nu mai am, spuse Colin, si-apoi, de data asta nu mai e nunta mea.
- Da, spuse Isus.

170

Parea stingherit

- E cu totul altceva, spuse Colin. De data asta, a murit Chloe... Nu ma pot împaca deloc cu gândul la lada aia neagra.
- Mmmmmm..., spuse Isus.

Privea altundeva si parea ca se plictiseste. Monahul învârtea o hîrîitoare, zbierînd versuri latinesti.

- De ce i-ati pricinuit moartea? întreba Colin.
- Oh! spuse Isus. Nu mai starui.

Îsi cauta o pozitie mai comoda în piroanele lui.

- Era asa de blînda, spuse Colin. N-a facut rau niciodata, nici cu gândul, nici cu fapta.

- Asta n-are nici o legatura cu religia, mormai Isus
cascînd.

Scutura putin din cap ca sa-si schimbe înclinarea
cununii de spini.

- Nu vad ce v-am facut, spuse Colin. Nu meritam
asa ceva.

Lasa ochii-n jos. Isus nu raspunse. Colin ridica iar capul. Pieptul lui Isus se
ridica usor si ritmic. Trasaturile lui respirau calmul. I se închisesera ochii si
Colin auzi iesindu-i pe nari un tors usor de satisfactie, ca la o pisica satula.
În acest timp, Monahul salta de pe un picior pe altul si sufla într-o teava, si
ceremonia se ispravise.

Monahul parasi primul biserica si se întoarse în sacriscioaba sa-si puna
bocancii cu tinte.

Colin, Isis si Nicolas iesira si asteptara în spatele
camionului.

Atunci, aparura svitelul si Jîrclovnicul, bogat înves-mîntati în culori
deschise. Se-apucara sa-l huiduie pe Colin si dansara ca salbaticii în jurul
camionului. Colin îsi astupa urechile, dar n-avea ce sa spuna, semnase ca
accepta înmormîntarea pentru saraci si nici nu se clinti cînd îl atinse ploaia
de pietre.

LXVI

MERSERĂ vreme îndelungata pe strazi. Oamenii nu-si mai întorceau
privirile dupa ei si începea sa se întunece. Cimitirul saracilor era foarte
departe. Camionul rosu înainta

171

si se hurduca prin hîrtoapele drumului, în vreme ce motorul lansa petarde
pline de voiosie.

Colin nu mai auzea nimic, traia în urma si uneori zîmbea, îsi aducea
aminte totul. Nicolas si Isis veneau dupa el. Din cînd în cînd, Isis îi atingea
umarul lui Colin.

Drumul se opri si camionul la fel, ajunsesera la apa. Hamalii dadura jos
lada neagra. Colin venea pentru prima data la cimitir; acesta era asezat

pe o insula de-o forma nehotarîta, cu contururi des schimbatoare sub apasarea apelor. Se întrezarea nedeslusi prin ceturi. Camionul ramase pe mal; la insula se ajungea pe o lunga scîndura flexibila si cenusie al carei capat îndepartat se mistuia în negura. Hamalii se întrecura în înjuraturi scîrboase si primul o porni pe scîndura lata doar cît sa treaca un om. Lada neagra o tineau cu niste curele late din piele netabacita pe care si le petrecusera pe umeri si în jurul gîtului, si al doilea hamal începea sa se sufoce, se facea vînat tot; privelistea asta, pe cenusiul cetii, era tare trista. Urma Colin; Nicolas si Isis pornira si ei de-a lungul scîndurii; primul hamal dadea anume din picioare ca s-o scuture si s-o legene la dreapta si la stînga. Pieri înghitit de un abur care se scamosa ca filamentele de zahar în apa unui sirop. Pasii le rasunau pe scîndura în gama coborîtoare si, încetul cu încetul, ea se încovoie, se-apropiau de centru; cînd ajunsera aici, scîndura atinse apa si valurile simetrice clipocira de-o parte si de alta; apa o acoperea aproape, era întunecata si stravezie, Colin se apleca în dreapta, privi catre fund, i se nazarea o forma alba care se clatina nelamurit în adîncuri; Nicolas si Isis se oprira în spatele lui, stateau parca în picioare pe apa. Hamalii mergeau mai departe, a doua jumătate a drumului urca, iar dupa ce trecura de mijloc, valurile marunte se potolira si scîndura se dezlipi de apa cu un zgomot de sorbitura.

Hamalii o luara la fuga. Pocneau din picioare si mînerile lazii negre rasunau izbindu-se de laturile ei. Ajunsera pe insula înaintea lui Colin si a prietenilor lui si o apucara greoi pe cararuia joasa marginita de cele doua parti de doua garduri vii din tufe întunecate. Cararea descria serpuiri bizare, cu forme dezolate, si pamîntul era poros si sfarîmicios. Apoi se largi un pic. Frunzele tufelor bateau

172

într-un cenusiu-palid si pe carnea lor catifelata nervurile se desenau cu aur. Copacii, lungi si mladosi, se arcuiau dintr-o parte într-alta a drumului. Prin bolta astfel formata, lumina dadea nastere unui halo alb, lipsit de stralucire. Poteca se ramifica în mai multe directii si hamalii o luara fara sovaire la dreapta. Colin, Isis si Nicolas se grabeau sa-i prinda din urma. Nu se-auzea nici o vietate prin copaci. Doar frunze cenusii se desprindeau arareori, cazînd greoaie la pamînt. O luara pe ramificarile drumului. Hamalii dadeau cu picioarele în arbori si încaltarile lor grele lasau pe scoarta spongioasa contuzii vinetii. Cimitirul era chiar în mijlocul insulei; catarîndu-te pe pietre, puteai întrezari, departe, dincolo de vîrfurile copacilor bolnaviciosi, spre celalalt tarm, cerul întretaiat de dungi negre si pecetluit de zborul apasator al stolurilor de alerioni peste cîmpurile de rocoina si marar.

Hamalii se oprira la marginea unei gropi mari; începura sa legene cosciugul Chloeii, cîntînd *A la salade*, si apasara pe declansator. Capacul se deschise si în groapa cazu ceva cu o bufnitura asurzitoare; al doilea hamal se prabusi pe jumătate sugrumat, deoarece cureaua nu i se desprinsese

destul de repede de dupa gât. Colin si Nicolas sosira în fuga. Isis se poticnea în spatele lor. Atunci, dindaratul unui gorgan, se ivira brusc Jîrclovnicul si svitelul, în salopete vechi, pline de ulei, si se apucara sa urle ca lupii, zvîrlind în groapa cu pamînt si cu pietre.

Colin cazuse în genunchi. îsi luase capul în mîini, pietrele cadeau cu zgomot surd, svitelul, Jîrclovnicul si cei doi hamali se prinsera de mîini, traseră o hora în jurul gropii si apoi o luara brusc spre carare si disparura în sir de farandola. Jîrclovnicul sufla într-o cromorna uriasa si sunetele dogite vibrau în vazduhul mort. Pamîntul se surpa încetul cu încetul si, dupa doua-trei minute, trupul Chloeii pierise cu desavîrsire.

LXVII

sORICELUL sur cu mustatile negre facu o ultima sfortare si izbuti sa treaca. în urma lui, dintr-o data, tavanul atinse podeaua si lungi filamente vermiforme dintr-o materie inertă tîsnira cu rasuciri lente prin interstitiile

173

suturii. soricelul o rupse la fuga pe culoarul întunecos de la intrare ale carui ziduri se apropiau unul de celalalt tremurînd de sfîrseala, si reusi sa se strecoare pe sub usa. Ajunse pe scara, coborî; pe trotuar, se opri. sovai o clipa, se orienta si o porni la drum în directia cimitirului.

LXVIII

- ÎȚI SPUN DREPT, zise pisica, nu ma intereseaza cine stie cît.
- Rau faci, spuse soricelul. Sînt înca tînar, si-am fost bine hranit pîna-n ultima clipa.
- si eu sînt bine hranita, spuse pisica, si n-am deloc chef sa ma sinucid, asa ca vezi de ce mi se pare nefiresc.
- Asta fiindca nu l-ai vazut, spuse soricelul.
- Ce face? întreba pisica

Nu era prea doritoare sa afle. Era cald si firele de blana îi erau toate perfect elastice.

- Sta pe malul apei, spuse soricelul, asteapta si, la o anumita ora, se duce pe scîndura si se opreste la mijlocul ei. Vede ceva.
- Nu poate sa vada mare lucru, spuse pisica. Cine stie, vreun nufar.
- Da, spuse soricelul, asteapta sa iasa la suprafata ca sa-l ucida.

- E o tîmpenie, spuse pisica. Nu prezinta nici un interes.
- Dupa trecerea orei, continua soricelul, se întoarce la mal si priveste fotografia.
- Nu mânînce niciodata? întreba pisica
- Nu, spuse soricelul, si slabeste din ce în ce si nu pot sa-ndur asta. într-o buna zi, are sa faca un pas gresit tot mergînd pe scîndura aceea lunga.
- si ce te doare pe tine? întreba pisica. Atunci e nefericit?
- Nu e nefericit, spuse soricelul, e îndurerat si asta nu pot s-o-ndur. si pe urma are sa cada-n apa, se apleaca prea mult.

174

- Atunci, daca asa stau lucrurile îti far m serviciul asta, dar nu stiu de ce spun ^P "aşa asa stau" lucrurile", fiindca nu pricep o iota.

- Ce buna esti, spuse soricelul.
- Baga-ti capul în botul meu, spuse pisica, si asteanta.
- O sa dureze mult? întreba soricelul.
- Pîna ma calca cineva pe coada, spuse pisica; îmi trebuie un reflex rapid. Dar o s-o las sa atîrne, nu-ti fie frica.

soricelul departa falcile pisicii si îsi vîrî capul între dintii ascutiti. si-l retrase aproape imediat

- Ia spune-mi, întreba el, ai mîncat rechin azi-di-

mineata?

- Asculata, spuse pisica, daca nu-ti place, poti sa-ti vezi de drum. Toata chestia asta ma calca pe nervi. O sa te descurci singur.

Parea suparata.

- Nu te simti jignita, spuse soricelul.

îsi închise ochisorii negri si-si puse capul la loc în pozitia cuvenita. Pisica îsi aseza cu precautie caninii oteliti pe grumazul molcut si[^]sur. Mustatile negre ale soricelului se împleteau cu ale ei. îsi întinse coada stufoasa si-o lasa

lungita pe trotuar.

Veneau cîntînd douasprezece fetite oarbe de la orfelinatul Iulian Apostolicul.

Memphis, 8 martie 1946 Davenport, 10 martie 1946

BIBLIO TF . i. ■■-

„0::TAVIAN C_

"-"LUI

BORIS VIAN (n. 1920) este unul dintre "copiii teribili" ai literaturii franceze contemporane. Membru, alături de Eugene Ionesco, Raymond Queneau, Jacques Prevert, Max Ernst, al Colegiului de 'Patafizica, "stiinta solutiilor imaginare", Boris Vian scrie o literatura insolita, cu accente psihanalitice si onirice. Dupa *Spuma zilelor* vor aparea în seria de autor "Boris Viân", initiata de Editura UNIVERS, romanele *Iarba rosie* si *Smulgatorul de inimi*.

"*Spuma zilelor* ne plonjeaza într-o lume noua si derutanta, un univers fictional ale carui legi absurde si necrutatoare le parodiaza pe acelea ale realitatii. Aceasta carte cu totul neobisnuita este asemanatoare viselor celor mai frumoase: sfîsietoare, grea de sens, de neuitat"

Dictionnaire des Oeuvres, Ed. Laffont, 1980

"*Spuma zilelor* este cel mai tulburator dintre romanele de dragoste contemporane."

RAYMOND QUENEAU

ISBN 973 - 34 - 0400 - 4

EDITURA # UNIVERS